APR 4 1913
The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis &
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 14. Brooklyn, N. Y. 2 d. Balandžio (April) 1913 m. Metai XXVIII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

KARAS AR ROMA.

Jei paimtume ir sudėtume į vieną vietą viso pasaulio žmonijos balsus, išskyrus kariaujančiųjų tautų, ir jei suskaitytume juos, tai be abejo išvystume didžiumą balsų užu romą.

Romos geidžia ne tik bėdinieji, bet ir turtingųjų luomas, ne tik neapšviestieji, bet ir mokslo vyrai. Betgi romos nėra. Karo balsas, šaukiantis kruvinan mūšin, daug skardesnis, negu ramusis, kviečiantis nusiraminti ir dirbti visus savo naudai ar visos žmonijos labui.

Roma, tai prakilnus pasaulio klausimas. Jei žmonės klausytų romos balso, neapsakomai daug gero jie sau suteiktų. Jų pačių labui liktų milijonai išaikvojamų karo reikalams, šimtai šimtų stiprių vyrų, šimtai šimtų gerų ir tvirtų arklių, neskaitant jau daugelio kitų įvairiausių daiktų.

Šitai pereitą savaitę balkaniečiai po trijų dienų mūšio, kuriame šimtai paaukojo savo gyvastį, o kita tiek liko sužeisti, paėmė tvirtovę Adrianopolį.

Šukri paša, vadas turkų kariuomenės, gynusios Adrianopolio tvirtovę, greičiau nepasidavė, neatdivė bulgarų gen. Savofui savo kardo pirm negu padegė miestą, pirm negu sunaikino amunicijos sądėlius ir arsenalus. Tie arsenalai pavirto į dūmus ir tam žygiui aprūko jais visa pielinkė. O kiek tautos skatikų bei dolerių buvo padėta tos tvirtovės įrengimui, kiek vargo padėta, kiek prakaito išlieta ją bestatant. Ir visa tai beveik akimirksniu **pavirto nieku.** Visa tai sugražinta gamtai, iš kurios žmogus buvo tuos daiktus paėmęs ir savo išminčia bei rankomis pagaminęs, kad atstūmti nuo to miesto savo priešą, kitos tautos žmogų, pasikėsinusį jan įeiti ir ten savo viešpatiją įsteigti ir viską savaip valdyti ligi tol, pakol kuris kitas nuo jo atims ir taippat savo viešpatiją įkurs.

Jei visi tie turtai, kuriuos išleista įsteigimui tos tvirtovės, būtų pavesti turkų tautos žmonėms, — jiems labai daug būtų duota. Žmonės visa tai būtų sunaudoję savo labui.

Valdžios, kurios rūpinasi padidinimu savo karo spėkų, sako, kad jos tai darančios didesnei romai, kad jos tuo būdu vykinančios romą. Gal tai ir tiesa. Tiesa gali būti žiūrint jų akimis. Jos, mat, mato, kad didinimas kariuomenės spėkų, ginklavimasis, dauginimas karo laivų ir orlaivių, tai žengimas į romos pylį. Viešpatijos, turėdamos gerai apginkluotą kariuomenę, daugelį gerų karo laivų, nedrįs viena kitos užpuldinėti, susiriš savitarpinin ryšin ir bus roma...

Bet kas gali tiems jų tikrinimams tikėti, kad jos pačios tam netiki. Viena kuri viešpatija, pastebėjusi savo kaimynę, turinčią daugiau kariuomenės, būtinai **stengiasi, jei** ne perviršyti tą skaitlių, tai nors sulyginti. Ir visame kame stengiasi arba perviršinti arba susilyginti. Tai viešpatijų konkuravimas, kurį jos vadina ėjimu prie sątaikos. Tuo keliu eidamos prie sątaikos, jos kas metas reikalauja didžios sumos pinigų kariuomenės užlaikymui ir keliolika milijonų pagerinimui bei padidinimui karišky spėkų. Tokiuo būdu uždeda ant žmonių sunkią naštą, atima nuo jų šaltinius, iš kurių pie galėtų semti sau naudą. Visi tie pinigai, kurie dabar atiduodami beveik kiekvienoje viešpatijoje karo reikalams, turėtų būti pavesti steigimui mokyklų, kningynų, ligonbučių ir kitų įstaigų. Tų pinigų bent dalis turėtų būti skiriama pagerinimui ūkių ir pramonijos. Daugelis dalykų yra užmestų, apie kuriuos tiktai laikraščiuose kartas nuo karto vienas kuris parašo, tūli paįdomauja ir tam pritaria ir pagaliaus tuo ir pasitenkinama.

Karo spėkų didinimo reikalavimai ne tik užstelbia romos balsą, bet stačiog žmones hipnotizuoja. Retas kuris su doma teperskaito tilpusį rašinį, nurodantį romos reikalingumą, betgi visi įdomauja karo reikalais. Kiekvienas beveik skaito apie karą, seka karo judėjimo visas smulkmenas, apie jį tekalba, apie jį ginčijasi. Ir jei taip daro abelnoji visuomenė, tai kas besakyti apie diplomatus, apie viešpatijų valdytojus, kurie karą skaito svarbiu historiniu atsitikimu, kurie studijuoja geografiją tik su tuo tikslu, idant susipažinti su vienos kurios valstijos arba viešpatijos vietomis — kalnais, jūrėmis ir didžiosiomis upėmis — tik delto, kad reikalui atėjus žinotų, kokiuo būdu kur galima prieiti, kokią vietą ir kaip lengviau būtų galima paimti. Siunčia savo šnipus net į svetimas viešpatijas, kad tie pavogtų tos viešpatijos tvirtovių planus, kad sužinotų tų tvirtovių paslaptis.

Kadir visuomenės didžiuma valandomis pripažįsta romai egzistencijos teises, tečiaus karas, kadir neturi tos visuomenės simpatijos, kadir neturi jos pritarimo, yra tai dalykas įdomsenis ir savaimi visus užinteresuoja ir atkreipia savin plačiausios visuomenės dalies atidą.

Skardus karo balsas apkurtina žmonių girdą ir romos balsas jo nepasiekia.

Jul. Baniulis.

Peržvalga.

// **Lithuanica.** Bertaininiame žurnale, „American Journai of Philology'' rašo Mr. Edwin W. Fay straipsnį „Derivatives of the root **Stha** in composition'', kur padaro akyvus sulyginimus žodžiašaknies „Stha'' (arba „sta'') šiose kalbose: latinų, graikų, **anglų, vokiečių, sanskritų ir lietuvių.** Lietuvių kalboje Mr Fay atranda daugelį šaknių, kurios **parodo, kad mūsų kalba reikalinga** mokėti viso pasaulio filologams, idant pasekmingai galėtų kalbotyroje orientuotis. Taip va, žodžiai: „įžambis'', „stainia'', ‚staibis'', „dimstis'' (house-stead) „stuomuo'', „statinis'' (vallum), „atstu'' (procul), „pėsti-pėsčias'' „augštas'' (augustus), „kumštė'' ir tp. duoda Fay progą iškelt lietuvių kalbą ir parekomenduoti ją visiems kalbininkams„ kurie tyrinėja pasaulio didžiausias ir seniausias kalbas, drauge su tūkstančius metų atgal numirusia indusų šventaja kalba — Sanskritų, kuri tiek daug turi giminystės su lietuvių kalba. **J. O. Širvydas.**

*

// **Daktaro Basanavičiaus atsišaukimas.** Lietuvių Mokslo Drjos pirmininkas daktaras Basanavičius skelbia laikraščiuose, kad lietuviai rinktų raudas. Lietuvių raudų esą jau surinktų apie 100. Daugiausia raudų esą užsilikę pas Vilniaus gub. lietuvius. Raudos kviečiama rinkti greičiaus, nes besimainant lietuvių papročiams nyksta raudos.

*

// **Lietuviams netinka Rusijos mokyklos.** Tankiai Lietuvos laikraščiuose galima pastebėti, kad lietuviai šen bei ten atsisako nuo mokyklų, kada valdžia apsiima žmonėms pastatyti mokyklai namus ir duoti jos ir mokytojo užlaikymui reikalingą pinigų sumą. Lietuviai, anot „L. U.'' žodžių, todel taip nuo valdžios mokyklų purtosi-kratosi, kad jie nieko gero iš dabartinių mokyklų nelaukia, vadina jas svetimomis, nutolintomis nuo gyvenimo.

Jeigu paimsime kokius-nors lietuvių audinius, pamatysime ten, kaip rūpestingai suderintos gijos, šilkavilnės; jeigu paimsime mūsų žmonių padarytą kryžių, ar kokio šventojo stovylą, spielčių, rakandus ir ten matysime rūpestingai, vienodai išdrožinėtus lapukus, tulpes, arškėtėlius. Tie visi raštai, padailinimai, tai vis lietuvių mintis, jausmai, dvasia. Tos savo dvasios lietuvis visur jieško, jis **tą savo dvasią nori ir mokykloje matyti.** Tečiau lietuvis valdžios siūlomoje mokykloje to neranda, ta mokykla nieko bendro su mūsų gyvenimu neturi, mūsų žmonėms svetima: mokoma tik rusų kalbos, rusų historijos, rusų rašto, rusų dainų''...

Delei to lietuviai ir atsisako tankiai remti mokyklas, bet pas juos yra gilumoj troškimas turėti geras, pilnoj prasmėj lietuviškas mokyklas. Lietuviai visad pageidauja mokslo — mokslo, paremto ant tvirtų pamatų, ant tautiškų jausmų.

*

// **Lenkai stengiasi sulenkinti net ir numirusius lietuvius.** „Vilties'' N23 tūla Vilniaus lietuvaitė praneša apie gana įdomų atsitikimą, apie kurį jai teko patirti belydint į kapus pasimirusią lietuvę, kuri prieš mirti prašiusi, kad jos laidotuvėse būtų giedomos giesmės tiktai lietuvių kalba. Daugiau apie tą įdomų atsitikimą tečiūri skaitytojai žiniose iš Lietuvos, teperskaito žinutę „Lietuvės pakasynos''.

*

// **Amnistijos dieną** ir tuoj po amnistijos paliuosuota: Peterburge: 2,300, Maskvoj — 1,700, Varšavoj — 1,500, Nikolajeve — 400, Charkove — 700, Rostove prie Dono — apie 100, Novočerkaske — apie 200, Revelyj — 215, Dorpate — 120 žmonių. Paliuosuojami buvo ir kitose vietose. Grynai politiškųjų prasikaltėlių tarp paliuosuojamųjų neperdaugiausia. Štai kad ir Vilniuj iš poros šimtų paliuosuotųjų politškųjų tiktai keleta. Iki vasario 27 d. (seno kal.) paliuosuota sulig amnistijos viso labo 9,958 prasikaltėliai, iš kurių politiškųjų buvo 840, o kriminališkųjų 9,118 žmonių. Ligi tai pat dienai nuo piniginės pabaudos paliuosuota 136 žm., kuriems būtų reikėję užmokėti 216-350 r.

*

// **Amnistijos priešai.** Amnistija nepalietė prasikaltėlių, nubaustų ar baudžiamų pagal 100, 101, 102 ir 126 straipsnių, todel, kad tam pasipriešino ministeriai Ščeglovitovas ir Maklakovas.

*

// **Birutė'' panaikino D. Britanijos skyrių** Štai kas paduota „Birutėje'' žodyje „Nuo „Birutės'' Redakcijos:

„Pradedant nuo praėjusių 1912 m. 41 num. „Birutėje'' buvo įvestas Didžiosios Britanijos Skyrius, kurisai buvo talpinamas ligšiolei kiekviename numeryje.

Dabar tūlų priežasčių delei, „Birutės'' Redakcija tą skyrių panaikina. Tokiu būdu „Birutė'' toliau eis be jo...''

*

// **Gumbinėje** (Prūsija), kaip praneša „L.-V. Sav.'', valdžios patarėjas bei atsarginių rotmestras drs. Steputaitis laikė pranešimą apie lietuvius ir jų historiją. Klausytojais buvo to garnizono apskričio oficeriai. Didžiai visus nustebino praneštieji dalykai, nes nors pačioj Lietuvoj gyvendami, visai apie ta ilgtol nebuvo girdėję. Gumbinės vokiški laikraščiai reikalauja, kad toksai šio krašto gyventojams įdomus pranešimas būtų atkartojamas ir plačiajai visuomenei.

*

// **Kas pasinaudojo amnistija.** Labai plačiai amnistija palietė prasikaltusius už literatūros dalykus. Įvairus tos rųšies prasikaltimai, išimant tikėjimo bei Dievo esybės išniekinimo, papuolė po amnistijos. Prasikaltėliams prieš tikėjimiškus dalykus bausmė sumažinama ant vieno trečdalio. Visai nepalietė amnistija tuos, kurie buvo prasikaltę už apkalbėjimą ir įžeidimą spausdintu žodžiu. Po amnistijos papuolė: Balmont, Amfiteatrov, Minskij, (kitos žinios praneša kad tų trijų nepalietė amnistija) Korolenko, Piešechonov, Šlisselburgo kalinys N. Morozov, Vas. Vodovozov ir milionierius Paramonoy nuteistas už kningų išleistuvę ‚Donskaja Rieč' ant trijų metų tvirtovėn. Amnistija palengvino likimą visų nuteistųjų kalėjiman su atėmimu ar be atėmimo teisių, nežiūrint už ką jie buvo teisiami.

Mažiausia palietė amnistija politiškus prasikaltėlius. Visai nepalietė amnistija ypatų nuteistų pagal 102 sr., t. y. už priklausymą prie priešvaldiškų organizacijų. Garsi byla „Dašnakcutiun'' partijos ant Kaukazo nepapuolė pilnai po amnistijos, nes ji pritaikinta prie 102 str.; bet nekurie iš nuteistųjų delei šitos partijos, kukie buvo apkaltinti ne už priklausymą prie šitos organizacijos, o pagal 132 str., t. y. už laikymą nelegališkos literatūros, gauna sumažinimą bausmės ant vieno trešdalio.

Nuteistieji kalėjiman žydaidantistai gavo sumažinimą bausmės laiko ant vieno trečdalio nežiūrint, ar jiems buvo atimtos teisės, ar ne; bet amnistija nepalietė tų, kurie nuteisti į arestantų rotas.

Politikos savaite

MEKSIKA.

Meksika pergyvena dabar tokius laikus, kada visas politikos ir ekonomijos gyvenimas yra galutinai suardytas, kada valdininkams, pradedant nuo prezidento ir baigiant paprastu valdžios tarnu, kasdien grumoja mirties pavojus, kada, galop, visa valstija gali už kiek laiko prieiti prie galutinos pragaišties.

Žinios, ateinančios iš El Paso, Tex., rodo, kad tai vienoj, tai kitoj gubernijoj tankiai iškila susirėmimai tarp valdžios šalininkų bei kareivių ir revoliucionierių. Nesenai liko užmuštas Chihuahua gubernatorius Gonzalez. Jis, keliaunant į Meksikos sostinę, liko suareštuotas valdžios šalininkais ir galop nužudytas panašiu prez. Madero būdu; jam buvo leista bėgti, bet, kada jis ištiesų pradėjo bėgti, tapo nušautas. Gonzalez buvo vienas iš gabiausių revoliucijos vadų.

Valdžios kareivių vadas miesto Cananea gavo prisakymą atiduoti šitą miestą sukilėliams, nes paskutinieji grumojo paimti jį smarkiu šturmu.

Bet, abelnai imant, sukilėliams sekasi nekaip: jie labai persekiojami ir baudžiami valdžios šalininkų ir kareivių. Galop miestas Sallillo, kuris buvo patekęs revoliucionierių rankosna, vėl paimtas valdžios kareivių. Čia žuvo gan daug revoliucionierių. Valdžios kareivius vedė gen. Lopez; jis pasakė, kad iki tol neperstos kariauti, kol galutinai nebus išnaikinti sukilėliai. Paskui liko nubausti žymus Maderos šalininkai: buvęs senatorius Juan Rosales, buvęs valdininkas Jose Mena ir Juan Baca. Visi apkaltinti kaipo politiški prasikaltėliai. Abelnai valdžia su savo priešais elgiasi kuoaštriausiai ir tuomi mano juos pergalėti.

BALKANŲ KARAS.

Tai pagaliaus balkaniečiams, kurie senai jau garsino paimsią miestą Adrianopolį, pasisekė paimti. Kovo 27 d. atėjusios oficialės žinios praneša, kad balkaniečiai kovo 26 d. rytą, po smarkaus ir atkaklaus mūšio betgi apgalėjo turkų kariuomenę. Mūšis tęsėsi per tris dienas, tai yra nuo panedėlio ligi seredos, be jokio sustojimo. Turkų kariuomenė, matydama kad nebeįstengs apginti šito

miesto, pradėjo rūpinties jo padėjimu. Pirmučiausia padegė sandėlius ir krautuves, kur buvo sukrauta maistas ir ginklai, o paskui jau arsenalus ir taip vadinamą artelerijos sodą. Kazarmes ir kelioliką parako magazinų dinamitas išnešė į padanges. Didelis žmonių skaitlius, kurie gyveno Adrianopolyje pabėgę, kur kas sumanė bėgti.

Kadir Šukri paša, turkų kariuomenės vadas, pirmiau buvo paskelbęs, kad jo gyvo niekas nepaims, tečiau tą nuomonę šiuo žygiu permainė ir patsai atidavė savo kardą bulgarų gen. Savofui.

Pasak oficialio aprašymo prie Adrianopolio prieita tokiu būdu:

Komanduotojas antrosios armijos bulgarų kariuomenės kovo 23 dieną gavo paliepimą užpulti rytinės dalies turkų pozicijas. Antrą dieną, apie 2 val. po pietų, pradeda šaudyti visose dalyse, o turkų kariuomenė taipgi atsakė šaudymu iš kanuolių. Šitas mūšis tęsėsi ligi 8 valandos vakaro.

Apie ketvirtą valandą sekantį rytą bulgarų pėstininkai pradėjo artinties prie Kumdere, kurį jie perėjo 4.15 ryto. Tuo pačiu žygiu pradėta šaudyti į turkų kariuomenę iš kanuolių, gi turkai taipgi atsiliepė šaudymu ir smarkiai šaudė į prisiartinančius priešo pulkus. Tečiau bulgarai žengė artyn ir dienai brėkštant paėmė turkų pozicijas, paimdami dvylika kanuolių ir 300 kareivių.

Tuo pačiu laiku pietinės dalies kariuomenės pulkai paėmė Pamukryrty, ir pradėjo eiti linkui Ouktabiro ir Dudžiaroro, gi serbų infanterija paėmė kalną į šiaurvakarinę dalį nuo Kadikevio. O kita serbų kariuomenės divizija paėmė Ekmktchikeiu. Dunojaus serbų divizija pradėjo atakuoti Papastepe.

Artilerija mėgino ištisai visą dieną sugriauti aplinkinius portus. Rytų dalies divizija gi stengėsi tuo pasinaudodami prieiti kuoarčiausia prie portų, ir apie 10 valandų ryto buvo apie 300 sieksnių atstu nuo portų. Suėmė tūkstantį turkų kareivių ir paėmė 21 kanuolę. Šias kanuoles tuč tuojaus pradėta vartoti prieš turkų kariuomenę, ir paimta keletas kitų portų.

Naktį balkaniečių kariuomenės pulkai pradėjo eiti artyn ir artyn prie svarbiausios tvirtovės; sunaikino čielas eiles turkų padėtų artificialių spąstų. Dienai auštant prisiartino prie daugelio portų ir susirėmė su savo priešu. Turkai pradėjo naikinti savo sandelius bei krautuves, kazarmes, ligonbučius, bei kitus budinkus; patsai Adrianopolio miestas įvairiose vietose liko uždegtas.

Anksti rytą kovo 26 dienos įvairiose miesto dalyse jau siautė gaisras, padangę laižė raudoni-smailus liepsnos liežuviai. Žmonės, kurie įgazdinti miesto bombardavimu, kuris prasidėjo apie penki mėnesiai atgal, šiuo žygiu jau, lyg pamišę, bėgiojo gatvėmis iš vienos į kitą vietą, norėdami kurnors pasislėpti, bet tuo tarpu tokios saugios vietos niekas niekur negalėjo rasti. Tūli jų net bėga ligi tvirtovių pakraščių, kur buvo pats smarkysis šaudymasi.

Po smarkaus ir pastebėtino mūšio, kur net durtuvus prisiėjo vartoti, bulgarams pasisekė paimti čielą eilę tvirtovių, ginančių Adrianopolio rytinę dalį.

Einant artyn prie paties Adrianopolio, pirma buvo varoma gyvulių bandos. Tuo būdu mat buvo apsaugota kariuomenė nuo iškastų ravų ir duobių, kurios taip atsargiai buvo uždangstytos, kad einanti kariuomenės pulkai jokiu būdu jų nei nepastebėtų. Patįs pirmutiniųjų eilių kareiviai buvo apsivilkę serdikiniais šarvais, kurie apsaugojo juos nuo spygliuotų ištiestų dratų ir aštrių tvirtovių sienų. Beto, jie dar turėjo taipgi po skydą, kuriuo atmušė durtuvą bei skardą.

Serbų laikraštis „Mir'' rašo, jog serbų kariuomenė, kuri ėjo iš šiaurės ir vakarų, taipgi narsiai kariavo, tečiaus jai nepasisekė paimti tvortovių, kurias turkai su inirtimu gynė.

Kovo 26 d. į Londoną pranešta bulgarų delegacijai, kad ir Čataldža toks pat likimas ištikęs, kaip ir Adrianopolį. Čataldža po dviejų dienų mūšio paėmė į savo globą, taipgi bulgarai.

Bet sugrįžkime dar prie Adrianopolio. Augščiau jau paminėjome, kad Šukri paša, kuris gynė Adrianopolį per 153 dienas ir narsiai vis atmušė bulgarų kariuomenės pulkus, nežiūrint kad jo kareiviai neturėjo pakaktinai maisto, kad jo kareivių eiles naikino įvairiausios ligos, kovo 26 d., po pietų, pasidavė ir atidavė savo kardą bulgarų kariuomenės vadui gen. Savofui. Tečiau prieš pasidavimą paliepė geriau miestą sunaikinti, negu atiduoti jį bulgarams. Tiesa, pirmiau jau buvo paskelbta, kad Šukri paša nusižudęs, bet paskiau patirta, kad ta žinia neteisinga. Jisai prieš galutinį pasidavimą, aplankęs dar visas tvirtoves, ir persitikrinęs, kad nebegalima ilgiau beatsilaikyti, pranešęs gen. Savofui, kad jis pasiduoda ir taipgi jog tuo tarpu užsiėmęs deginimu miesto.

Bulgarų gen. Savofas, kuris įėjo į Adrianopolį kovo 26 d. 9 val. ryto liko paskirtas to miesto kamandieriu ir Adrianopolis pavestas į jo globą. Tatai jis turės pasirūpinti apie to miesto tvarką, kurios ten pastaruoju laiku kaip ir nebuvo.

Visas Adrianopolio paėmimo nuopelnas tepriskaitomas beveik vieniems bulgarams, nesa apie serbus nei nemini. Sulig pranešty į Bielgradą žinių, kurias padavė Mustapha paša, sako, kad serbai tame mūšyje gana daug pražudę. Tad yra manoma, jog ir serbai reikalaus, kad tasai laimėjimas būtų padalintas tarp visų balkaniečių. Bet klausimas, ar bulgarai su tuo sutiks ir ar norės lygiai pasidalinti.

Adrianopolio paėmimą pasveikino visos slavų tautos. Į Peterburgą žinios gautos, kuomet Dūma laikė savo sesiją, kurioje buvo taipgi ir žinomas bulgaras, d-ras Danevas, buvęs bulgarų romos delegacijos Londone vadu ir bulgarų ministeris M. Bobtčevas. Visi deputatai ligi vieno pakilę ir su džiaugsmu priėmę tokią žinią. Paskui d-rą Danevą ir jo draugą nunešė į Katarinos salę, kur rusai ir bulgarai pagiedojo antifonas.

Bet Adrianopolio paėmimas — tai baisiausias smūgis turkams. Sako, kad nesigailėtų taip labai nei savo sostapilio, Konstantinopolio, kaip jie gailisi Adrianopolio. Tečiau tasai jų gailistavimas ne be tam tikros priežasties. Pažvelgus į historiją, surandame, kad Adrianopolis pirmiau buvo Turkijos sostapiliu: apie šimtmetį atgal, puolus Bizantijos dinastijai, turkai paėmė Europoje miestą Adriano ir čia įkūrė savo sostapilį. Svarbiausia už vis turkams ta, kad Adrianopolyje yra labai daug mahometonų relikvijų. Bulgarai vienok prisižada tų daiktų nejudinti, bet paliks juos turkams, kaipo brangiausią mahometonų turtą.

FRANCIJA.

Šiose dienose valdiškose sferose įvyko žymi permaina — ministerių kabinetas su premjeru Ar. Briand'u, kurio rinkimų bilius senate liko visai permainytas, pasitraukė nuo pildymo savo pareigų. Jo vietą užėmė naujas ministerių kabinetas su premjeru Jean Barthou. Buvo ir kitos priežastis tai ūmai kabineto permainai. Mat, paskutiniu laiku Europos valstijų politika perdaug jau susipainiojo; grumojimai visuotinos karės sujudino visus žmonių sluogsnius — žmonės pasidalino į dvi pusi: vieni stovi už karą ir ginklavimasi, o kiti — griežtai tam priešingi. Daug trukšmo sukėlė pailginimas kareiviavimo laiko, paskyrimas milžiniškos sumos karės reikalams ir paskutinio laiko mobilizacija.

Naujas premjeras Jean Barthou liko taipgi apšvietos ministeriu. Yra tai žmogus tvirto būdo, plačių pažiūrų ir žinomas, kaipo mokslo vyras. Iš kitų ministerių galima paminėti: Stefan Pichon, vidaus dalykų — Louis L. Klotz, karės — Eug. Pierre Baudin.

Prezidentas Poincare išreiškė pilną užsitikėjimą naujam premjerui ir visai ministerijai. Galima manyti, kad dabar politiškas bei diplomatiškas Francijos gyvenimas eis jau normališkesniu keliu.

Iš Visur.

× **Betvarkė Chinijoj.** Anot pranešimų iš Nančang visa tos vietos valdžia perėjo į sukilusios kariuomenės rankas; kareiviai atsisako pripažinti per prezidentą paskirtą gubernatorių. Atstatytasis gubernatorius, Juan Ši Kajaus priešas, paėmė miestą ir jo pinigyną į savo rankas ir mano niekam nenusileisti. Likę ištikimais prezidentui kareiviai mėgino suimti maištininką-gubernatorių, bet šis už tą nubaudė mirtimi 300 žmonių. Iš Šanchajaus del nuraminimo Nančango siučiama kareivių divizija.

× **Revoliucionieriai ant salos Kapri.** Paskutiniu laiku ant salos Kapri Italijoje gyvena sekanti rusų rašytojai bei revoliucionieriai: M. Gorkij, A. Bunin, N. Oliger, Iv. Volnyj ir I. Surgurev. Nesenai, sugrįžo nuo Kapri Peterburgan L. N. Andrejev.

× **Už jezuitus.** Kaip pranešama iš Berlino Reichtag'as nesenai priėmė centro įnešimą, pagal kurio daleidžiama jezuitams gyventi Vokietijos ribose.

× **Badas Austrijoj.** Nekurie Austrijos laikraščiai praneša baisias žinias apie viešpataujantį dabar badą Austrijoj, ypač kalnuotose provincijose. Pranešime su parašais įvairių partijų atstovų, kurį įteikė ministerių pirmininkui, nupiešta visos baisenybės, kurias pagamina badas Rūdų kalnuose, rytinėj Bogemijoj, pietinėj Moravijoj, šiaur. Silezijoj Krainoj, Galicijoj, Bukovinoj ir Dalmacijoj.

× **Kova su chunchuzais.** Charbin, Mandžurija. Šitoje apielinkėje nesenai ištikęs karštas mūšis tarpe Chinijos kareivių ir chunchuzų (visokios rųšies piktadarių). Chunchuzų liko užmušta virš 100 žm., o 30 pakliuvusių nelaisvėn tapo nužudyta.

× **Augštų ypatų susitikimas.** Berlinas, kovo 25. Manoma, kad greitu laiku atsibus susitikimas tarp Vokietijos kaizerio Vilhelmo ir Anglijos sosto įpėdinio. Kaizeris su savo žmona ir princesa Viktorija Louisa kovo 27 išvažiavo į Hamburgą, kur spėjama pribus taipgi ir Anglijos sosto įpėdinis.

× **Anglijos sufragistės** vis dar nesiliauna kovoti už „savo teises'. Nors jų vadovė S. Pankhurst sėdi dabar ligonbutyje, pagadinusi per aštrią kovą sau akis, nors didesniųjų Anglijos miestų policija saugoja visas viešas įstaigas nuo barbariškų sufragiščių užpuolimų, nors jos persekiojamos ir smarkiai baudžiamos, vienok jų įnirtimas neikiek nenusimažina. Ypač paskutinėse dienose sufragistės daug trukšmo pridarė Manchesteryje ir Londone.

× **Visuotinas streikas Belgijoj.** Belgijos darbininkų kongresas, atsibuvęs šiose dienose Bruselyje nutarė apskelbti balandžio 14 visuotiną streiką, kaipo protestą prieš priešingas darbininkų klasei rinkimų teises.

× **Popiežius vis dar serga.** Nors nekurie laikraščiai buvo padavę žinias apie popiežiaus pasveikimą, tečiaus ateinančios iš Romos žinios tvirtina, kad popiežius dar nepasitaisė, nes jis nedalyvavo Velykų šventės apeigose. Vienok daktarai užtvirtina, kad jis greitu laiku pasveiks.

× **Pasikėsinimas ant Rusijos konsulio.** Kaip praneša iš Charbino (Mandžurija), chinų kareiviai davė du šuviu į Rusijos konsulį Afanasjevą, kuris grįžo į miestą Cicikar.

× **Turkų pralaimėjimas.** Kovo 24 d. visa turkų divizija skaitliuje 15,000 kareivių, kuriais vadovavo Djavid Paša, prie upės Skutari Albanijoj pasidavė serbams. Serbai taip iš visų pusių apsupo turkus, kad jiems liko išsirinkti iš dviejų: visiems žūti ar pasiduoti. Turkai išsirinko paskutinįjį išėjimą, pasiduodami serbams į nelaisvę.

Vienok nekurie laikraščiai abejoja apie teisingumą šito pranešimo.

× **Austrija pasirengusi kariauti.** Austrija pasiuntusi Juodkalnijai ultimatum'ą, pasiuntė Vokietijos užsieniio ministeriui pranešimą, kad jos laivynas yra galutinai pasirengęs pradėti karą su Juodkalnija. Paskutinioji, siundoma Rusijos, beveik nemano nusileisti ir net yra pasiryžusi pradėti mušties su Austrija.

× **Ambasadorių konferencija Londone.** Nežiūrint ant pradžios Velykų švenčių, susirinkę ambasadoriai gan ilgai svarstė Balkanų dalykus, ypač Austrijos-Juodkalnijos konfliktą. Galop liko nutarta, kad Skutari tur likti prijungtu prie autonomiškos Albanijos, net ir tame karte, jei tą miestą paimtų juodkalniečiai.

× **Policija saugoja karalių.** Pranešama iš Londono, kad paskutinėmis dienomis Windzor Castle, kur gyvena karalius su visa savo šeimyna, yra saugojama tam tyčia paskirtu būriu policijos ir dedektivų. Spėjama, kad sufragistės nori dasimušti prie karaliaus Jurgio V su peticijomis, o kartu padaryti demonstraciją, kad parodyti visuomenei, jog jos neperstoja kovoti. Taigi policija ir stengiasi sunaikinti sufragisčių planus.

× **Kuningaikštis nusižudė.** Romoj kovo 26. nusižudė Austrijos kung. Vincent von Windisch-Graetz, kuris atstovavo Austrijos ambasadoje. Jis yra gimęs 1882 m., nekurį laiką buvo ambasadoje Sofijoj. Windisch-Graetz giminė yra viena iš seniausių karališkų giminių, kurios pradžia paeina nuo Ulricho Windischgraetz'o gyvenusio 13-me metašimtyje ir buvusio Šventos Imperijos baronu. Kun. Vincent buvo vienintėlis sūnus iš svarbiojo stiebo tos giminės; jis turėjo tris seseris, dvi iš kurių yra ištekėjusios už Austrijos didžiūnų.

× **Piemuo gauna $ 7,400,000.** Montpellier, Francija, kovo 26. Čia pasklydo žinia, kad piemuo, vardu Marius Bonnaud, gauna palikimą sumoje $7,400,000. Jis paeina iš angliko šeimynos, kurios vardas iki šiam laikui mažai kam buvo žinomas.

Gavęs tą žinią Marius Bonnaud, tuoj išvažiavo Londonan, idant atsiimti paliktą tėvo turtą. Jis yra be jokio apšvietimo, bet labai darbštus, sveiko proto ir doras.

Iš Amerikos.

Tvanas užliejo dvi valstiji. Amerikos dienraščiai praneša tiesiog baisias žinias apie tvaną, kuris užliejo tūlas dalis dviejų valstijų, Ohio ir Indiana. Svarbiausios to tvano priežastis — tai smarkios audros, kurios siautė tose valstijose ir upių Miami, Muskingum, Ohio ir kitų išsiliejimas. Turto ligi kovo 27 d. sunaikinta vertės 100,000,000 dolerių. Žmonių žuvo su virš 3,000. Čia paduodame žuvusių skaitliaus lentelę. Iš tos lentelės kiekvienam bus aišku, kuriame kokios valstijos mieste ir kiek žuvo žmonių.

Ohio valstijos:

miestas	
Dayton	2,000
Piqua	540
Columbus	100
Delaware	50
Middletown	100
Sidney	50
Hamilton	12
Tippecanoe	3
Tiffin	50
Fremont	11
Įvairiose vietose	200
viso	3,116

Indiana valstijos:

miestas	
Peru	60
Brookville	40
Newcastle	3
Lafayette	2
Fort Wayne	6
Indianopolis	50
Noblesville	2
Įvairiose vietose	25
viso	188

Abiejų valstijų sudėjus krūvon žuvusiųjų skaitlius bus šitoksai: **3,304.**

Labiausia nuo tvano nukentėjo Ohio valstijos žmonės. Indiana valstijoje ir nuostolių mažiau ir gyvasčių mažiau žuvo. Daytono mieste taipgi ir gaisras prisidėjo padidindamas žmonių išgąstį ir nelaimę. Kovo 26 d. naktį iškilęs gaisras pačiame miesto prekybos viduryje, lyg raudona purpurine paklode apdengė plūduriuojantį vandenį, tamsią masą, kuri jungėsi su juodaja nakčia. Žmonės pamatę gaisrą dar labiau išsigando. Tūkstantinė bepastogių žmonių minia pradėjo siūbuoti. Kaip tik pasirodė raudoni gaisro bei liepsnų liežuviai, tuč tuojau pranešta tam tikram komitetui, kad miestas paduodama karo teismo globon. Pribuvo keletas pulkų kareivių saugoti miestą nuo plėšikų, kurie tokiais nelaimės momentais stengiasi pasinaudoti.

Kadir ugniagesiai stengėsi suturėti liepsnų plėtimąsi, kadir susprogino ir sugriovė kelioliką namų, bet tatai beveik nieko nepagelbėjo. Vienam tik Beckel hotelyje buvę nuo tvano pasislėpę apie 250 asmenų. Tasai hotelis sudegė, o paslėpusių jame žmonių likimą dar trūksta žinių.

Apie 3,000 žmonių, kurie buvo netekę pastogės, sutalpinti į National Cash Register kompanijos budinkus. Apie 65,000 asmenų pasiliko savo namuose arba savo darbavietėse, atskirti nuo kitų. Ir todel manoma, kad stoka maisto ir išgąstis nemažai tuos žmones prikankino, o tūli jų ir su šiuo pasauliu persiskyrė. Tvanas to miesto gyventojus taip staiga užpuolė, kad apie prisirengimą niekas nei nemanė.

Maisto, badą kentantiems žmonėms, nelabai lengva priduoti, beto ir sunku ligi jų dasiirti. Valtininkai, kurie liuosnoriais pasiryžo nusiirti į vidurmiestį, sugrįžę pasakojo, jog daugelis žmonių, pamatę juos beatsiiriant, iškišę galvas pro langus ir meldę, kad duotų jiems maisto. Tuodu valtininku, Fred Patterson ir Nebson Talbott, yrėsi Warren gatve ligi Jefferson, Jefferson gatve ligi Main, o Main gatve ligi Trečios, Sudlow ir Antros. Visur žmonės meldę, kad gelbėtų juos. Bet gelbėti jokiuo būdu nebuvo galima, nesa ir jie patįs vos teįstengę atsilaikyti ir neduoti valčiai apvirsti. Net didelės sumos pinigų buvo siūlomos už išgelbėjimą iš namų, kurie apsupti vandeniu. Vietomis vanduo pakilęs net ligi 15 pėdų augštumos.

P-nas J. H. Patterson, National Cash Register kompanijos prezidentas, išklausęs augščiau paminėtų valtininkų pasakojimo, išsiuntęs prašymą, kad pribūtų kokia dvylika motorinių valčių, su kurių pagalba bus galima pradėti gelbėti atskirtuosius žmones.

Visa Daytono komunikacija sustabdyta: nei telefonu negalima kalbėti, nei telegramų priduoti bei paimti, nei gelžkeliais negalima važiuoti.

Apielinkės farmeriai ir kiti gyventojai, kurių tvanas nepalietė, stengiasi suteikti nelaimingiems pagalbą, kokią tiktai jie gali jiems suteikti.

Kovo 27 d. p. John H. Patterson, National Cash Register kompanijos prezidentas ir Daytono ūkėsų Pašalpos Komiteto sąnaris, praneša telegrama, kad visi Daytono žmonės, išskyrus tuos, kuriems pasisekė pabėgti į neapsemtas vietas, per dvi dieni neturėjo nei maisto, nei vandens gėrimui tinkamo, nei šilumos, nei šviesos. Žmonių padėjimas esąs stačiog kritiškas. Jisai kviečia visus, kas tik gali, suteikti to miesto žmonėms pagalbą.

Pirmiau pranešta, jog mieste Columbus žuvusių skaitlius siekia 100. Dabar atėjusios žinios tečiau skelbia, kad žmonių bus daug didesnis skaitlius, negu pirmiau pranešta; kaip manoma, Columbus'e žuvusių žmonių skaitlius sieksiąs nuo 600 ligi 1000.

Apie Daytone žuvusių skaitlių ligi šiol tikrų žinių stinga. Augščiau paduota, būk žuvo apie 2000 žmonių. O p. George F. Burba, gubernatoriaus Coxo atstovas mano, jog žuvusių skaitlius neviršysiąs 1,000.

Abelnai paėmus, tvanas ne tik pridarė nuostolių paminėtose valstijose, bet gręsia ir kitoms, kaip ve: Californijos, Texas, Vermont, Pensilvanijos, New Yorko ir kitoms. Į Philadelphia pranešta, jog upėse Delaware ir Schuylkill žymiai pakilęs vanduo. Gi pakilus smarkesniam vėjui vanduo gali išsilieti ir užsemti paupiais miestus.

Iš Albany, N. Y. kovo 27 d. praneša, kad visoje šiaur-rytinėje New Yorko valstijos dalyje tvanas jau pasirodęs ir užsėmęs gana plačias apielinkes. Visa No 3 sekcija Erie Kanalo, ligi Rocky Riff, apie penkiolika mylių į rytus nuo Little Falls, apie 35 mylių plotas, visas apsemtas vandeniu. Hudsono ir Mohawko klonyje kovo 27 d. naktį lijo smarkus lietus, kuris nenustojo ligi vidurdienio. Pačiam Albany mieste vanduo jau pradėjo kilti ir bėgti į kaikuriuos žemesnėse vietose stovinčius namus.

Suvienytų Valstijų prezidentas Wilsonas, kovo 27 d. anksti rytą savo kontoroje pranešęs, jog nesirengęs važiuoti į Ohio valstiją ir pagelbėti federalinės valdžios sąnariams suteikti nukentėjusiems žmonėms pašalpą.

Kadangi mūsų laikraščio vieta nedaleidžia išspausdinti visų žinių, kurios pasirodo anglų kalba leidžiamuose laikraščiuose, tai kitas žinias paliekame kitiems numeriams.

Baisus uraganas Nebraskos ir kitose valstijose. Kovo 23 d. per Nebraskos valstiją perėjo neapsakomai smarkus uraganas (smarki audra); ypač nukentėjo miestas Omaha ir jo apielinkė. Rezultatu tos audros čia buvo apie 152 užmuštu ir apie 350 sužeistų. Pačiame Omaha'os mieste liko visai sunaikinta ar dikčiai apardyta apie 3,000 namų; nuostolių priskaitoma virš $5,000,000.

Nekuriose vietose uragano spėka buvo taip didelė, kad, jam prajėjus, liko tik griūvėsiai bei juoda žemė. Dauguma žmonių atsidūrė kritiškame padėjime, kadangi nėra kur prisiglausti. Iki šiam laikui buvo manoma, kad Omaha neguli uraganų srityje, bet šis atsitikimas parodė, kad tas manymas buvo neteisingas.

Ta baisi audra šiuom žygiu palietė 8 valstijas: Illinois, Indiana, Nebraska, Iowa, Michigan, Missouri, Kansas ir Wisconsin. Abelnas skaitlius užmuštųjų paminėtose vietose, kiek susekta iki kovo 24 d., siekia 259 žm., o sužeistų — 689 žm.

Projektas moterų demonstracijos. Washington, D. C. Suvienytų Vastijų sufragistės projektuoja padaryti dienoje atidarymo pirmos kongreso sesijos Washingtone milžinišką demonstraciją, kurioje turi dalyvauti delegatės nuo kiekvieno kongresinio distrikto. Pasibaigus iškilmingai procesijai, delegatės aplankys federališką kapitolijų, kur įteiks atstovams peticiją su reikalavimu moterims balsavimo teisių.

Iš Lietuvos.

VIEŠKUNAI, Kauno p. Sausio 26 d. atsitiko baisi nelaimė. Per vieną valandėlę sudegė daugiau viorsto ilgumo sodžius. Viršaus 40 šeimynų liko visai be pastogės. Nuostuolių esą apie 50 tūkst. rub.

TAUJIENAI, Ukm. p. Vasario 17 d. klebonas Valentanavičius po pamokslo iš sakyklos smarkiai prisakė jam malkas iš miško suvežti. „Aš jusų visur klausau— išpažinties klausau, vaikus krikštiju, nedėliomis už jus meldžiuos, o kalendavoti taip sunku, bet delto kalendavoju". Žmonės išėję iš bažnyčios ir sustoję ties šventoriumi visaip pradėjo šnekėti. Vienas sako: gal, jau pabaiga svieto. Kur čia teisybė! Mano sūnui mirus kunigas paėmė 10 r. už palaidojimą su mišiomis. Laidoja utarninke, o mišias žadėjo nedėlioj atlaikyti. Kitas stovėdamas šalyj pritarė, kad kunigai už mūsų rublius mišias laiko, trečias gi prikišo, kad kalendavoti ištikrųjų sunku esą. Tai šen, tai ten turi ką-nors išprašyti. Visokių kalbų būna! **Taujieniškis.**

Datnavos ūkio mokykla Kauno pav. nepigiai iždui atsiėjo. Visi trobėsiai reikėjo nauji statyti. Vienas mokyklos namas atsiėjęs apie 10 tūkst. rublių. Paskui visokie ūkio įrankiai, mašinos, laboratorijos. Kitais metais čia bus įtaisyta meteorologijos (oro pažinti vieta.) Žodžiu ši mokykla stovės ne žemiau už kitas vidutinias ūkio mokyklas. Geistina, kad kuodaugiausiai lietuvių jon stengtųsi pastoti. Svetimtaučiai iš tolymų gubernijų suvažiuoja šion mokyklon, o lietuviai, čiapat ją turėdami, nesilanko joje.

Bal. Mylėtojas.

SEDA, Telš. pav. Gaila mūsų draugų ūkininkų, kad visai mažai kas laikraščių teskaito. Pakalbini kurį apie laikraščius: „et, sako, nėra laiko kada skaityti — vakarais reikia šniūrus vyti". Kitas ir džiakono bebijąs, nes — girdi reikėsią vesti, gal ir šliūbo neduos. Skaitykit brolūkai tik laikraščius ir šniūrus išmoksit dar geriau vyti ir pačią geriau išrinkti, kad būsi apšviestas.

Girdėjau, būk čionykštis jaunimas jau žadąs nebesnausti, bet imties už darbo. Geros kloties Jums! **Pilotas.**

SALAMIESTIS Pan. p. Pasimirė kun. Diemantas, išgyvenęs čia 8 metus. Žmonės gražiai jį palaidojo. Tuotarpu kaip vieni meldėsi, kiti mirusiojo klebono turtus vogė, visi taip, kaip aprašyta Žemaitės kningutėj „Kent kaltas, kent nekaltas". Labiausia vogė tie, kurie arčiau bažnyčios būna. Vieną bažnyčios maršalką Vabalninkų kunigas sučiupo vogtus daiktus namo nešant. Maršalką nuo vietos atstatė. Mat, vogti nemokėjo. Gėda salamiestėnams, kad tokius vyrus maršalkas turi. **V. brolis.**

Per kur gabenti arklius. Nuo kovo 1 d. arklius Vokietijon galima bus gabenti iš Kauno gub per Kretingą, Garždus, Naumiestį Slamiškius, Plikiškius ir Jurbarką, o Suvalkų gub. per Naumiestį, Virbalių, Filipavą ir Račkavą. Ten arkliai veterinorių bus apžiūriami.

BILEIŠIŲ sodžius (Ežer. pav.) guli ant Šventosios kranto. Skaityti moka visi, ir retas kuris nemoka rašyti. Apšviestesniųjų rūpesniu rudenį 1911 metais atsidarė čia mokykla. Kol kas butas samdomas. Vaikučių mokykloj yra arti 70. Mokytojas lietuvis taigi ir lietuvių kalba taip-pat mokoma.

Jau apie porą metų tariamasi išsiskirstyti į viensėdžius, bet kolkas nepavyksta, nes nėra reikalingos pagal įstatų didesnės pusės norinčios išsiskirstyti. Išsiskirsčius į viensėdžius ūkiai žymiai pagėrėtų. Vertėtų jau susiprast ir susitarti.

Jaunimo čia nemaža. Jaunimas labai mėgia pasilinksminti. Tam tikslui daromi taip vadinami „griščikai" (vakaruškos), per kuriuos šokami visoki tautiški šokiai ir žaidžiami įvairus žaidimai. Rūpesniu vietinio mokytojaus iš jaunimo yra sudarytas „choras". Jaunimas taip-pat noriai skaito laikraščius ir kningas; yra, žinoma, dar ir tokių, kurie, vieton skaitymo, praleidžia taip brangų laiką mirkdami skystimėlyj.

Ciepcikas.

Nauja mada. Pas mus Kvedainoj (Rasein. pav.) štai kokia nauja mada virto: pavyzdžiui, Raulas Baltrą pavadino kvailiu, o dar labjau, jeigu uždrožė jam per ausį. Baltras eina pas urėdninką ir skundžia Raulą už caro vardo įžeidimą. Uredninkas sustato pro tokolą, prasideda tardymas. Baltras su sėbrais trina rankas iš džiaugsmo, kad Raulas jau dabar atsidurs kur pipirai auga. Nesenai čia šita mada virto (tuoj po tėvo Kazimiero garsių pamokslų apie blaivybę), bet žmonėms, matyt, labai ji patiko, nes dažnai ją vartoja. Trumpu laiku tiek atsitikimų buvo: kun. Putrius girtus stražninkus kuom ten pavadino, tai dabar Kretingoj sėdi už caro įžeidimą. Tie patįs stražninkai įskundė p. Grajauckį, bet čia nepasisekė, tas greit susigriebė ir prirodė, kad skundas neteisingas. Raštininko pagelbininkas girtas pradėjo kabinties prie vaikino Televičiaus; tas davė pagelbininkui per ausį. Pagelbininkas nubėgo pas uredninką ir įskundė Televičių, būk jis įžeidęs carą.

Dabar jau šitos mados griebiasi ir mūsų žmonės. Nesenai Drebukščių sodžiaus seniūnas Birbalas su savo sėbru Liasausku baliavojo po Kvėdainos smukles. Tuomi tarpu į smuklę užėjo iš kur ten pravažiuodamas Mankevičius. Pasirodė, kad Mankevičius savo nelaimei nenorėjo drebėti prieš Drebukšių seniūną. Kad pamokinti, Mankevičių, tai Birbalas jį apskundė už caro įžeidimą. Nežinia kuom tas pasibaigs.

Pikčiurna.

LENTUPYJ, Vilniaus gub. uždarė mokyklą, nes nebuvo malkų jos kurenti, o šaltoj negi mokinsi. Puiki tvarka! **Karvelis.**

Ką mačiau vienoj mokykloj. Užeinu pas vieną mokytoją. Jis kviečia mane mokyklon vaikučių pažiūrėti. Įeinu vienan skyriun. Vaikučių-baltgalvių apie 50. Sėdi, tik akutės žiba. Mokytojas jų ir klausia:

— Kieno namuose kas nors skaito kokį nors laikraštį pakelkite ranką.

Visi tyli, ramiai sėdi, niekas nė nekrust.

Mokytojas aiškina dar kartą ir dar kartą:

— Kieno tėvas, brolis ar šiaip kas skaito laikraščius (gazietas) pakelkite rankas.

Vaikučiai tik žiūri akutes išplėtę.

Pereiname kitan skyriun. Čia vėl tie patįs klausimai, aiškinimai.

Tik vieno tėvukas skaitąs laikraščius.

Buvo paklausta apie 150 vaikų ir tik vieno namuose skaito laikraštį!

Liūdna, labai liūdna!

Teisybė, buvo tai beveik vienų kumečių ir šiaip beturčių vaikai. **P. Rus.**

(„Liet. Ūk.")

Gausieji. 1911 metais Kauno bug. bajorvedžių suvažiavime tie patįs bajorvedžiai ir keli dvarininkai nutarė pagerbti 50 metų nuo baudžiavos paleidimo sukaktuves tuo, kad jie sumesią 4000 rub. kapitalo ir įkursią iš tų pinigų valstiečių, buvusių baudžiauninkų, vaikams ketures stipendijas prie Datnavos ūkio mokyklos. Iki šiol tų pažadėtojų pinigų surinkta vos 988 r., kurie drauge su nuošimčiais sudarė viso labo 1025 r.

Gubernijos bajorvedis dabar sausio 15 dieną tokiame-pačiame bajorvedžių ir dvarininkų susirinkime pasiūlė aukavusiems šitos pinigus atsiimti atgal, kadangi pažadėtam tikslui tokios sumos, koki sumesta, neužtenka. Bet susirinkusieji su tuo pasiūlijimu nesutiko ir nutarė vėl pradėti toms stipendijoms reikalingų pinigų rinkti.

ŽEMAIČIŲ KALVARIJA. Paskutiniu laiku išeivybė Amerikon žymiai pasidaugino. Keliauna laimės jieškoti: samdininkai, amatninkai, ūkininkaičiai, randasi net ir moksleivių gudruolių, kurie irgi neatsilieka. Bet šie pastarieji pamato Amerikoje tokį vargą, apie kokį tėvynėje girdėti negirdėjo. **Adomas iš Rojaus.**

Miesto mokykla Šančiuose (Kauno priemiestyje). Vilniaus mokslo apskričio globėjas rūpinasi iš Kauno miesto valdybos išgauti 20 tūkst. rublių pastatyti Šančiuose miesto mokyklos. Reikia pažymėti, jog Kauno fabrikantai ir kiti gyventojai tam pačiam tikslui yra jau sumetę 15 tūkst. rublių.

Mokytojams seminarija. Miesto valdyba sutiko duoti pliacių mokytojų seminariją statyti Kaune su ta išlyga, kad seminarijon bus priimami mokiniai be tautos ir tikybos skirtumo.

(„Liet. Žinios".)

Baltijos jūra. Vasario 23 dienos telegramos skelbia, kad jau trečia diena siaučianti jūroje audra. Septyniolikai laivų gresąs pavojus.

ŠIRVINTA, pasienio Prūsų miestelis, maža kuo skiriasi savo išvaizda nuo Naumiesčio, tečiau dvasia ten visai kita. Matai, kad Naumiestis lietuvių miestas, o jau už kelių pėdų — Širvintoje viskas vokiška. Visoj Širvintoj vienui-vienas lietuviškas parašėlis ant vokiečio Mirbacho kiemo vartų: „Užėjimas lietuvių pakeleivių", — ten, kur susirenka lietuviai emigrantai ir iš ten jie išvežami į Eidkūnus. O tečiau galima teisingai tvirtinti, kad visą Širvintą palaiko tik lietuviai, išpirkdami daugybę prekių, ypač drabužių. Visos prekės gabenamos kontrabandos keliu, dažnai gauna mokėti pabaudos, arba ir visai prapuola prękės. **Vincė.**

NAUMIESTIS, Suv. gub. Naumiestyje yra 29 alinės, 3 traktieriai, 1 vynų krautuvė, 2 monopoliai. Iš tų monopolių pereitais metais pardavė už 40,600 rub. degtinės, mažiau kaip užpernai 4,000 rub. Be to dar reikia drąsiai tikėti, kad kita tiek, gal ir daugiau, prageria naumiestiečiai alinėse ir traktieriuose ir net už sienos, Prūsų miestelyj Širvintoj, kur daugelis eina „likierių" gerti. Kad pernai pardavė 4000 rub. mažiau degtinės, tai nereiškia dar kad naumiestiečiai pradėjo mažiau gerti; vietoje degtinės jie ėmė gerti kitus daiktus.

Naumiestis gan žymus savo prekyba. Pirkliai žydai. Didžiausia prekyba eina per Naumiesčio muitinę. Veža iš čia javus, linus, sėmenis, medžius, arklius, paukščius. Įveža akmenines anglis, silkes, o ypač daug mineralinių trąšų.

Mažų daiktų prekyba jau ne vien žydų rankose. Yra 4 lietuvių krautuvės. **Cė.**

LIETUVIŲ MINSKAS. Naktį iš penktadienio į šeštadienį Minsko miestą aplankė didelis potvinis. Pradėjus eiti lytims, vanduo išėjęs iš kraštų ir nuskandinęs visus priemiesčius ir tas gatves, kurios žemiau ir arčiau upės. Daugelis gyventojų nesuspėjo nė išgelbėti savo daiktų, taip ūmai vanduo visą užliejęs. **Vienas kareivis, begelbėdamas nešamus vandens daiktus, pats prigėrė. Minske potviniai pasitaiko kas metai, vis tuo laiku, kai pradeda eiti lytįs. Tokio potvinio, kaip šiemet, Minsko gyventojai nebematę jau nuo 1906 m.**

GERVEČIAI, Viln. apskr. **Lietuvių pasiskundimas.** Kitų parapijų žmonės, mūsų kaimynai, išsižadėjo savo kalbos. Mes, gervėtiškiai dar ir šiandien tebekalbame lietuviškai ir jau nebenorime mesti savo kalbos, nors mūsų kaimynai ir pajuokia, vadindami girgūnais ir kit. žod. Dabar jau pradėjome net ir melsties lietuviškai.

Mes esame girdėję ir laikraščiuose skaitėme, kad vyskupijos valdytojo esą įsakyta surašyti visi katalikai, kaip kas kalba ir kaip norėtų bažnyčioje melsties. Girdime, kad kitur kunigai ir surašinėja žmones. Buvome nudžiugę: sakome, nors kartą gi ir mes pasirodysime, kas mes esame ir įgysime bažnyčioje lietuviškų pamaldų. Juk didesnė pusė mūsų parapijos lietuviškai kalba ir nemaža yra tokių, kurie jau supranta savo kalbos brangumą. Bet kažin kodel mūsų klebonas visiškai neklausinėja parapijonų apie kalbą ir pamaldas, nesurašinėja, kaip kitur; mes spėjame, ar nebijo jis tiktai, kad bažnyčioje reikės daryti atmainų, ar nelauka jis tiktai, kad mes išsižadėtume savo kalbos ir virstume gudais, kaip kad išvirto visos apielinkės parapijos. Ir šaip svarstome, ir taip; pagaliaus manome sau, kas bus tas bus — imsime ir parašysime laikraštin, pasiskųsime savo broliams lietuviams, gal mus išgirs, gal užstos, o gal ir valdytojas dasižinos. Mes nenorime mirti Lietuvai, mes norime būti gyvi. **B. V. ir P. Ž.**

(„Viltis".)

BIRŽAI, Panev. p. Mūsų krašto valstiečiai pradėjo smarkiai pirkinėti lietuvių laikraščius. Daugiausia jieško žinių apie Europos karą. Visų užpečkių snaudaliai, kuriuos tik armotų trenksmas tegali iš miego išjudinti ir tie pradeda įdomauti, ar bus jų kailiui pirtis ar ne. Kad ne tas kinkoms pavojus, tai šitie miegaliai kitaip nebūt žinoję kas tai yra laikraštis. O dabar žiūrėk, ir jie, bekrapštydami sau akis, šukauja: — na, Petruk, tavo akįs šviesenės, paskaityk, ką rašo gazietos, ar bus kur „bilizacija?"

ROKIŠKIS, Zarasų pav. Gruodžio 5 d. gr. J. Przedieckis pardavė žydui miško 80 dešimtinių už 91 tūks. rub.

(„Žemdirbys.")

VILNIUS. Vasario 10 d. Pranciškonų mūrų didžioje salėje buvo įsteigiamas lietuvių mergaičių šv. Zitos vardu susirinkimas. Vilniaus lietuvės tarnaitės jau kelinti metai kaip buvo susirašiusios prie savo prieglaudos, buvusios susišelpimo draugijos globoje. Tečiau įgijusios daugiau susipratimo, drąsos ir susikrovusios jau nemažą palyginamai kapitalą (apie 1500 rb.), lietuvės tarnaitės panorėjo įsteigti čia savarankę draugiją. Ministeris patvirtino jų draugijos įstatus, kurie buvo gyvai paimti iš Kauno šv. Zitos tarnaičių draugijos. Taigi dabar su nauja gyvybe ir energija galės draugija plėtotis. Į įsteigiamąjį susirinkimą atėjo arti 200 mergaičių ir čia-pat sumetė įstojamųjų mokesčių apie 300 rublių.

Valdybon išrinko trejiems metams šiuos žmones: pirmininku kun. Bieliauską, jo pagelbininku d-rą A. Vileišį, iždininku kun. Kukta, sekretorium kun. Zajančkauskį, bibliotekore Stulginskaitę, valdybos nariais: Domicelę Bakšaitę, Teklę Šmanauskaitę Veroniką Nadvorskaitę, Oną Krasinskaitę.

Revizijos komisijon išrinko kun. Jezukevičių, E. Vileišienę, kun. Steponavičių.

Dieve padėk davatkėlėms!

Kun. Gintautas. Buvusis vidaus reikalų ministeris Makarovas pareikalavo, kad pasitrauktų iš Rodunios (Vilniaus vysk.) kun. Gintautas-Dzievaltovskis. Užstojus naujam vidaus reikalų ministeriui — Maklakovui, Vilniaus vyskupijos valdytojas kreipėsi prie jo, kad paliktų kun. Gintautą vietoje, bet min. Maklakovas atsisakė pakeisti buvusiojo ministerio nutarimą.

VILKAVIŠKIS. Mums pranešama, kad kas mėnuo sugrįžta vietinėn pačton iš užsienio ir iš kitur apie 50 laiškų, kurie siunčiama Vilniun sunaikinti. Jeigu ant tų laiškų būtų padėta siuntusiojo adresas, tai tuomet tie laiškai be primokėjimo būtų sugrąžinti tam, kas juos siuntęs.

KALVARIJA, Suv. gub. Pernai metais suskato važiuoti Amerikon amatninkai: nuvažiavo keli siuvėjai ir dailydės. Važiuodami jie sakė: „Ką čia vargsime Lietuvoje, važiuosime į Ameriką, ten laimės šalis".

Išvažiavo jie į tą pageidaujamą šalį, bet... neišbuvo nei metų jau sugrįžo namo du siuvėju ir vienas dailydė. Vargšai, ne laimę rado Amerikoje, bet nesveikatą. Keletas išeivių rašo pas tėvus laiškus, kad juos tėvai priimtų, tai jie grįšią.

Vienas vaikinas, palikęs tėvus, turinčius 70 margų geros žemės, išvažiavo Amerikon. Čia jį pasitiko baisi nelaimė — nusilaužė koją ir grįžš jau su viena koja.

Tai kelios Amerikos „laimės" iš mūsų krašto, gi jų visų nesuskaityti. **Pranešėjas.**

(„Šaltinis".)

ŽEMAITIJOJ kas kartas didžiau jaučias žemės trukumas. Tuo tarpu mūsų kaimynams latviams ir žydams, kaipo apsukresniems, tokio angštumo dar ligi šiol nėra, jie daugelyje vietų išstūmė vietinius žemaičius, vietose mokėdami už žemę milžiniškas kainas; žemaičiai su mažesniu turtu niekaip neįstengia su nelygia sau pajėga kovot, kuo ne visur geresniuosius kąsnius Pakuršės Žemaičiuose išgrobsto latviai, kai kuriuose sodžiuose, ypač mažažemių, latvių beveik yra jau pusė gyventojų. Praeitais metais vienoje tik Skuodo apylinkėje latviai nusipirko iš Žemaičių apie 40 dešimtinių žemės, žydai nupirko ir išmokėjo 15 deš.; didesniųjų ūkių kainos ne taip kįla, kaip mažųjų, valakui žemės mokama apie 4.000 rub. o vienai dešimtinei moka 3 arba pusketvirto šimto rub., tai sodžiuose, o arčiau miestelio dešimtinė kaštuoja net ligi 600 rub., nes prie miestelių eina smarkesnės varžytinės latvių su žydais; latviai žinoma nebijo siekti ir toliau miestelių: štai vienoje Skuodo valsčiaus seniūnijoje prieš 40 metų iš 3000 dešimtinių viso žemės ploto latviai valdė tik apie 240 dešimtinių. Visame Skuodo valsčiuje išviso 15 tūkst. dešimt. žemės, latviai šiandie jau turi virš 1,500 dešimtinių; beto, dar žydai pačiame valsčiuje valdo 150 deš. išviso kitataučių rankose jau apie 1,750 dešimtinių, visa ta žemė seniau buvusi vien žemaičių, bet veik tiekpat žemės latviai valdo ir kitose Pakuršės parapijose, vietomis, kaip antai apie (Pikelius apsk.). Užtat daktaras Stonkus nupirko iš vokiečio barono Laukžemės dvarą, kurį irgi ketina vien žemaičiams kąsniais išparduoti; netikėta laimė mūsų amerikiečiams, norintiems žemės kąsnelio įgyti — labiausia kad čia kitataučio, kad ir apsukresnio, kišenė, mūsų bežemių nuo to kąsnio neatstums.

Korespondencijos.

CT. BROOKLYN, N. Y

Čia gyvena nemažas būrelis lietuvi, kurie turi tris pašalpines draugystes, t. y. Šv. Antano, Šv. Liudviko ir D. L. K. Vytauto. Nei viena jų nieko žymesnio, nieko pakilesnio neveikia, bet laukia bertainių, pusmetinių ir metinių susirinkimų, kuomet iš draugystės iždo paskirtais pinigais nuperka po tris arba po penkias bačkutes alaus ir gerai išsigeria.

Yra čia taipgi ir LSS. 83 kuopa, į kurią prideri, rodos, su virš 20 sąnarių. Bet ir ši kaipir nieka neveikia. Susirinkę laikomuose susirinkimuose, pasikalbėję ir vėl išsiskirsto.

Nesenai atnaujino Susiv. Lietuvių Amerikoje kuopą. Tečiaus sunku jai gyvuot šitam kampe. Socialistai sako, jog SLA. nesuteikia jokios naudos ir jiems, kaipo socialistams, nėra reikalo į tą organizaciją priderėti. Apie tai rašą jų laikraščiai ir savo prakalbose pasako jų „mokslo vyrai''. Tai tautiška organizacija ir socialistams į ją prigulėti netinka. Gi tikintieji sako, kad SLA., tai „bedieviška'' organizacija. Esą nei mišių neužperka, nei išgerti duoda. Tatai į tokią „bedievišką'' organizaciją jokis katalikas negali priderėti.

Mūsų apielinkėje yra taipgi nemažai karčemų. Keturiuose „blokuose'' Ketvirtos gatvės suskaičiau 21 karčemą, kurių savininkais yra lietuviai ir lenkai. Daugiausia tų karčemų lankytojai, tai lietuviai. Velykų dieną prisigėrę lietuviai pradėjo mušties ir keletas jų gana gerai apsidaužė bei peiliais pasiraižė. Vienam kaklas perpjautas, kitam naujas drapanas supjaustė, o trečiam galvą sudaužė.

Vietinis vargonininkas visus tuos, kurie neina į bažnyčią vadina „first class'' kvailiais. Betgi savo žmonių pasielgimo nemato. Ne vienas jų gana dažnai sėdi karčemoje net iki vėlumos ir girtuokliauja bei kaziruoja. Bet tas tai niekis, mat, bile tik eina į bažnyčią, tai ir gerai.

Verbų savaitėje visi mėsininkai ir valgomų daiktų krautuvninkai susirašė į uniją ir nutarė panaikinti kningutes. Dabar kiekvienas pirkėjas turės už imamas prekes tuč tuojaus ir užmokėti, kitaip negalės begauti. Susirašiusieji į uniją krautuvninkai sudėjo po tris šimtus dol. kaucijos ir jei kuris jų išdris savo emėjams pabarguoti, tai neteks trijų šimtų dolerių.

Pagalios reikia paminėti, kad šios apielinkės žmonės kenčia daug nesmagumo delei Edisono elektriškos pajiegos fabrikó, kuris varoma bei kurenama minkštaisiais angliais. Visa šioji apielinkė tiesiog suodžiuose paskendusi, kad negalima nei langų pradaryti, nei iškabintų skalbinių išdžiovinti. Dar prieš naujus metus buvo sušauktas abelnas tos apielinkės susirinkimas, į kurį susirinko įvairių tautų — lietuvių, rusų, lenkų, italų ir airių. Daugelis pasirašė po peticija-prašymu, kurį įdavė šios valstijos gubernatoriui, kad jis pasirūpintų uždrausti kurenti minkštaisiais angliais. Bet ligi šiol apie tai nieko nesigirdi, suodžiai kaip pirmiau krito, taip ir dabar tebekrinta. **J. Skudutis.**

PATERSON, N. J.

Patersono šilko dirbtuvėse dadar generališkas streikas. Streikuoja kaip audikai, taip ir šilko dažytojai (dyers); virš 300 dirbtuvių likosi uždaryta. Streikierių skaitlius siekia 27,000 žm. Jau keturios savaitės, kaip prasidėjo streikas, o jo galo visai dar nematyti — sunku pašakyti, kada susitaikįs. Streiką veda visiems žinoma tarptautiška organizacija I. W. W. ir turi stebėtiną pasekmę tarpe įvairių tautų darbininkų. Buvo suareštuota keletas garsių kalbėtojų, tarp kitų ir Bill Haywood, bet, uždėjus reikalaujamą kauciją, buvo paliuosuoti. Dabar jau kalba, kaip kas nori — visur galima pastebėti didesnę laisvę. Ant prakalbų nedėldieniais susirenka didžiausios žmonių minios; tik vis nėra lietuvio-kalbėtojo.

Jau daugelis šeimynų randasi gan blogame medžiagiškame padėjime; jau pradeda aukos plaukti iš kitų miestų.

Reikalaujama 8 val. darbo diena ir pakėlimas didesnės mokesties. Miesto laikraščiai varo agitaciją tik už fabrikantus, ir tik vienas laikraštis — „Evening News'' duoda išsitarti abiem pusėm. Tris vietinius laikraščius darbininkai pradėjo boikotuoti. Vietiniai biznieriai pranašauja, kad streikas galop bus išlaimėtas. Patarčiau darbininkams iš kitų miestų nevažiuoti dabar į Paterson'ą. **L. M. Tačionis.**

PHILADELPHIA, PA.

Iš Philadelphijos judėjimų. Philadeljhijoj, kaip ir kitose lietuvių apielinkėse, viskas po biskį juda. Pirmučiausias dalykas, tai siuvėjų streikas; tas prasidėjo labai stropiai, bet baigiasi su mažomis pasekmėmis. Visi didieji kalbėtojai laikė prakalbas, ragindami laikyties vienybės, o streikas bus išlaimėtas. Dabar kalbėtojai aptįla, o darbininkai grįžta jau prie darbo. Apgailėtina.

Bet apart šito dar yra kita veikimo dirva. Reikia paminėti, jog šią žiemą „Meteoro'' (studentai) nariai surengė eilę paskaitų apie North pusę, kur ikšiol lietuviai dar nebuvo pripratinti prie panašių dalykų, dabar pradeda lankytis. Tai yra pradėta geras žygis, kur pirmiaus mažiau būdavo panašųs surengimai.

Beje, ogi dar socialistai — tie ir „darbuojasi'' ir „veikia''. Iš to atžvilgio šią žiemą net dvi naujos kuopos susitvėrė. Abelnai jie perstato „teatrus'', surengia balius — ir taip veikia. Bet per Velykas, kaip čia sakius, vienas naujosios kuopos „draugas'', dargi iš darbštesniųjų, pavogė apie septynis šimtus nuo krautuvninko Janušausko. Žinoma, už tokį pasidarbavimą, vaikinas tapo pagautas ir nuvežtas į kalėjimą.

Artojo Vaikas.

TAMAQUA, PA.

Kovo 17 d. buvo sušauktas atskyrium nuo anglų lietuvių angliakasių susirinkimas. Susirinkęs pusėtinas būrelis žmonių (apie 130 asmenų) pradėjo tartiesi apie įsteigimą lietuviško angliakasių unijos skyriaus. Pirmučiausia tą klausimą susirinkime pakėlė p. St. Miliauskas. Jisai užklausė susirinkusiųjų, ar visi sutinka steigti lietuvių angliakasių unijos skyrių. Atsakyta, kad visi sutinka. Paskui išlindo iš kažin-kur tūlas airis ir pradėjo kalbėti, aiškindamas, kad lietuviai negali tverti atskiro unijos skyriaus ir kad toksai skyrius esą nereikalingas. Susirinkusieji lietuviai, girdėdami airį taip kalbant, pradėjo širsti ir trukšmą daryti; tarp susirinkusiųjų buvo ne mažai girtų. Ir taip parėkavę, patrukšmavę, nieka gero nenuveikę — tūli išsiskirstė. Pasiliko tiktai drąsesnieji ir baigė susirinkimą. Išrinko du raštininku ir pradėjo užrašinėti žmonių vardus. Susirašė 83 asmenįs. Ar bus iš to kas, ar nebus, betgi šistas veikiama.

Buvo manyta čia surengti ar teatrą ar kitą pasilinksminimą, tečiaus kuomet tai bus, nežinia. Teatrui surengti čia trūksta žmonių. Iš vietinės jaunuomenės ne daugel kas moka lietuviškai tinkamai kalbėti, o apie skaitymą nėra nei kalbos.

Kadir yra čia vakarinė mokyklėlė, kur galėtų pasimokyti lietuvių kalbos, mažai kas ten eis į tokią mokyklą — niekas neturi noro mokyties. Tėvai, kurie galėtų leisti savo vaikus, bijo, kad jų „bedieviais'' nepadarytų. Tečiaus į karčemas, kur vaikai išmoksta girtuokliauti bei kaziruoti, tai nebijo leisti. Tur būti tos įstaigos (karčemos) mokina „dievobaimingumo''?

Mot. Virbickas.

WILKES BARRE, PA.

Per Velykas, kaip ir per kitas šventes, vietiniai lietuviai be policijos neapsiėjo. Nuo South gatvės net keturis vežimus kimšte prikimštus lietuviais nugabeno į kalėjimą.

Tūlas alaus bravoras pranešė, kad per Velykas pardavė apie 1,000 bačkų alaus daugiau, negu šiaip parduoda. Nėra kas sakyti, puikus pelnas!

Angliakasiai labai nudžiugo išgirdę, kad Pennsylvanijos valstijos legislatūra perleido bilių, t. y. įstatymą, jog nuo liepos mėnesio angliakasiams bus mokama nuo tonų. Taigi anglis bus sveriama ir darbininkams mokės už kiekvieną iškastą anglių toną. Po kiek už toną mokės, tuo tarpu dar nežinoma. **J. Nienius.**

BOSTON, MASS.

Bostono kriaučių streikas. Kovo 15 d. lietuvių rūbsiuvių unijos skyrius (149) turėjo savo susirinkimą. Kalbėjo draugas L. Pruseika, kuris savo kalboje aiškino, kokią blėdį streikui padaro neteisingi paskalai — kad streikas pralaimėtas. Tokiuos paskalus, žinoma, platina unijos priešai bei kapitalistų nusamdyti tam tyčia agentukai. Jų tikslas labai aiškus: visokiais būdais stengtiesi pakenkti darbininkų kovai ir suardyti jų vienybę. Tokie agentukai pasigauna menko išmanymo žmogelį ir įkala jam į galvą įvairiausių paskalų. Girdi, New Yorko rūbsiuviai pralaimėjo streiką, tai ir jųs geriau grįžkite į darbą. (Netiesa — **New Yorko streikieriai streiką laimėjo.** — Red.). Jeigu negrįšite į darbą, tai kompanijos žada uždaryti savo dirbtuves ir neatidarysią jų net iki kitų metų pradžios. Ir daugiau panašių nesąmonių pripliauškia. Bet streikieriai, kurie permato dalykus, tokiems plepalams netiki, nes jie gana gerai žino, kas tuos paskalus platina.

Streiko bėgis krypsta gerojon pusėn. Kadir didžiosios firmos nenusileidžia ir nenori sutikti su darbininkų reikalavimais, bet streikieriai pasiryžę laikyties iki streikas bus laimėtas. Galima sakyti, kad streikas dabar pačiam įtempime. Streiklaužių nesiranda; kadir dirbtuvės laikoma atdaros, betgi jos tuščios.

Spaudos komitetas.

(Jeigu Spaudos Kom. yra daugiau asmenų, tai tegu ir jie pasirašo; vienas už visus pasirašyti negali. — **Red.**)

Bostono kriaučių streiko bėgis. Kovo 18 d. firmų atstovai atsiuntė unijai savo pasiūlymus. Jie duoda 53 val. ir pakelia po 1 dol. savaitei. Bet apie unijos pripažinimą, tai nė žodeliu neprasitaria. Streiko komitetui perskaičius paminėtus pasiūlymus pakilo didelis trukšmas. Tokiuo būdu tasai pasiūlymas atmestas. Ir prie to nutarta laikyties bei sreikuoti iki tol, pakol bus duodama visa tai, ko unija reikalauja. Baigiant susirinkimą nutarta pasiųsti savo žmones sergėti (pikietuoti) Talbol kompanijos dirbtuvę, kur dirba streiklaužiai. **Spaudos Komitetas.**

GRAND RAPIDS, MICH.

Šito miesto valdžia pradėjo labai persekioti ir spausti gėrimo įstaigas. Daug tokių gėrimo įstaigų ir lietuviai užlaiko. Tik dabar dar sunku pasakyti, kaip tas persekiojimas pasibaigs.

Lietuvos Sūnų Draugija žada po velykų apvaikščioti 8 metų sukaktuves nuo spaudos gavimo Lietuvoje. Tų sukaktuvių paminėjimui žada parengti naujoj lietuvių salėj prakalbas, o beto būsią daklamacijų ir dainų.

Vakarinėj miesto dalyj, kur gyvena apsčiai lietuvių, rengiasi pradėti šį pavasarį statyti naują rakandų dirbtuvę, kurioje galės gauti darbą apie 250 darbininkų.

Pietinėj miesto dalyj tūlas įnamis, lietuvis, apvogė savo šeimininkus. Sako, kad pavogęs 20 dol. pinigais. Teismas nubaudė tą vaikiną 50 dol. piniginės bausmės arba tupėti 150 dienų kalėjime. **Garnupis.**

SPRING VALLEY, ILL.

Kovo 21 d., 8 val. ryto, čia likosi elektros užmuštas jaunas lietuvis, Antanas Grigutis. Velionis Grigutis buvo tiktai 24 metų amžiaus ir per keliatą metų gyveno šitame miestelyje. Jis gyveno pas savo brolį Juozapą. Augščiau paminėtą rytą atsikėlė ir išėjo į darbą. Kadangi per naktį labai snigo, tai visi keliai buvo užpustyti ir tramvajaus nebuvo galima gauti. Priegtam anksti rytą buvo ištikus smarki audra su ledais ir nutraukė vielas. Antanas pastovėjęs valandėlę ir nesulaukęs tramvajaus, sumanė eiti į miestą pažiūrėtų, ar ir iš miesto nebus galima į darbą nuvažiuoti. Begrįždamas atgal užtiko ant kelio nutrūkusią telefono vielą, kuri buvo susijungusi su elektrikine viela, turinčia 2,200 valtų elektros pajiegos. Anot vietinio anglų kalba einančio dienraščio, A. Grigutis pasilenkęs ją paimti ir numesti nuo tako, kad nesipainiotų po kojų. — Jo dešinėji ranka beveik visai nudeginta ir šiaip visas kūnas baisiai apdegintas.

Velionis A. Grigutis priderėjo į kalnakasių uniją ir buvo sąnariu lietuvių katalikų parapijos.

Apie savaitę atgal taipgi elektros apdeginta Bronė Rapolaičiūtė, maža lietuvaitė. Jai apdegino vieną ranką ir vieną koją.

Reikia pabrėžti, kad lietuviai labai neatsargus. Mes dar nemokame apsisaugoti nuo pavojingų ir smarkių pajiegų. Bet mes maža ir tepaisome apie tai. **Jis.**

ROCKFORD, ILL.

Kovo 2 d. vietiniai socialistai buvo surengę prakalbas, kuriose kalbėjo p. M. Kaitis iš Chicagos. Jisai kalbėjo apie kapitalistų išnaudojimą ir nurodė, kaip reikia iš kapitalistų jungo pasiliuosuoti. Patartina lietuviams socialistams visuomet kviesti gerus kalbėtojus, kurie kalba apie dalyką, neklindydami nei partijų nei draugijų, kurie neerzina publikos netinkamais išsireiškimais ir nekolioja susirinkusių prakalbos pasiklausyti žmonių. P—nas M. Kaitis ragino visus rišties į vienybę, o per vienybę bus galima įgyti ir žmoniškesnis gyvenimas. Publika buvo užganėdinta p. Kaičio kalba.

Šiose prakalbose surinkta New Yorko streikieriams-rūbsiuviams suvirš $23.00 aukų.

Draugysčių čia randasi gana daug. Vienos jų bažnytinės, pasivadinusios įvairiais šventųjų vardais, kitos tautiškos ir poltiškos. Bet abelnas draugysčių stobis bėdinas. To bėdinumo priežaščia bene bus tik jų nesutartis. Jeigu primanytų, tai viena kitą šaukšte prigirdytų.

Kovo 6 d. po pietų iškilo gaisras ir sunaikino Derwent Mill Co. dirbtuvę. Gaisro padaryta nuostolių apie 60,000 dol. Ir apie 60 darbininkų neteko darbo.

Apie lietuvių skaitlių nei neminėsiu, nesa apie tai jau kitų buvo rašyta; atkartoti tą pačią žinią neverta. Norėč tik pastebėti ir pabrėžti, kad tarp rockfordiečių lietuvių nuo senai įsigyvenęs labai netikęs paprotys. Vienas, kuris turi seną armoniką, antras pagedusį laikrodėlį, trečias sulūžutį dvirtį, ketvirtas — sugedusius vargonus arba niekam nebetinkantį gramafoną, na ir daro loterijas. Kartais daiktas tevertas 1—5 dolerių, o leidėjas už tokį daiktą surenka nemažiau 30 arba 60 dolerių. Per traukimus, žinoma, neapsieina jokiuo būdu be svaiginančių gėrimų. Tuomet susirinkusis žmonių būrys ūžia, lyg bičių avilyje. Bet iš pašalies žiūrint labai negražiai išrodo. Todel geistina, kad rockfordiečiai mestų tą netikusį paprotį, o to vieton prasimanytų ką naudingesnio. **P. Kutra.**

VANCOUVER, B. C.

Važiuojant nuo San Diego, per Los Angeles, San Francisco ir Portlandą į Vancouver'ą (British Columbia), galima patėmyti stebėtinas oro atmainas; kiekvienąme iš paminėtų miestų apsireiškia didis klimato skirtumas. Kada San Diego'je šiluma ir gražumas, Vancouver'e — šaltis ir sniegas. Taip kovo 20 d. Vancouver'e buvo stebėtinas šaltis — turėjau diktokai apsiraišioti, kad nesušalus nosies bei ausų; sniego taipgi buvo daug pridrėbta — tartum žmogus šiaurinėj Siberijoj atsidūrei. **T. Kassales.**

Vienybės Lietuvninkų" byla su Bagočium.

Kadir vėlai (apie 9 val. ryto) „Vien. Liet.'' adv. Cass tepranešė apie bylą, tečiaus keli lietuviai į teismą atvyko.

Teismo sesija prasidėjo 10:15, kovo 25 d., magistrato teisme ant Buttler gatvės. Pirm pradėsiant kurį-nors klausinėti išpradžių teisėjas Nash nenorėjo, kad ir vėl būtų klausinėjamas, „Cross-examined'', Bagočius. Betgi „Vien. Liet.'' adv. reikalaujant ir priparodant, kad jis turi daug dokumentų, pagaliaus teisėjas sutiko ir pradėta Bagočius klausinėti.

Kl.: — Tai tamsta sakai, ir dabar esi Rymo-katalikas?

Ats.: — Taip.

Kl.: — Ar buvai tamsta kuomet Rymo-katalikų bažnyčios sąnariu?

Ats.: — Ne.

Bagočius paskui aiškina, kad jis pakrikštytas, kaipo Rymo-katalikų bažnyčios sąnarys, bet jis niekuomet ir niekur prie jokios parapijos nepriderėjo.

Kl.: — Kaip tamsta išaiškinsi savo išsitarimą „my own paper'' (mano paties laikraštis)?

Taip Bagočius buvo pereitą kartą išsitaręs apie „Keleivį''.

Ats.: — Aš prie jo dirbu.

Advokatas Cass rodo Bagočiui čekį, vertės 75 dol., ant kurio jo pasirašyta ir klausia:

Kl.: — Ar tai tamstos parašas?

Bagočius paima čekį ir žiūri valandėlę į patį čekį ir į parašą.

Ats.: — Rods, kad tai mano; gali būti (might be).

Kl.: — Ar pažįsti tą straipsnį, kuris išspausdinta šiame laikraštyje? (Adv. paduoda Bagočiui tūlą „Keleivio'' num.).

Ats.: — Taip, pažįstu. Bet aš nieka bendro neturiu su to laikraščio turiniu (with inside work).

Kl.: — Ką reiškia inicialai (pirmutinės raidės) L. L. S.?

Ats.: — Bagočius pasako lietuvių kalba: Lietuvių Laisvamanių Susivienijimas.

„V. Liet.'' adv. skaito išverstą anglų kalbon Bagočiaus straipsnį, tilpusį „V. L.'' 1906 m., kuriame Bag. „teisina'' savo išstojimą iš Liet. Laisvam. Susivienijimo ir kolioja drą J. Šliupą, V. Jankauską ir J. Naujoką. Bagočiui paduota tėmyti į patį straipsnį, ar teisingai išvesrta. Advokatas skaito: „Tithuanian Freethinker Alliance'', Bagočius-gi pataiso, sakydamas, jog raidės LLS. reiškia „Lithuanian Literary Alliance'', o lietuviškai „Susivienijimas Lietuvių Laisvamanių''!!

Paskui Bagočiaus paklausta, kaip jis supranta bei kaip jis išverstų žodį „laisvamanis''. Bagočius pirmučiausia pasako, kad tasai žodis reiškia „liberalas'', toliaus, kad tai reiškią žmogų laisvų bei plačių pažiūrų, kuris į visus gyvenimo klausimus žvelgia plačiausiu žvilgsniu. Pagaliaus, po ilgo aiškinimo, p. Cass paduoda tikrą tų žodžių vertimą ir pasako, kad anglų kalba tai bus — Lithuanian Aliance of Freethinkers. O „freethinkèr'' reiškia visai ką kitą, negu „liberal''.

Kodel Bagočius vieton „freethinker'' padavė žodį „liberal'', rodos apie tai aiškinti nereikės. Mat, būti „kataliku'' ir laisvamaniu, lyg ir nepritinka. Tatai Bagočius geriau pasirodė, kad tikrai nežino to žodžio prasmės, ir tuo būdu mėgino kaipir išsiteisinti.

P—nas Cass rodo Bagočiui spausdintą lapelį „Mieriai Liet. Laisvamanių Susivienijimo'' ir klausia ar jisai matė kuomet tokį lapelį.

Ats.: — Nežinau.

Advokatas paduoda jam į rankas tą lapelį ir liepia pasižiūrėti.

Kl.: — Ar tamsta žinai, kas čia rašoma?

Ats.: — Ne.

„Vien. Liet.'' adv. užpyksta ir padavęs Bagočiui tą patį lapelį, liepia persiskaityti.

Kl.: — Gal tai Liet. Laisvamanių Susivienijimo įstatai?

Ats.: — Taip, tai yra jų įstatai, bet kuomet aš priderėjau į tą susivienijimą, tuomet Liet. Laisvamanių Susivienijimas, rodos, jų neturėjo.

Kl.: — Kuomet tuos įstatus išspausdino?

Ats.: — Aš nežinau — gal prieš mano įstojimą ar po išstojimo.

Kl.: — Būdamas Liet. Laisv.

Susiv. sąnariu, kokios kuopos sąnariu tamsta buvai?

Ats.: — Aš buvau tik Brooklyno kuopos sąnariu.

Kl.: — Ką veikei tamsta būdamas Susiv. sąnariu.

Ats.: — Skaičiau prelekcijas, sakiau prakalbas ir šiaip veikiau. Bet kuomet Liet. Laisv. Susiv. paskelbė, kad į tą susivienijimą krikščionis negali priderėti, t. y. arba turi išsižadėti krikščionybės ir likti laisvamaniu arba pasitraukti iš jo, tad tuomet aš ir išstojau.

Kl.: — Kokios ypatingos rųšies krikščioniu tamsta buvai.

Ats.: — Aš buvau abelnu krikščioniu.

Po to klausinėjama apie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidento F. Živatkausko areštavimą. Bagočius išsireiškė, jog jis senai patyręs, kad Susivienijimo čarteris tūlose valstijose, o ypač Mass. valst., neužregistruotas ir apie tai pranešęs susivienijimo nariams. Apie tai buvo nuo sąnarių slepiama ir tas jam labai nepatiko. Betgi jis prie SLA. prez. F. Živatkausko areštavimo nieku neprisidėjęs, išskyrus tai, kad paaiškinęs tūlam (pavardės nenugirdau), jog p. Živatkauskas kviečia žmones, kad rašytųsi į Susivienijimą, kuris nesąs legalizuotas toje valstijoje. Jei tos valstijos žmogus, Susivienijimo sąnarys, esą pasimirtų ir jei Susiv. nenorėtų išmokėti jam posmertinės, tai teismo keliu nebūtų galima išgauti.

Bagočiui paduota jo paties laišką, kurį jis rašė presbyterijonų kunigui Losa, prašydamas jo pagalbos. Tą patį laišką padavė teisėjui ir paskui Bagočiaus advokatui Potter'ui.

Kl.: — Ar tamsta žinojai apie laišką, rašytą kun. Losa, kuriame buvo rašoma, kad tamsta pasimirei?

Ats.: — Kuomet apie mano mirtį pagarsinta laikraščiuose, tai aš parašiau Losai, ir prašiau, idant jis suteiktų man žinias: kas to laiško autorius? Prašiau, kad jis man prisiųstų tą laišką.

Kl.: — Tai ar gavai atsakymą?

Ats.: — Ne.

Kl.: — Tai reiškia, kad Losa apie tamstą nepaiso (he do not care about you)?

Ats.: — Taip, taip yra...

Kl.: — O ar žinojai, kas tą laišką rašė?

Ats.: — Pirma nežinojau. Apie tai patyriau iš paties to laiško autoriaus—daug vėliau, vasario 28 d. 1913 m.

Kl.: — Kas tą laišką, pranešantį apie tamstos mirtį, rašė?

Ats.: — Vasiliauskas.

Kl.: — Tai jo parašas? (Parodė Bagočiui laišką, po kuriuo pasirašęs „Vasiliauskas'').

Ats.: — Taip.

Advokatas Cass padavė Bagočiui kitą laišką ir klausia:

Kl.: — Ar tai tamstos rašytas šitas laiškas?

Bagočius paėmęs ir pažiūrėjęs į laišką atsako:

Taip.

Kl.: — Tai tamsta rašei tokį laišką p. Širvydui?

Ats.: — Taip, tai mano rašytas laiškas.

Čia paduodame ištisai to laiško turinį.

„Gražinu! Perskaityk sykį, ką rašei, ir paduok aplikaciją į Mathewan N. J. durnųjų namą. Tau ir tau panašiems ten saugiause vieta.

„ Mano vardas! Tokių maniakų išmislai kaip waćpan manęs visai nešaldo nė šildo. Sugautu vagystei, kaip Tavo pumpa Š. (kur nuskriaudei Sąjungą iki $500.oo knygoms bekupčiaudamas) taip ir Sus. didviriai su visais pakalikais gal, rėkt siust, ir pasiust. Prie manęs tai nekimba.

„Jei reiktų aplikacijos blankų į Mathewan galėčiau Jums išpildyti ‚franco free'.''

Kadir po tuo laišku nėra jokio parašo, bet teisme prisipažinus, dabar žinia, kad tai Bagočiaus rašytas laiškas.

Pradėjus Bagočiui ir jo advokatui reikalauti, kad ši sesija būtų pertraukta, teisėjas pavelyjo ir 1 val. pasibaigus išsiskyrstė pietų.

Antra sesija atidaryta 2:25 po pietų.

Po pietų Bagočių klausinėjo jo advokatas Potter.

Priėjus prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Bag. advokatas užklausė jo, ar jis skaitęs tos organizacijos įstatus ir ar žinojo, kad tos organizacijos prezidentu tegali būti tik Suvienytų Valstijų ukėsas. Bag. atsakė, jog skaitęs ir buvęs susipažinęs su Susivienijimo konstitucija.

Kl.: — Ką tikrai reiškia žodis ukėsas? ar tai atsako žodžiui „citizen''?

Ats.:—Žodis „ukėsas'' turi šaknį „ūkė''; „ūkė'' anglų kalboj reiškia „farmą''. Tikrai pasakius tas žodis reikštų „farmerį''. Bet abelnai, kadir tas žodis neatsako žodžiui „citizen'', tečiaus parodo, kad tai žmogus, kuris šiame krašte apsigyvenęs.' Žodžiui „citizen'' atsako žodis „pilietis''.

Tuo savo aiškinimu Bagočius aiškiai parodo, kad jam mažai terūpi lietuvių kalba, ir kad labai menkai jis ją pažįsta.

Kl.: — Kas bendro tarp tamstos ir „Keleivio''? Ar esi tamsta tos kompanijos sąnariu? Gal turi toj komp. kokį pajų indėjęs?

Ats.: — Nieka bendro su ta kompanija neturiu. P—nai Gegužis ir Michelsonas yra geri mano draugai. Kadangi tas kambarys, kuriame yra mano ofisas, kaipir atliekamas, tai jie pavelyjo man, kaipo neturtingam moksleiviui, kuris stengiasi įgyti mokslą, įkurti laivakorčių pardavinėjimo agentūrą. Ir aš jiems už tai atidirbu. Kartas nuo karto jie man suteikia darbą, kurį aš jiems atlieku.

Kl.: — O Vasiliauskas arba Vasil. ar tai tamstos darbininkas?

Ats.: — Jis kartais dirba pas mane, ir kartais prie „Keleivio''.

Kl.: — Ar tikėjai kuomet į Kristų?

Ats.: — Aš pirma tikėjau į Kristų ir dabar tebetikiu.

Kiek tik buvo žmonių teisme, tai visi tuo tarpu pasižiūrėjo į Bagočių ir nusišypsojo. Ir tur būti kiekvienas pamanė: Ko tas asmuo klausiamas nepasakytų? Ir ištikro, tai keistas asmuo: jis ir presbyterijonas, ir krikščionis, ir katalikas, ir laisvamanis, ir radikalas, ir socialistas: jis į viską tiki ir — į nieką netiki.

Kl.: — Kur tamsta susipažinai su katalikų tikyba?

Ats.: — Rusijoje. Pradinę pažintį apie katalikų tikybą man suteikė mano dėdė, kunigas.

Kl.: — Atkeliavęs Amerikon taipgi buvai geru kataliku?

Ats.: — Taip. Bet Amerikoje begyvenant aš visuomet gyvenau tarpe žmonių radikališkų pažvalgų.

Kl.: — Ar ir „biblijos klasėse'' (bible classes) skelbei radikales pažvalgas?

Ats.: — Taip. Ir ten skelbiau netik radikales, bet ultra-radikales pažvalgas.

Liūdininkų krėslan pašaukta p. V. K. Račkauską. Klausinėjo „Vien. Liet.'' advokatas Cass.

Kl.: — Kur mokinaisi?

Ats.: — Pirmiau mokinausi gimnazijoje, vėliaus privatiškai, o galiaus įstojau į Kauno teologijos seminariją.

Kl.: — Kaip ilgai mokinaisi seminarijoje?

Ats.: — Seminarijoje išbuvau keturis metus.

Kl.: — Kur tamsta susipažinai su lietuvių kalba?

Ats.: — Seminarijoje, kur mokinta pagal Jauniaus, garsaus filologo, rankvedžius.

Kl.: — O tamsta ar rašai lietuvių kalba?

Ats.: — Taip... aš esu parašęs keletą originalių apysakų ir keletą veikalų išvertęs lietuvių kalbon. Dabar esu Susiv. Liet. Amerikoje organo, „Tėvynės'', redaktorium.

Kl.: — Ar tamstos ištaisyta šitos kningutės (padavė p. Račkauskui kningutę „Tykras Krikščionis'', kurią lietuvių kalbon išvertė Bagočius) kalba?

Ats.: — Taip, mano.

Kl.: — Į kiek dalių tamsta padalintumei šitos kningutės rašybos klaidas?

Ats.: — Į tris.

Kl.: — Kokios tai bus klaidos?

Ats.: — Etimologiškos, sintaksės ir tipografiškos(korektūros).

Kl.: — Ką reiškia etimologiškos klaidos?

Ats.: — Etimologija, tai yra kalbos mokslo dalis, bei gramatikos dalis, kuri išaiškina žodžių reikšmę, jų paėjimą, persikeitimą ir vartojimą kalboje.

Paduodu čia visa tai, kas sulig mano nuomone, gali būti įdomus. Visų smulkmenų užrašyti jokiuo būdu nebuvo galima.

Tatai su šiuo patsai tardymas užsibaigė, gi byla gal dar nusitęs apie porą savaičių.

Savas Korespondentas.

ŠVIETIMOSI RATELIAI LIETUVOJE.

Niekas taip sparčiai negali platinti liaudyje apšvietimo, kaip jaunimas. Bėda, kad šitos idėjos nepasigauna mūsų jaunimas, — arba bent labai maža saujelė tą supranta. Paimkim mūsų, lietuvių amerikiečių, jaunimą. Kur jų gyvenimas praeina? Karčiamoše, biliardinėse, stubose už „vardinių'' bačkukių, už kazyrų, pypkių ir tuščių kalbų. Gyvenimas, taip sakyt, mušte užmušamas. Pati gražiausi ir išnašiausi jaunystė degte sudega, ir mūsų Juozeliai, Joneliai, Petreliai, Jurgeliai, pasijunta beėsą suaugusiais ir nieko gero neišmokusiais bei sugrubusiais Juozais, Jonais, Petrais ir Jurgiai, kurie prie gyvenimo niekas neprisiruošė ir visų pastumdomais pasiliko.

Todel yt saulės spindulėlis nušviečia mūsų gyvenimo pirkelę, kada laikraščiuose perskaitome žinutę apie jaunimo skaistesnį darbelį. Manau bus malonu vientaučiams perskaityti pranešimą iš Lietuvos apie vienos apylinkės jaunimo ratelį. Menu, kad tas duos ir pavyzdį mūsų jaunimui Amerikoje; parodys mums, kaip likę broliai tėvynėje savo švietimuisi dirba. Padarydamas nuorašą iš pranešimo, tyčia užslepiu vietų ir ypatų vardus, su tikslu pridengti pėdsakus rusų valdžios policijos, kuri mūsų jaunimo tautinį judėjimą stropiai slopina. Bent duosiu dilgsnį, kad tas dedasi didelėje ir turtingoje mūsų tautiniais turtais — Kauno gubernijoje. Bet iš to mažai ką išpeš godi policija...

.....

„Buvau žadėjęs jums parašyti apie mūsų ratelio veikimą, ir tik dabar prisiruošiau kelis žodžius pabriežti.

„Bus jau treji metai, kaip męs sutvėrėrme ratelį. Mokestis sąnarinė — kas mėnuo po 10 kap. ir įstojančiųjų 30 kap. Mokančiųjų narių esame tik 10; be to, keletas dalyvauja kartu be mokesčio. Už tuos pinigus perkamės gerų kningų ir skaitome paeiliui; perskaitę apsakome susirinkime ir pasikalbame. Dar turime kningynėlį nuo 1905 m., iš mažų kningučių; tas kningutes daliname pasiskaityti pašaliečiams.

„Mūsų tikslas — **patiems šviesties ir šviesti kitus. Stengiamės prilaikyti tautiškumą, už tai ir esame „pirmeiviai tautininkai''. Su socialistų programa nesutinkame, bet kairumas — tas-pats.** Esame pasiryžę eiti į tamsias vakaruškas ir palengva pratinti jaunimą prie dainų, žaislų ir blaivų apsiėjimų. Kiek galėdami raginame prie laikraščių skaitymo ir kai-kuriems veltui duodame pasiskaityti. Vedame prie susipratimo ir rodome, kaip su visais valdininkais apsieti. Ką tik blogo pastebėję, tuojaus laikraščiuose aprašome.

„Prieš Dūmon rinkimus išrašėm 10 egz. „Liet. Žinių'' ir skleidėme per tris mėnesius tarpe valstiečių. Patįs irgi visokius laikraščius skaitome. Darome susirinkimus neapribotais laikais, ir svarstome kaip dabartinį valdžios stovį, taip ir visokius savo reikalus.

„Kaip jau žinote, mes išleidžiame ranka rašytą mėnesinį laikraštį — „Kaimietis'', kurį duodame tik ištikimiems kaimiečiams pasiskaityti. „Kaimietin'' leidžiama viskas rašyti. Gal Tamstoms nepatinka „K—čio'' pakraipa? (Prisipažįstu, kad šito laikraštuko pakraipa, nors kartais naiviška, bet labai ji man patinka: jos jaunumas ir nekaltai-idėjališkas entuziazmas kvepia pavasaryj išsprogusio berželio kvapsniu... **S.**).

„Toliaus mes savo veiklumą pratiesiame iki vakarėlių, kuriuos rengiame su vaidinimais ir be. 1910 m. surengėme vakarėlį, kurian susirinko žmonių į 150, — kurie sumetė 12 rub. su kapeikomis aukų Liet. Mokslo Dr-jos namui; vaidinome: „Expropriatorius'', „Tiktai niekam nesakyk'' ir „Nesipriešink''. Lošimas gerai pavyko. Dar 1909 m. mėginome atvaidinti „Neatmezgamas mazgas'' prie 40 žmonių. Per vakarėlius dainos ir žaislai labai įnėjo į madą.

„1912 m. su valdžios leidimu K—uose sulošėme „Expropriatorius'' ir „Neatmezgamą mazgą'' ubagyno naudai; liko pelno 50 r. Tais pačiais metais P—e lošėme „Švarkas ir Milinė''; liko pelno, ugnagesių naudai, 50 rub. „Saulės'' kningyną N. esame paėmę į savo rankas, ir valdybon nebeišrinkome kunigo...''

.....

Aš savo ištrauką iš laiško užbaigiau. Ką prie jos pridėti? Man rodos, kad išmintingas skaitytojas (o tokiais aš laikau visus „V. L.'' skaitytojus — perskaitęs, pamislys: kada tokie rateliai pramuš sau kelią į amerikiečių lietuvių jaunimą? Be abejonės, reikės tokių ratelių idėjai prasimušti per eiles didelių nevidonų: saliūnų, kazirninkų gaujas ir abelną mūsų tamsybę. Bet didžiausi reikės nugalėti priešai, tai mūsų gadynės „bezdžionkavimai'', kurie nusitepa sau bezdžionę ir šokinėja aplinkui ją, kaip Egypto žydeliai apie aukso veršelį, krykštaudami ir be jokios gėdos girdamiesi, kad oragutangas esąs jų tėvas, o bezdžionė — motina. Tokie „bezdžionvaikiai'' rūpinasi tik savo koseres ir pilvus prikimšti, o apie broliškumo, meilės, apšvietos ir pakėlimo tautos idėją tiek jiems rūpi, kiek apie pernykštį sniegą; jie dar net su didžiausiu įnirtimu, su barbariškiausiu fanatizmu naikina ir griauja švenčiausias lietuvių kultūros idėjas, visur išstatydami paveikslą bjauriai nutėpliotos bezdžionės ir šaukdami: „Šalin patriotizmas! Šalin meilė savo tėvynės ir savo brolių! Męs neturim tėvynės kitos, kaip Afrikos ‚jungles'' ir neturim kitų brolių, kaip oragutango vaikai!...'' Su tais nevidonais mūsų kultūra turės ilgai ir aštriai kovoti, įnešdama visur saldžios ir prakilnios civilizacijos šviesą. Ir tokie jaunimo rateliai bus pirmutiniai šitos kultūrinės šviesos nešėjai; jie tai nuvys botagus ir išgis iš lietuvių visuomenės „bezdžionvaikius'' į jų idealizuotą tėvynę — Afrikos raistus. **S.**

KŪDIKIŲ AUKLĖJIMAS.

Mes žinome, jog vaikai tėvams tai brangiausias daiktas. Kiekvienas žmogus, kuris brangina kokį-nors daiktą, stengiasi jį užlaikyti atsakančiai, idant tas daiktas nenustotų vertės ilgą laiką ir idant jis būt malonus ir kitiems žmonėms. Taigi tėvai, kuriems vaikai visad yra brangųs, privalo taip užlaikyti ir auklėti juos, idant tie vaikai augtų sveiki ir tvirti kūnu ir dvasia ir būtų malonųs ir naudigi ne tik patiems tėvams, bet ir kitiems žmonėms, plačiajai visuomenei ir abelnai visai tautai, prie kurios jie priklauso.

Tankiai tenka matyti, kad tėvai, karštai mylėdami savo vaikus, stengiasi užganėdinti visus jų norus ir prašymus — jiems yra sunku ir gaila neišpildyti to, ko geidžia jų mylimiausias vaikutis. Vienok taip tėvai elgiasi nežinodami vaikų auginimo taisyklių; juk tokiu savo pasielgimu jie tik gadina savo vaikus — daro juos ateities gyvenimo vargšais. Pirmiausia kūdikiai turi būti mokinami doros, paklusnumo ir viso to, kas yra gražu ir prakilnu. Vaikai, be abejo, viską perima nuo savo tėvų ir vyresniųjų, su kuriais jie susiduria užtai neužtenka tėvams bei auklėtojams ką-nors pasakyti ar paaiškinti vaikui, bet reikia visad duoti jam gerą paveikslą, nes vaikas daugiau persiima darbais ir pasielgimais vyresniųjų, negu jų žodžiais. Galop su vaikais visada reikia kalbėti mandagiai ir atsakančioj vaiko dvasiai ir protui formoj. Priešingai vaikas nuo mažų dienų pripranta prie aištrių bei šlykščių žodžių ir išsireiškimų.

Daug yra tokių tėvų, kurie už menkiausį vaiko prasižengimą smarkiai jį bara, o tankiai net ir muša, nepaaiškindami jam reikšmės jo prasižengimo. Vaikas nuo bereikalingų pabaudų tik tvirksta, o juk taip netikusiai vaikai baudžiami ant kiekvieno žingsnio. Vienok ir už svarbesnius prasižengimus negalima vaiką bausti mušimu, o reikia jam išaiškinti visą blogumą jo darbo, ir vaikas kitą kartą to nebdarys, o jei jis tą blogą darbą atkartotų, tai reiškia, kad jam dar nebuvo gerai išaikinta, kad jis nesuprato viso blogumo. Mušimas vaikų liūdija tik, kad tėvai nežino visai apie vaikų auklėjimą, kad jie yra silpnadvasiai, kad jie moka tik panaudoti savo spėką, savo kūniską galę; bet juk mes esame žmonės civilizuoti, turime išlavintus protą ir jausmus, ir užtai privalome ir vaikus auklėti ne su pagalba „kumsčio'' ir „lazdos'', bet protu ir jausmais.

Paveikslan, paimkim Jurgį Vašingtoną, tą Amerikos didvyrį. Kada dar jis buvo mažas, jo tėvas stengėsi pratinti jį prie viso gero, įkvėpti prisirišimą prie savo tėvynės, prie savo žmonių; galop tėvas įskiepijo jam tvirtumą dvasios, meilės jausmus ir teisingumą.

Tėvas turėjo gražų sodną, kurį jis neapsakomai brangino; ypač mylėjo vieną vyšnių krūmelį. Mažas Jurgelis, gavęs kartą nuo tėvo kirvuką, nuėjo sodnan ir, daug negalvodamas, iškirto tą vyšnių krūmelį. Kada tą pamatė Jurgelio tėvas, jis maloniai paklausė vaikučio, ar jis nežino, kas tą padarė. Jurgelis tada suprato blogą savo darbą, bet jis tuoj prisipažino. Kaip turėjo tėvas su juom tada pasielgti — gal mušė jį už tą blogą pasielgimą? Visai ne — tėvas meiliai apkabina Jurgelį ir sako: „Geriaus aš praraščiau visus savo sodno medelius, negu tu turėtum nors syki sumeluoti''. Čia tėvas plačiai paaiškino apie blogai-padarytą darbą ir apie teisingumo reikšmę.

Jurgelis jau nuo mažų dienų savo gyvenimo pradėjo suprasti, kaip negerai yra meluoti; tą žinoma jis darė padėkavojant tam, kad tėvai mokėjo jį auklėti, kad jie negąsdino jo, o visad elgėsi su juom ir tarp savęs meiliai, gražiai, paveikslingai.

Gerai išauklėti vaikus — tai svarbiausias tėvų klausimas; jei vaikai būtų atsakančiai auklėjami, tai užtiesą tuoj sumažėtų visoki prasižengimai priešais dorą ir priešais visuomenės reikalavimus ir įvairios rųšies įstatus. Daugiausiai vaikų auklėjime prisideda motinos, ir jeigu jos atsakančiai auklėtų vaikus, tai atliktų prakilniausį pasaulyje darbą, su kuriuomi niekas negalėtų susilyginti. Bet tankiai dabar motinos bei merginos, manančios apie šeimyniską gyvenimą, svajoja apie visokius gan tuščios vertės dalykus, bet visai užmiršta aipe svarbumą vaikų auklėjimo. Gaila, kad moteris taip klaidingai žiūri į vaikų auklėjimo klausimą, gaila, kad jos, kovodamos už **savo teises,** visai užmiršta, kad geras vaikų auklėjimas ir prižiūrėjimas ir užlaikymas atsakančioj tvarkoj namų yra pirmos rųšies darbai, ir jei tie darbai būtų gerai atliekami, tai nuo moters daugiau rekalauti nereiktų. Reik manyti, kad dabartinis, iš daugel atžvilgių visai klaidingas moterų judėjimas, yra, taip sakyti, žmonijos historijos bangos, kurios išpradžių, tartum, stengias viską permainyti, bet su laiku aprimsta, lyg pamačiusios visą nuogumą to savo **smarkaus** veikimo. Man rodos, kad dabartinis moterų judėjimas pereina tik formacijos fazę; moteris su laiku supras savo klaidingus pasielgimus ir pasistengs atsakančiau atlikti tikrosias savo užduotis — jos visas savo spėkas ir energiją sunaudos ant to, kas ištiesų atneš žmonijai neapsakomą naudą.

Gvildenimu moterų klausimo ypač turėtų rimtai užsiimti Amerikoj gyvenančios lietuvės, nes šeimynos ir vaikų auklėjimo klausimas čia labai blogai yra pastatytas; kodel tas taip yra, tai gerai kiekvienam suprantama.

J. K. Miliauskas.

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS . . .

— Gūnę ant kojų, pilkąją, išnešk, Magdžiuk, vežiman, — paliepė Marytė.

— Pone Dieve! tamstos mane dar kailiniais aprėdykite! — priešinos Eimutis.

— Ar dar kito influenzos reikia, — rūstavo senis Butrimas.—Odar daktaras...

Visi išlydėjo jį pas pirmąjį pacientą po incidento su Rodavičia, lyg nujuto, kad nuo pirmojo pasisekimo visa būsimoji jo praktika šioje apylinkėje priderės. Ligšiol kreipėsi jin su mažais reikalais. Dabar kirsta žaizda ir dar kaž-kokia liga, tai jau daktaro rankų ir žinojimo reikalauja.

Apitamsė rugpjūčio naktis, tirštų ūkų nuo Ventos praskiesta, gulėjo antapylinkės. Patamsėjusi dangaus mėlynė aiškiau mirgėjo šviesiomis mažutėmis akimis. Apidrėgnas kelias dulkėjo, tik kartais pratrykšdavo skalsiu purvo čiurkšliu.

Eimutis pasisodino žmogų šale savęs, bet tas nelabai šnekus buvo ir nelabai norėjo su daktaru drauge sėdėti, aiškinosi kelią nuo pirmgalio geriau matąs.

Vienas sodžiaus berisorėje brikoje sėdįs Eimutis pradėjo pamažu įsivaizdinti būsimąsias daktaro praktikos dienas. Suprato jis, jog imas sunkų ir atsakomą darbą ant savęs, bet po tiekos metų mokytojavimo ir praktikos po Rusiją reikia vieną kartą baigti tasai valkiojimos laikas ir savo kraštan grįžti.

Valstybiniai egzamenai galima būsią ligi Kalėdų užbaigti. Bet be egzamenų jis norėjo dar keliatą bent mėnesių papraktikuoti pas gerą okulistą. Jau senai pastebėjo jis, jog lietuvių daugybė serga akimis, ypač trachoma - labai prasiplatinus tarp kaimiečių. Čia nieko gražiais žodžiais, inkalbinėjimais ar sveikatos kningučių leidimu nenuveiksi.

Jo nuomone, kiekvienas daktaras lietuvis, jei jis kiekvieną savo pacientą apžiūrėti pradėtų nuo akių ir, kitų jo ligą begydydamas, būtinai gydytų jo akis vien tik imdamas užmokesnį už vaistus, jau milžiniškas darbas būtų atliktas.

Praktiški reikalai maišėsi su asmeniniais. Žmonių gerovė ir jų sveikata, pynės su paties būsimomis dar neaiškiomis dienomis.

Tiktai žemė sunkiau alsavo po rūkų ir besiartinančio rudens glamonėjimų; nejusti anosios pavasarinės žemės kvapties, kuri tokiu krūtinę gaivinančiu balsimu liejas žmvogaus širdin. Tiktai tamsi dangaus kakta panaši pavasario mėlynėn, tiktai žviagždės pavasarį lyg linksmiau mirga, ne tokios sustingusios, kaip dabar.

Nebegirdėti driežlių linksmutės šnekos, mašalai negroja nė saulės skįstutėje šilumoje, nė mėnulio mystiškoje šviesoje.

Ruduo išpalengvo, bet neatšauktinai plėčia savo sparnus, ant vasaros derliumi nukankintos žemės.

10.

Nešvarios, purvinos Šaulių gatvės nuskurusiais, nuplyšusiais namais, besistumdančiomis vakarais gymnazistėmis-žydaitėmis vyte-vijo Eimutį iš miesto, kurin priverstas buvo vežti savo mokinį egzamenų duoti.

Bėgo į apylenkes. Bet ir apylenkės nekas geresnio už patį miestą. Kurion pusėn nepažvelgsi — lyguma, tolumoje tamsia miškų siena riogsanti. Lyg susitarę, odminiai iš trijų pusių užnuodino miesto orą, iš ketvirtosios prisidėjo grafienės Zubovienės bravoras. Užtad, pavasariui užstojus, kas gyvas bėga iš miesto toliau: — Papilėn, į Bubius, Žadvainius ir kitas vietas.

Šauliai gerai žinomi Eimučiui. Išskyrus vienintėlį parką — nėra kur grynu oru atsikvėpti. Belieka tik rusų ar lietuvių kapinės, kur ne taip justi aitrus odų fabrikų kvapas.

Čia, nuo rusų kapinių, mėlinai-tamsia juosta tęsiasi ežeras ligi pat Ginkūnų — 4—5 varstai, bet ir tas galutinai sudarkytas. Arti nebeprieisi per duslią, gomurį džiovinančią įvairių rūkščių ežeran išleistų smarvę iš odminių fabrikų.

Nekantriai laukė Eimutis egzamenų pasibaigiant. Ištisomis dienomis sėdėjo viešbutyje, retkarčiais lankydavos gymnazijoje, o vakare išbėgdavo už miesto.

Pažįstamų vieni draugai, suvežę savo mokinius egzamenų duoti. Retkarčiais kuris užbėgs, prasitars keletu žodžių ir vėl bėga mokinių muštruoti.

Netikėtai, po egzamenų tą-pačią dieną, užėjo viešbutin Rimkus. Iš Raseinių nebuvo sugrįžęs, susitiko tęnais su vienu pažįstamu dvarponiu, kuris jieškojo korepetitoriaus savo vaikams, Kauno gymnazijoje besimokinantiems, ir praleido visą vasarą netoliese Nemuno ir Dubysos. Dabar grįžo iš Kauno ir, sužinojęs, kad Eimutis dar Šauliuose, užėjo įspūdžiais pasidalinti.

Trūko jam žodžių Nemuno bei Dubysos grožei apsakyti. Sakinin užvertasai tiedviejų upių tūlas reginys išrodė toks menkutis, toks negyvas, kad pats mostelėjo ranka ir pasiteisino:

— Nieko neišeis iš mano tauzijimo! Tai ne žodžiais tokie reginiai piešti!.. Čia būtinai savomis akimis reikia matyti, kad ta grožė suprasti ir atjausti.

Eimutis tik klausės. Miestas inkirėjo jam ir jis veržėsi vėl pas Butrimus, kur tiek tokios ramios, lygios grožės užverta Ventos krantuose, jos vandenyse ir neapimamoje laukų erdvėje su žaliuojančiais kalneliais, nemarių eglių bei pušių žalumynu papuoštais.

— Pasakyk man, — prisiminė Eimutis, — kaip tęn Raseiniuose buvo. Mat, męs rengėmės paskui parodon, bet taip ir neišsirengėme. Draugų nesutikau pastaruoju laiku, iš tavęs jokių žinių negavau, taip nieko ir nežinau.

Vos spėjo Eimutis apie Raseinius užsiminti, kaip Rimka pašoko iš vietos. Ilga jo stovyla susikuprojo, pabraukė ranka per išsidraikiusius plaukus, paskui susikišo abi ranki į kišenes ir atsistojo kambario viduryje.

— Žinai! — atsiliepė jis Eimutin. — Aš pats iš dvarponių, kartais rodydavos man, jog užpuldinėjimai ant to luomo perdedami, jog mūsiškiai pasikarščiuoja, bet šiandien turiu pripažinti — to jie tik teverti.

— Kaip-gi buvo? — klausė Eimutis.

Rimkus atsisėdo, užsidegė papirosą, matyti ilgesnin pasakojiman rengės.

— Atvykau į Raseinius . Nuėjau klubo pirmininkan, pasisakau kokiuo tikslu, o tas man drožia:

— Męs, panie, negalime tamstoms klubo salės užleisti, nes vakarais nebus kur publikai pasidėti.

— Publika vakarais eis teatran, — aiškinau, — tai ir bus kur pasidėti. O po spektaklio salė liuosa, kedes sunešime ant scenos ir vietos užtektinai bus.

— Galbūt, galbūs, — teisinos pirmininkas, — bet pirmųjų trijų, ypač trečiosios dienos, nieku būdu negalime užleisti. Ketvirtą—penktą, tai gal galėtumėm...

— Po parodos, man rodos, nebebus kam vaidinti, nė mažiausio reikalo nebus. Męs pasitenkintumėme nors dviem dienom klubo sale.

— Ne, ne, negalėsime užleisti, — priešinas.

— Bet kodel? — prisispyręs klausiu.

— Čia vakarais dvarponiai renkas, vakarieniauja, kortomis loušia,—aiškino jis man.

— Matau, kad iš klubo nieko neišeis, kad kortų lošimas ir vakarienė svarbesni Raseinių šviesuomenei, atsisveikinu su ponu pirmininku ir jau galvoju, kur čia besikreipus, kaip klubo pirmininkas atsiliepia:

— Jei tamsta susirasi kur vietą, gal ūkio draugijoje, gal bajorijos maršalkos salėje, tai męs dekoracijas duotumėme veltui.

— Ką-gi, dėkoju geraširdžiui ponui pirmininkui už jo pasiūlymą ir neriu bajorų vado kanceliarijon. Induodu kurjeriui vizitinę kortelę ir tuoj įleidžia mane maršalkos kabinetan. Aiškinuos kuo atvykstąs, tasai pilnai mano sumanymui pritaria, net pagiria, ir gailisi atidavęs savo salę ūkio draugijos posėdžiams. Na, atsiprašau jį sutrukdęs ir tuoj kuriu ūkio draugijos būstan pilnai pasitikėdamas gausiąs ją. Čia nerandu nieko. Apžiūriu būstą. Nedidelis, pusantro šimto žmonių vargiai besutalpintų, bet bus manau, ir tas geras, jei geresnio visame mieste nėra.

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

XIII.

SODNE.

Dešimtą dieną po ano nenusisekusio pasimatymo su Mikolu, Uršulka inėjo Patiltos grįčion, po pietų, liuosesniu darbo metu, kuomet šeimininkė, poni Marcelė, minkė dvarui pyragus.

— Prašausi į Gačėnus — tarė mergaitė — reikia man su ponais pakalbėti.

Šeimininkė nubraukė linpančią, baltą tešlą nuo abiejų rankų, nudrėbė geldon ir, nubraukus rankas priekaištin, įsirėmė:

— O tau koks reikalas, Uršulka?

Mergaitė tylėjo paišiodama sejono garankštį.

— Gal tu nori išeiti?

— Turbūt reikės išeiti...

— Ko-gi, čia tau negerai? — paklausė Marcelė kiek susigraudinus.

— Ko-gi bus negerai — atsakė Uršulka.

Ir pabučiavo šeimininkę plikon alkūnėn, nes rankos tešla aplipusios buvo. Marcelė apkabino nerangiai mergaitės kaklą ir pabučiavo į plaukus.

— Tai sakyk: gal tu išteki?

— Kur čia!... .

Tiek graudumo buvo toje jos atsakoje, kad šeimininkė tikra užuojauta žiūrėjo savo mylimojon pagelbininkėn.

— Blogai išrodai, Uršulka!... Ir liesa, ir akįs indubo, o žiba, kai kad drugio krečiamos. — Oi, ir kvaila tu! Kad geras ir turtingas prašos, imk tu jį. O tai tik galvą sau suki. — Ne visi tokie ponaičiai, kai mūsiškis.

Uršulkos širdies reikalai tokie paprasti ir aiškųs buvo, kad visa parapija tai žinojo. Erzino tas suvargusią mergaitę; nuo ryto ligi vakaro girdėjo prikaišiojimus: iš užjaučiančių pasergėjimus, iš kitų pajuokimus. Norėtų pasislėpti kur-nors su savo viešuoju slėpiniu — ir tas buvo viena priežasčių, del kurių nutarusi buvo pasitraukti iš Patiltos.

— Dar rimčiau ir atkakliau atkartojo:

— Ot aš noriu su mūsų ponaičiu pakalbėti.

— Nueik, jei nori. — O gero patarimo klausykis: jei Trembeliukui nenusibodo ir vis dar prašo — nepaniekink jo. Tokio kito nesulauksi. Juk rudenį jis mūsų ponios brolis bus!

Tai buvo antra priežastis, del kurios ji norėjo išeiti iš Patiltos. Mūsų poni! — Ta Anielė Trembelaitė, kaimynė, ūkininko duktė, kai ir ji, dabar jai poni bus?! — Gal ji net rankon reikės bučiuoti?!

Padėkojo poniai Marcelei už atleidimą ir nujo šeimyninėn apsitaisyti.

Trečia priežastis, visų-svarbiausia buvo tai, kad Uršulka jau nebegalėjo ištverti. Mikolas, kai išvažiavo neatsisveikinęs iš Južintų ton Šepeton, taip ir negrįžo. Ką jis mano sau? kas galėjo su juo atsitikti? — buvo tai inkyrus klausimas be jokios atsakos. Kad kas-nors apie jį sužinoti, kad jo jieškoti, kad jo pamojiman nubėgti — jei pamotų! — visų-pirmiausia reikia laisvai būti. Nutarė prašyti Stasiaus Pucevičiaus paleisti ją tuojau, nuo rytdienos.

Apsitaisė didelioje grįčioje, kame tik savo kampą bei lovą turėjo. Kai tik drūtoji Justė, mažiausia draugiška iš visų, atsigulė šalė jos lovos ant išmargintos skrynios.

— O tu kam taip dabiniesi? — užklausė — ar tam iš dvaro, ar tam iš kaimo? — pamėgink abiejų — tiktai žiūrėk, kad abu tau nepabėgtų.

Uršulka sukando dantis, rėdėsi greitai, bet rūpestingai. Surišo karielius ant kaklo, sugriebė šilko skarutę ir, užvožus skrynią, nuėjo prie durų. Užsigobs ir už durų, by tik greičiau iščia išėjus. At-Užsigobs drūtojon Justėn kerštingais žiburėliais akyse:

— Nuo rytdienos gali savo lovą pristatyti prie manosios. Plačiau bus tau ir tavo jaunikiams!

Išbėgo, atsakos nelaukdama.

Neilgas tai kelias iš Patiltos į Gačėnus: vos beužtenka folvarko mergaitei sugalvoti, kai jai elgties dvare prie ponų ir ar abu ras, tėvą ir sūnų, ar tiktai vieną jiedviejų.

Buvo abu; bet ponas Leonardas neprieinamas, ypač po pietų, kuomet atsidėjęs galvoja dūmų kamuolius iš pypkio beleisdamas. Stasius sėdėjo savo kanceliarijoje, gyvai kalbėdamas su „burlokais", sodno nuomininkais, kurie atėjo norėdami ką-nors išderėti neva tai del ištikusių bėdų.

— Tai-gi, ponaičiuk, visi obuoliai vabalų suėsti, o juodųjų vyšnių męs tikėjomės kokį šimtą pūrų, o dabar nė dešimties nebus, todel kad tvora negera, visi sodnan lenda.

— Tvora pavasarį juk taisyta — gynės Pucevičia — o kurių velnių jųs keturi sėdite sodne, su bobomis ir vaikais, kad neprižiūrite?

— Žmonės čia gudrųs! — skundėsi gudresni beabejo burlokai.

Kuomet tarnas, Pypka, pranešė, kad atėjo Uršulka iš Patiltos, Stasius nustebo ir valandėlę nieko nesakė.

— Tegu eina sodnan. Tuojau ateisiu.

Uršulka apėjo dvarą, kuris pasislėpęs buvo sodne. Ineinamosios durįs ir žolynas priešais jas neva parkan panašu buvo, bet tas atskirta buvo iš vaisių sodno ir pasodinta keliolika puošniųjų krūmų. Užtai visas sodnas apimtas buvo gražių liepų dviem eilėm susodintų.

Nuomininkų teisybė buvo, kad sodnan lengva buvo pakliūti; reikėjo tiktai peršokti, ar pereiti sausa grabe, iškasta išilgai liepų aliejų. Iš vienos tiktai pusės nuo lauko ir iš kitos nuo kiemo buvo vietomis sena tvora ir štakietai.

Bet burlokai melavo per akis, sakydami būk maža vaisių ėsą. Obelįs ir kriaušės linko nuo žieminių, dar kietų vaisių. Ankstyvesnės vyšnios jau buvo nuskintos, bet vėlyvesnės, tos „ekonominės", konfiturams bei syvams vartojamos, puošė visą gojelį prisiglaudusį prie užpakalio dvaro ir taip skaniai išrodė, kad net seilę varvino. Sodno takai, susimaigę ir lyg gamtos užgaido iškarpyti, vingiavo tarp agrastų bei sarbintų krūmų. Tie krūmai jau atidavė savo derlių, dabar jie išbujojo nepermatomu lapų tankumu. Kai kur tačiau dar galima buvo pamatyti reta sarbintų kekė, arba didelė, plaukuota agrasta, kvapniais syvais pritvinkusi. Visų-tankiausiuose krūmuose slėpės juodosios sarbintos, kai tik dabar sirpstančios, aštriu bei išbraidytu skoniu. Kitur vėl viliojo akis avietės, sieksninio ūgio, apsidraudusios nuo neprašytų svečių, nes priaugusios buvo didelių dilgėlių, kai kanapių. Kitose vietose viešpatavo slyvos, pusiau nusirpusios: geltonosios mirabėlkos, didžiosios „ kumelės", nežinia kodel taip negražiai pavadintos, nors pas mus jos iš Francūzijos atsirado, kame kitados turėjo karaliaus brolio vardą*; dar kietos vengierkos melsvu raudonumu ir slyvų karalienės renklodai, kurios, nunokusios, sprogsta ir išleidžia skaidrius syvus. Renklodai visi skirti buvo dvarui. — Šen bei tęn ant neišnaudotų pievos plotų išsiskėtė augaloti kmynai, lengvai pasauksuotomis buožėmis, ne visai nenaudingos piktžolės, nes suteikia maloniai gnaibančius liežuvį prietaisus prie degtinės, sūrių, duonos. Tiktai perdaug to labo buvo .Visas sodnas, pradedant nusvirusiomis šakomis ir baigiant žemais krūmais, rodė pilną išteklių.

Uršulka sustojo prie pačio namo, kiek toliau nuo vaismedžių, kad niekas nepamatytų, jog norinti ko pasiskinti. Negundė jos nė smoguriai nuo to laiko, kai apėmė ją ėdąs karštis; valgė mažai, sulįesėjo, išrodė esanti persirėdžiusi klapaitėn dvaro panelė; artimiausi sakydavo, būk subjaurėjo — bet skaptorius ar tapytojas tik dabar būtų ėmęs iš jos suliesėjusio kūno pavyzdį kokiai-nors liūdinčiai nimfai iš Dianos palydovių.

Netrukus išėjo Stasius, apsivilkęs vietinio išdirbimo ir nenaujais drobiniais drabužiais, bet pats buvo gyvas, stiprus judėjimuose, giedriomis akimis.

Uršulka norėjo savo darbadavį rankon pabučiuoti, bet Stasius sudraudė.

— Dabar pas mane tokia tvarka: niekas manęs rankon nebučiuos, jei bent vaikai. O tu dar, rodos, Anielkai giminė?

Uršulka pasakė keletą žodžių lietuviškai, kurie reiškė tą-pat, ką „dešimtas vanduo po kisieliaus".

— Kokiu reikalu atėjai?

Atsiduso, susvyravo mergaitė visai nesuvoktinai, nes sunkios mintįs slogino jos širdį.

— Tai jau... norėčiau į tėvus sugrįžti; į Štarančius...

— Gerai. — Bet pasakysi man, Uršulka, kodel?

— Sunku gyventi... — tarė mergaitė, visa nutirpdama, akimis žemėn nuleistomis.

Stasiui nereikėjo aiškinti. Žinojo jis tai, ką ir visi apylinkėje, beto dar prisiminė Mikolo prisipažinimus. Aplenkė bereikalingus klausinėjimus. Bet matydamas tokią vaizdžią nelaimę, širdingai norėjo jai palengvinti, ką-nors sumoti, ką-nors patarti gerai mergaitei, prie kurios jautė gilesnį vyrišką, negu patino, jausmą.

Perbraukė veidą ir ilgai tylėjo.

— Jei tu taip sau, nepagalvojus, norinti išeiti iš Patiltos — negerai darai, Uršulka. Jeigu-gi tam, kad arčiau Južintų ponaičio būtum — taip-pat negerai. O jei nori ištekėti, žinoma, geriau iš tėvo grįčios, negu iš svetimo folvarko. Tai tu pagalvok, Uršulka, ko benorinti.

— Kad aš nežinau... — atsakė mergaitė nepaprasta ištikimybe.

— O aš už tave žinau: eik tu už Trembeliuko Juozo.

(T. b.)

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa.)

Po liaudies pasakų ir apskritai po žodinių liaudies tvarinių galima pereiti prie geresnių dalykų savų ar svetimų tautų tvarinių. Sulyginant vienus su kitais, galima palengvėle išaiškinti dorinių pamatų bendrumas pas įvairias tautas, apystovos skirtumas, būdų bendrumas ir tokiuo būdu įvesti vaikas dvasinin kitų tautų pasaulin ir tuo jo pasaulėžiūros regratis praskėsti.

Suprantamas dalykas, kad pasakų skaitymas negali amžinai tęsties, jos turi būti kartkartėmis kita medžiaga pakeičiamos ir-gi jauniems skaitytojams suprantama: — skaitymais bei pasakojimais iš augmenų bei gyvių pasaulių, iš dailiosios raštijos tvarinių, historijos padavimų ir tt.

Tokiuo būdu, iš pačios pradžios įvairuojami skaitymai leisis mokytojui individualizuoti sulig vieno ar kito patraukimų ir tuo pačiu metu galima bus nukreipti vaiko žingeidumas į tuos apsireiškimus, į tuos gamtos, gyvenimo bei tautinės tvėrijos faktus, kurie kuogeriausią turės intekmę jo dvasinių gabumų išsiplėtojiman.

Aplamai imant, naminis skaitymas yra nuseklus papildymas klasinio paaiškinamojo skaitymo ir lengvai gali būti systematizuotas su kiekviena, mokykloje vartojama, skaitymo kninga.

Negalima pasakyti, kad mūsų liaudies mokyklos mokytojas nemylėtų savo mokyklos, tėvynės, kad tai tėvynei jis kartais daug paaukoja, bet reikia pastebėti, kad toji meilė turi savyje perdaug pasivio elemento, kuris kartais ir jieško išraiškos, bet, cirkuliarų žnyplėmis užgniaužtas, turi nutilti ir snūduriuoti. O reikėtų tasai jausmas smarkiau sukūrti, išvesti jis aktivio veiksmo kelian, juo labjau, kad tiek maža savo mokytojų Lietuvoje turime. Iš grynai kultūrinio atžvilgio daug ko mūsų mokytojams trūksta, bet už tai ne tiek jie patįs kalti, kiek tos politinės bei visuomenės sąlygos kurių produktu jie yra. Už vieną tik jų negalima teisinti, kiek to politinės bei visuomenės sąlygos, kurių sios kalbos kaip reikiant. Čia nėra ir negali būti jokių pasiteisinimų!... O kalbos grynumas, taisykliškumas, gražumas bei literatiškumas daug palengvintų ir daug padėtų vėlesniu metu tiems, kurie liaudies mokykla turi pasitenkinti.

Tokiuo būdu matome, kad racionalis ir vaikų amžiui atsakąs naminis skaitymas turi didelę mokymo bei auklėjimo vertę, jei tik jis nesiskiria iš pačios pradžios nuo tautiniai-individualinų ypatybių ir vaduojas vienu uždaviniu: — sužadinti vaikuose snūduriuojančias jėgas, palinkimai bei skoniai.

Tam tai taisykliškam vaikų skaitymui sutvarkyti atsistoja ant kelio dvi svarbi kliūti: — neprisirengimas mūsų mokytojų liaudies skaitymus vesti bei tvarkyti ir valdiškoji denacionalizacija liaudies švietimo.

Su šia pastarąja kliūtimi pasekmingai kovoja kitos tautos, sutverdamos skaitlingą vaikų literatūrą iš kiekybinio bei kokybinio atžvilgių. Tiktai pas mus nieko nėra ir tuo visumažiausia rūpinamos. Turėdami gi tinkamą vaikų literatūrą, galėtume ir mes pasekmingiau kauties su godulingaisiais ištautinimo apetitais nekviestųjų liaudies apšvietimo globėjų. Ir kol tosios literatūros nepasigamysime, tol liaudies mokyklos uždaviniu bus, valstiečio akimis žiūrint, — „vaikas ruskai skaityti bei pasirašyti išmokyti".

Ką del mokytojų neprisirengimo, tai geriausia bus parodžius, kaip tas dalykas kitose šalyse sutvarkytas.

7.

Bibliotekos ilgametėje savo būtybė historijoje susilaukė visokių išsiplėtojimo periodų. Ilgą laiką svarbjausiu jų uždaviniu buvo surinkti kuodaugiausia kningų. Ilgainiui surinktomis kningomis leidžiama naudoties platesnei visuomenei. Mūsų dienomis to jau neužtenka. Pažanginė biblioteka privalo ne tik atsiliepti į pareikalavimus, bet iššaukti ir padidinti tuos pareikalavimus. Ji ne tik privalo skaitytojams norus patenkinti, bet ir jieškoties skaitytojų.

Tokiais uždaviniais vadovaujasi vakarų šalių bibliotekos. Bet pastaruoju metu jos ir tuo jau nebepasitenkina. Jos jau rūpinasi išauklenti, priruošti sau skaitytojų, sužadinti jame noras ir patraukimas prie skaitymo, galų-gale, išmokyti jis tinkamai skaityti, tuomet jau savaimi padidės bibliotekų reikalingumas. Iš tų norų išeidamos, bibliotekos ir mokyklos pradėjo auklenti toje pakraipoje skaitytojus iš mažumės, visai teisingai galvodamos, jog, iš jaunumės ingytieji inpročiai bei norai, palieka per visą gyvenimą.

(T. b.)

MERGINA.

Nuliūdus sėdi mergina
Pavėnyje klevelio...
Širdis nerimsta... Ji viena, —
nebėra jos bernelio!
Dangaus beribėjo lipšniai
dainuoja vieversėliai;
ties jais banguoja debesiai,
yt Nemunėlio sieliai.
Šilelis ošia ramume;
pas jį upelis teka;
gamta meiluojasi sapne,
su tavo siela šneka.

Graudžiai dejuoja mergina
pavėnyje klevelio...
Keno tai džiaugsminga daina
vis plaukia iš šilelio.
Skaruotos šakos ąžuolų
dabina grožę slėnio;
žibutė globoje karklų
juokauja iš pavėnio.
Pievužė žydi įvairiai;
saulutė migdo girią
ir snaudžia topoliai ramiai,
nuo karščio, yt apmirę.

Ir eina liūdna merginą
į savąjį darželį.
Tenai gėlelių šeimyna
jai lėmė aukso dalį.
Dabar jurginai suminti
pasienyje grįtelės;
žiedai lelijų nuskinti;
nuvytusios rūtelės;
tiktai gvazdikas nuošalus
augštyn dar galvą kelia
ir žiūri toli į laukus,
kur guvus kviečiai želia.

Pasauliui gera ir saldu;
vien liūdna mergužėlei.
Ji viena liko... Jai skaudu,
yt nuskintajai gėlei.
Mergelės kitos vakarais
linksmas dainas dainuoja,
o ji vis liūdi, ir kartais
dar gi graudžiai raudoja;
mergelės kitos pievose
margus vainikus pina,
o jai žiedai vainikuose
vien ašaras gamina...

Zigmas Gaidamavičius.

17. VII. 1912. Besarabija.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintįs.

(Kritikos bruožai.)

(Tąsa.)

XXIX.

G. Gejermans. Du keliu. Vertė M. Sleževičius. Vilnius 1912 m. Teatras N10—12. 175 pusl. Kaina 1 rb.

Užbaigdamas pirmuosius savo gyvavimo metus, „Teatras" ėmės geresnių veikalų ir labai pageidaujamų mūsų dramatinėje literatūroje. Gejermanso „Du keliu" žymus labai veikalas, aplėkęs visas Europos scenas, pagalios pateko ir pas mus ir nors jis senai rankraštyje klaidžioja po Lietuvą, bet ligšiol, kiek žinau, niekur nebuvo vaidinamas del visokių priežasčių. Mat, mūsų scena, kaip ir kita kas vis dar globėjama kuningėlių ir išdalies su jų norais šen bei ten dar skaitomos, nes teatran mūsų žmonės nepaprato, o jei ir lankos noriai jame, tai savo specialiais tikslais, blogai sutaikinamais su tikraisiais teatro uždaviniais. Keletas tokių pjesų, kaip ši, ir mūsų teatre įvyktų persilaužimas, teatras ingytų tikrąją savo prasmę ir dar labiau patrauktų žmones, nes be pramogos bei pasilinksminimo atrastų teatre gyvo gyvenimo atspindį, iš kurio semtųs pamokų.

Giriu šį veikalą ne todel, kad jame susiduria kunigai dviejų griežtai priešingų vienos ir tos pačios idėjos supratimų, bet del idėjinės kovos, kuri iškilā, del pozityvų typų, kurie vaizdžiai atsispindi ant negatyvio fono.

Visupirmu patsai dramos pavadinimas vertime „Du keliu" — neatsako autoriaus pavadinimui, kur, verčiant tiesiai, turėtų skambėti — „Vėlinės" — ir tokiame pavadinime buvo slepiama autoriaus gili mintis, kurią visas veikalas reiškia.

Siužetas begalo vaizdus ir gyvas ir aštrios kovos metu tarp atskyrų visuomeniai-idėjinių sluogsnių mūsų gyvenime kaip nereikiant geriau pritaikomas, todel manau kiek plačiau apie šį veikalą pakalbėti.

Turinys toks: — nėščia moteriškė, cyviliai ištekėjusi, savo vyro motinos senutės lankyti nukakus, susmunka audringą rudens vakarą ant klebonijos slenkščio ir randa vietiniame klebone krikščioniską užuojautą. Tamsi minia ir dar tamsesni asmenys nestengia kunigo pasielgimo suvokti ir iškila konfliktas.

Simpatingas yra kunigo Nanseno typas, priglaudusio Ritą, užleidusio jai savo kambarį ir net patalinę. Tiktai, nežiūrint viso to krikščioniško pasielgimo, nežiūrint supratimo gerą darbą atlikus — kun. Nansene, po visokių aplinkybių, kruta nepasitenkinimas Rita. Visupirmiausia to nepasitenkinimo priežastis tai toji, jog nei vienas nežino, ar Rita turi vyrą. Kun. Nansenas, išpildęs „paprasčiausią kiekvieno krikščionio pareigą" (18) — t. y. priglaudęs nelaimėje žmogų, užsiduoda dar vienu tikslu — išpildyti antrą, didesnę savo pareigą (19) — t. y. atversti ją tikrąjin tikėjiman.

Tamsiųjų jėgų įsimaišymas tan reikalan tik pablogina dalyką. Van Dalenas net pasirūpino išgauti popierius, kad sužinojus kas tai per žmogus ta Rita. Ir patyręs, gręžiasi Nansenan didžios jo siauro proto supratimu doros reikalu: — „kunige, vaikas, kurį prieš dvyliką dienų intraukėme į merios kningos, neturi tėvo — kunige — doras žmogus negali susidėti su moteriške, kuri čionai kuone ant rankų nešiojama..." (22).

Bažnytinės — ne krikščioniškos — doros žmogus — tai didelis skirtumas tarp tiedviejų dorų!— nemoka ir negali suprasti savo klebono pasielgimo. Jis mat iš mažumės mokytas taip, jo sielon skiepinta „bažnytinė" dora, toji dora, lyg maras koks siaubė jį nuo lopšio ir tik jos vedinas jis kreipiasi tokiu protavimu kun. Nansenas. Jo dora neleidžia pagelbėti žmogaus nelaimėje; jo dora nepripažįsta nei vieno gelbtinu, kurio „bažnytinė" dora nepalaimino: — iš gyvo krikščioniškosios plačiausioje prasmėje doros šaltinio bažnyčia susitvėrė monopolį ir pasigamino iš jo kovos įrankį su kitaip manančiais krikščionimis ir šiame atvejyje atkreipė ją kn. Nansenan.

Nors Van Dalenas ir sutinka, jog: — „kame gelbsti gyvulį, tame, žinoma, negali nepagelbėti žmogaus" (24), tečiau: — „bet aš — tai ne tamsta" (24) t. y. — kunigan taikoma ta pati jo specifinė dora, tiktai pasaldinta ir pašvelninta jezuitiniu sacharinu.

Pakeltoji kun. Nanseno kova-pareiga — tai kova jau ne vien už žmogaus žmogiškąją vertybę, ne vien už savo idėją, bet kova su tuštybės bjaurumu šventoj vietoj, kova su dogmų raidėmis, kurios jau atsiliko ir nesutelpa nūdienio gyvenimorėman—tai stiprus pasiryžimas tvankian Dievo naman gaivaus oro ir dieviškos šviesos įleisti.

Lužta Nansenas toje kovoje, nes susidūrė su svetimu savo sielai pasauliu: — susitiko su kun. Bronkum ir Rita — su dviem begalo skirtingais pasauliais. Pats atskirtas nuo gyvo gyvenimo ir jo smūgių negali Ritos suprasti; Bronkaus nepripažįsta jo idėja — peržema, pervulgarė ji tyrai Nanseno sielai, iškilniems jo idėjalams — Bronkus gyviausias priešininkas.

Bronkus — typiškas „aukso vidurio" kunigas, kurį vyresnybė glosto ir parapijonįs mėgia, nes visi jie vieni kitų verti — visų jų siela ant vieno kurpalio nuo mažumės tempiama buvo, visų jų dvasia „bažnytinės" doros išauklenta. — „Mes, kunigai, turime saugoties net ir šešėlio nuodėmės, idant nuo savo parapijonų nesusilaukus negeistinų nesmagumų". (29) — Tai **credo** nūdienio kunigo Toksai kunigas, „turi klausyti bažnyčios įsakymų" (30), kurie jo gyvenimą sutveria ir jį maitina, kuomet Nansenas griežtai prieš pastato tokiam krikščioniškumui ką kito: — „turiu klausyti mano sąžinės balso, Bronkau, mano tikėjimo... (30).

...Mano tikėjimo...

Tame pasakyme daug, labai daug išreikšta to, ko nūdienė bažnyčia nepripažįsta — t. y. jog kiekvienas sąžiningas bei protaująs krikščionis turi savo tikėjimą, turi savo Dievą, kurio nepavergia bažnyčios Dievui ir kurio balso jis klausos.

Nanseno Dievas —skaidrus, geras begaliniai ir mielaširdingas bekraščiai: „Mes, kurie skelbiame Dievo Žodį, turime visuomet matyti tiktai dangų, saulę, žvaigždes ir begalinį pasaulį". (34). Savo Dievą Nansenas susitvėrė iš „Dievo galybės" — iš Jo paties. Tuo ir išaiškinamas globo atsiradimas klebonijoje.

Bronkaus Dievas — dogma, sudžiuvus ir sukietėjus, beširdė dogma-Dievas veidmainis: — „mes turime būti beširdžiai del minių akių", (36) — tam, kad minia matytų jame galybę ir nusilenktų prieš tą galybę — bet ne prieš Viešpaties begalinį gerumą ir malonę.

(Užbaiga bus.)

D-RAS J. BASANAVIČIUS.

KAIP MAN NEBUVO LEMTA DŪMOS ATSTOVU TAPTI.

lios..." Turiu pridurti, jog kun. Strimavičius tiems žodžiams pilnai pritarė...

Jau po rinkimų Suvalkuose, kada buvo visur su pasistebėjimu plačiai kalbama apie mano kandidatūros žlugimą, teko iš vieno-kito Vailokaičio „diplomacijos" žinovo, išgirsti indomių žinių apie to žlugimo priežastį. „Gaila", — sakė vienas — kas Tamstai angsčiau nepranešta apie mūsiškių kampanijos planą." Jų iš pradžios, dar pereitą vasarą, manyta buvo į rinkimus įtraukti advokatą Spurgą ir jus — kaip dabar Tamstą — kandidatu pastatyti, kad už jo pečių pravedus Dūmon kunigą. Bet Spurgos populiariškumas Lietuvoje lygus nuliui; pasinaudota Tumstos vardu, kad Bulotą lengviau įveikus"... „Tamsta — sakė kitas — būtum visgi tolimesnis Seinų „diplomatas", negu koks kuningas. Tokiam „Šaltiniui" ir jojo spaustuvei po firma: „Laukaitis, Dvaranauskas, Narijauskas ir Bendrovė", ne „geras" katalikas buvo reikalingas, tik savas žmogus, kurs kiek uždirbtų Dūmoje, todel išrinkta ne kas kitas, tik Laukaitis..."

Kaipo įvaizdesnę mūsų „politikierių" veikmę pabriežti, reikia dar štai ką pridurti. Kada jau buvo rinkimai pavietuose laimėti, tai kun. Narijauske iniciativa buvo partijos ištikimųjų rinkikų — daugiausia kuningų — susirinkimas sušauktas Punske, kur ir nutarta galutinai Laukaitis rinkti, bet man apie tai nė žodelio nepranešta.

Sužinojus rinkimų rezultatą, kaip visuomenė, taip ir laikraščiai — lygiai lietuvių, lenkų, rusų ir žydų — priderančiai suprato ir apvertino Seinų „diplomatų" manevrus rinkimuose. Taip, pav. pačių klerikalų svarbjausias organas „Viltis" savo 126 nr. štai ką delei kun. Laukaičio išrinkimo paskelbė:

„Iš Suvalkų gubernijos atstovu išrinktas kun. Laukaitis. Ta žinia ne vieną nustebįs. Kas sekė suvalkiečių rinkimų kampaniją, tas be abejo tikėjosi, jogei daugiausia šansų patekti Dūmon turėjo d-ras Basanavičius. Juk jį pastatė kandidatu ta lietuvių partija, kuri yra susitelkusi apie „Šaltinį", kuris pravedė net visus 22 rinkiku iš savo šalininkų. D-ras Basanavičius visai nesiveržė Dūmon, patįs „Šaltinio" vadai pasiulė jam atstovo kandidatūrą, taigi šiaip ar taip, jo kandidatūra, rodos, buvo rimta. Ir Basanavičiaus vardas žinomas ne tik suvalkiečiams, bet visai Lietuvai. Geresnio, tinkamesnio už jį atstovo šiandien sunku būtų ir surasti. Jis mokėjo vienyti lietuvius kultūros ir visuomenės darbe, bet abejo būtų juos suvienijęs ir politikoje, būtų sudaręs Dūmoje lietuvių atstovų būrelį. Taip bent galvojo kiekvienas mūsų veikėjas, kuriam rūpi lietuvių vienybė ne tik žodžiuose, bet ir pačiame gyvenime.

„Bet netikėtai virto kitaip: d-rą Basanavičių užvylė tie, nuo kurių šiaip ar taip šiuose rinkimuose visa priderėjo. Jei ne ketino jo rinkti, tai kam gi pasatė kandidatu. Žaisti žaislą su žmogumi, kurio vardas mūsų tautai daugiausia reiškia, vesti su juo kandidatūros derybas, ir pagaliau, atėjus rinkimų dienai, nieko nepasiaiškinus nuo jo nusigręžti, tai daugiau, kaipo nemandagiai pasielgti. Juk galėjo iškarto pastatyti kun. Laukaičio kandidatūrą, visai nepainiodami Basanavičiaus vardo, ir visa būtų buvę tvarkoje. Dabar gi išeina toks įspūdis, kad d-ro Basanavičiaus vardas buvo reikalingas tik pačioje rinkimų kampanijoje".

Toliau „Viltis" dar paminėjus Laukaitį, kaipo „gerą patriotą", priduria: „mums rodosi, jogei šiai Dūmai būtų geriau tikęs atstovu d-ras Basanavičius ir ne blogiau, jeigu negeriau už jį (Laukaitį), prireikus, būtų galėjęs atstoti ir katalikų teises. Štai kodel paskelbus „Šaltiniui" pirmoje vietoje d-ro Basanavičiaus kandidatūrą, męs, taip sakant, moraliai parėmėm ją ir savo balsu.

„Taip „Šaltinis" ir jo partija laimėjo rinkimus, bet ar tai nebus Pyrrho laimėjimas. Juk geriausia politika ta, kuri yra tiesi ir visai aiški, o jos kaip tik ir nesilaikė lietuvių rinkikų lietuvių daugumos vadai, vedę derybas su d-ru Basanavičium. Aiškumas reikalingas kreditui, o kreditas politikui, ir kas nesivaduoja tuo politikos principu, tas anksčiau ar vėliau nustoja kredito. Ji pasikarščiavo perdaug iškarto laimėjusi ir nustojo takto. To nepaisydamas, d-ras Basanavičius visą laiką išlaikė lygsvarą. Pamatęs, jogei jį užvylė, jis išėjo iš valės ir vis delto padavė savo balsą „kuniginiui", kaipo trečiosios Dūmos rinkimuose „bulotiniui" kandidatui".

Ir „pirmeivių" laikraščiai: „Liet. Žinios", „Rygos Naujienos" ir kt. tiesiog išsitarė, jogei „kuniginiams mano kandidatūra buvus tik „priedanga" nuo Bulotos, kad rinkimus laimėjus".

(T. K.)

„AUŠROS" VEIKIMAS.

Draugystė „Aušra" gyvuoja jau apie dešimtį metų. Jos tikslu, kaip žinome, yra šelpti lietuvių augštus mokslus einančią jaunuomenę. Vienok veikimas tos draugijos yra taip menkas, kad apie pačią draugiją ir apie jos atliktus darbus labai mažai tėra rašoma, net mažai apie jį žino lietuvių visuomenė. Nes tankiai reikia paabejoti, ar dar yra ant svieto „Aušra", ar jau ją pergalėjo nakties tamsuma, ar kokie kiti jai priešingi gaivalai. Galop, jei ir surandi, kad „Aušra" dar nežuvo, tai iš viso išrodo, kad ji — ar visai neturi valdybos, ar ta valdyba yra neatsakanti ir visai nesistengia veikti tos prakilnios įstaigos naudai, nes, kaip kiekvienas gali patėmyti, ta draugija visai negarsinama, o tą ir turėtų atlikti valdyba. O gal valdyba nenori priklyties žmonėms kokiais-ten pagarsinimais?...

Tos draugystės narių skaitlius ne ką daugiau perviršija rankų pirštų skaitlių — mat, gal seka ji paveikslui kitų Amerikoj esančių lietuviškų draugijų-draugijėlių, kurių narių tik-tik užtenka delei valdybos.

Kiekvienam užeis klausimas, kodel ta taip reikalinga ir naudinga draugystė yra taip apmirusi, kodel ji žlunga? Kodel ta draugystė, kuri rūpinas taip augštais dalykais, taip mažai remiama visuomenės?

Sunku suprasti, kadel mūsų inteligentai, pasiturintieji lietuviai bei vertelgos nenori pagelbėti jieš kančiai pagalbos, mokslus einančiai jaunuomenei. Man rodos, kad pirmiausia priežastis „Aušros" žlugimo yra ta, kad niekas neragina lietuvių visuomenę prie jos prisidėti, niekas nepaaiškina apie ją — jos tikslus ir veikimą nei per laikraščius, nei per šiaip lapelius.

O juk visuomenės interesai — tai tautos interesai, kurie visiems privalo rūpėti.

Neturtingų moksleivių šiandien yra tiek daug, kad „Aušra" delei pinigų stokos nei dešimtosios dalies negali sušelpti, tų, kurie šaukiasi prie jos. Reik atminti, kad daugelis, matydami silpną „Aušros padėjimą, net nemėgina į ją kreipties, nors tankiai kenčia kartų nedateklių arba yra priversti visai atsisakyti nuo mokslo.

Jeigu „Aušra" turėtų bent 1,000 narių, kurie metinės į draugystės iždą mokėtų po 3 dol., tai „Aušra" lengvai sušelptų reikalaujančius pagalbos moksleivius. Pas mus šiandien gan daug yra jaunuomenės su geriausiais talentais, vienok neturėdama paramos ta jaunuomenę negali išvystyt savo gabumų, savo talentų. Jei kuris per didį vargą bei energiją pasiekia augštesnius mokslus, tai tankiausiai tokie dar jaunystoj užbaigia savo gyvenimo dienas. O jei kuris iš tokių mokslėivių ir išlieka sveikas, tai toks neskaito savo priedermė už mažus atlyginimus dirbti tautai, nes jis nuo savųjų neapturėjo jokios pagalbos.

Bet jei mes paremtume mokslus einančią neturtingąją jaunuomenės dalį, tai jie, be abejo, paskui rūpintųs tautos ir visuomenės interesais, ir tuomi mes duotume progą baigti jiems mokslus be didžio savęs nusilpninimo.

Vienok reikia pasakyti, kad tuli iš baigusiųjų mokslus „Aušros" stependijomis ne tik kad negrąžina „Aušros" paskolos, bet nesirūpina net savo miestuose sutverti tos naudingos įstaigos kuopų ir neagituoja „Aušros" naudai. Tuom gi moksleiviai turėtų pasirūpinti.

Žemaičių Antanas.

PENKTOSIOS SVIETO DALIES ATRADIMAS.

(Užbaiga.)

Atsiminkime, kad Australija yra didelė šalis. Keleiviai nežinojo, ar jie ras upių arba ežerų jos viduryje ar ne. Žinoma, jie tikėjosi rasti vienus ir antrus. O tūli manė rasią kokią-tai didelę Vidurželminę jūrą. Leutenantas keletą kartų keliavo ir vieną sykį keliavęs 800 angl. mylių nieko nerado. Nieko svarbaus nebuvo nuveikta iki kapitono Chrales Sturt. Su juo buvo prasikaltėlių; bet čiā viską vyriškai pernešė, nors aršiausiai kentėjo. Karštis buvo baisus. Šriubai, su kuriais buvo sušriubuotos jo skrynios, atsiliuosavo ir iškrito; jo šukos suplyšo į plonus sklypelius, grafitas iškrito iš jo paišelio; pirštų nagai taip sukietėjo, kad suspragėjo, kaip stiklas. Nežiūrint į visą tą jis atliko keletą svarbių kelionių. Kai-kada ten dideli lytai padaro lygumose pelkes ir ežerus, o kitais metais viską išdegina palieka. Sturt atrado lygumas sausame mete. Lendrių miškai užkirto jam kelią. Tūlos lendrės buvo penkiadešimts pėdų augštos. Vargais negalais bet gi dasigriebė jis upės, kurią praminė Darling. Didelius žemės plotus jis ištyrė. Jo kankinės, vienok, buvo tokios baisios, kad jis galop apjako.

Jo teisingas draugas ir sankeleivis John Stuart padarė tris keliones. Tas ėmė ilgą laiką, bet galų-gale jis atliko kelionę per visą kontinentą nuo pietų į šiaurę. Tai buvo svarbus darbas, nes, kur-tik jis ėjo, visur darė žemlapius. Vėliau tuom-pat keliu, kuriuo jis ėjo, tapo pravesta telegrafo linija. Jis su savo žmonėmis, kelionėj kentėjo alkį, bet ypatingai jautė stoką vandens. Vieną kartą, ištroškę, jie išvydo upę, tekančią ties uolos skardžios papėdės. Suskubo bėgti prie jos. Bet... o nelaimė! Vanduo buvo sūrus. Nekurie arkliai nuo ištroškimo pasiuto. Vienas kone užmušė Stuar'tą. Kitas arklys sumindžiojo jį ir sulaužė jam dešiniąją ranką. Bet su ta sulaužyta ranka jis padarė didžiausiąją kelionės dalį. Maisto ir vandens stokos delei jis labai apsirgo, ir vieną kartą jo burna taip suskaudo, kad jis nebegalėjo praryti. Laukiniai žmonės kėsinosi užmušti jį. Nežiūrint į visą tų kančių pragarą, jis ėjo ir ėjo, pakol neišvydo jūrę, perėjęs visą Australiją. Jis žvelgė į jūrę nuo kranto, į kurį Dampier žvelgė nuo jūrės.

Edward John Eyre yra tarp žymiausiųjų Australijos tyrinėtojų. Jis tyrinėjo pakraščius Didžiosios Australijos įlankos. Pradėjo nuo Spencer užlajos ir leidosi į vakarus iki karaliaus Jurgio siaurumos. Kelionė buvo ilga ir per žiaurų kraštą. Reikėjo didvyriškų pastangų. Už tai Anglija suteikė jam puikų medalį. Galop leidosi jis Australijos vidurin ir atrado ežerą Torrens. Tuomet buvo lytuotas metas ir ežeras buvo patvinęs. Todel jis manė, kad tai buvo didi jūrė. Eyre užbaigė savo pajūrinę kelionę 1841 metuose ir gyveno po to dar šešiasdešimts metų.

Labai liūdna historija yra Burke'o ir Wills'o ekspedicijos. Tuodu vyru su keletu sankeleivių, kupranugariais, gerai apsirūpinę maistu su didžia viltim leidosi kelionėn. Bet nuo pat pradžios viskas pakriko. Kad greičiau galima būtų eiti, vadovai pasileido pirmiau kelio surasti. Aštuoni vyrai pasileido pirmyn. Paėję galą apsistojo ir vienas tapo pasiųstas atvesti kitus. Bet tas ėjo ir... nuėjo. Tuomet Burke nenorėdamas laiką leisti, paėmė Wills'ą, du kitu vyru, šešis kupranugarius, du arklių, provizijos trims mėnesiams ir leidosi toliau. Jie pasiekė jūrės kraštą. Bet maistas mažinosi ir jie buvo priversti suskubti atgal. Kelyj vienas iš jų mirė; ir kuomet gi sugrįžo į vietą, kur paliko antrąją partiją, nieko jau ten nerado. Jie sumanė pasijieškoti geresnės vietos stovyklai ir apleido savo vietą tą pačią dieną, kuomet Burke ir Wills sugrįžo. Abu buvo labai nusilpę ir tikėjosi kitais keliais pasiekti namus. Pakasę savo kelionės aprašymus, Burke ir Wills klajojo po tyrlaukius. Tretysis žmogus paklydo, bet buvo priglaustas vietinių gyventojų. Wills užrašė savo dienknigėj, kad jie badauja ir yra arti mirties; bet nei žodžio nebuvo nusiskundimo. Ir mirė žiaurioj pūščioj, kaipo darąsus vyras. Burke mirė ant rytojaus.

Tik išgelbėtasai vietinių gyventojų žmogus sugrįžo namon. Tuoj tapo išsiųsta nauja partija; bet buvo pervėlu. Tik surinkę kaulus pargabeno, pakavojo juos su iškilme ir pastatė paminklą.

KAREIVIO LAIŠKAS.

Krasnojarsk, Siberija.

Mylimas broli!

Laišką nuog Tamstos gavau, už kurį tariu širdingą ačiu! Ištiesų vargingas yra kareivių gyvenimas, ypač tokiame laike, kada valdžia kiek galėdama stengiasi juos persekioti. Tokis persekiojimas kai-tik ir apsireiškia paskutiniame laike; jis, be abejonės, įvesta delto, kad dabar tokie neramus laikai.

Dar gruodžio mėn. 1912 m. buvo nepaprastas kareivių peržiūrėjimas: vietoje žiūrėti į skrynutes, parūpo valdžiai apžiūrėti kareivių kaklus, t. y., ką ant kaklų jie turi. Kada gi peržiūrinėjo mūsų rotos kareivius ir rado, kad vienas iš lietuvių neturėjo kryželio, nors turėjo škaplerius, tai tuoj jo rotnas užklausė: „Kur tavo kryželis?" Kareivis pasiaiškino, kad pametęs. Toliaus rotnas klausė, kodel nenusipirkęs naują kryželį. Kareivis pranešė, kad praeitą nedėldienį jis buvo paskirtas sargybon, užtai ir negalėjo nusipirkti. Rotnas pasakė, kad galėjo nusipirkti ant turgaus. Ant tų žodžių kareivis drąsiai atsakė: „Ant turgaus pirkti kryželiai yra gudiški, o prie bažnyčios senas lenkas pardavinėja katalikiškus kryželius — aš nenoriu būti stačiatikiu". Už šitą išsitarimą rotnas nubaudė kareivį keturioms valandoms po šautuvu. Tas nubaudimas, žinoma, nebuvo už kryželį, bet čia turi būti valdžia buvo sumaniusi tokiu būdu išskirti pirmeivius nuo kitų pažvalgų kareivių. Taip, paskutiniu laiku daug daroma visokios rųšies pėrsekiojimų, daug nukenčia kareivių, o jų tarpe ir mūsų brolių-lietuvių.

Krasnojarskas yra gan didelis miestas; pusėtinai jame yra ir lietuvių. Apšvietimas tarpe gyventojų stovi gan žemai — čia baisiai išsiplatinusi girtuoklystė ir ištvirkimas; ištvirkimo namų čia tiek yra, kad ir perkūnai nespėja deginti. Baisu pasakyti, kaip čia išsiplatinusios veneriškos ligos. Labai daug ir iš kareivių serga lytiškomis ligomis; tomis ligomis serga daugelis net lietuvių-kareivių. Nekurie jau apie metus laiko kaip gydosi, o juk visą paramą jiems duoda jų tėvai. Tokiu būdu jie vargina savo tėvus ir patįs save. O valdžia ir daktarai tai net delnais trina iš džiaugsmo, matydami tuos pinigų šaltinius, plaukiančius į jų kišenes. Daktarai iš sergančių kareivių praturtėja, o valdžia iš ištvirkusio žmogaus gali nulipdyti sau tinkamą paukštuką.

Ištautėjimas tarpe lietuviškų kareivių neapsakomas — vieni kalba baisiai sudarkyta lietuviška kalba, o kiti visai sarmatijas lietuviškai kalbėti. Tai matai, broli, kiek blėdės padaro kareivija mūsų tautai — viską sunku būt net aprašyti. Lietuvius-kareivius siunčia į tolimus kraštus, kad ten juos geriau ištvirkinti ir ištautinti; Lietuvon gi siunčiama visokius ištvirkėlius, kad ištvirkinti lietuvius bei lietuvaites.

Ypač blogose sąlygose yra Suvalkų gub., kurią stačiai rusai atakuoja. Valdžia naudojasi įvairiomis priemonėmis, idant atitraukti žmones nuo sveiko mintijimo, nuo apsišvietimo, nuo kėlimo tautiškų jausmų; daugiausiai šiame atvejyje valdžia gadina kareivius, ypač toli nuo tėvynės esančius.

Mūsų atstovams Dūmoje būtų reikalas rimtai žiūrėti į kareivijos dalykus, jeigu jiems rūpi tautos gerovė ir dora.

Laikraščius gaunu — ačiu! Geistina būtų, kad ir kiti lietuviai siuntinėtų savo broliams bei draugams laikraščius į kariuomenę. Lieku sveikas Jumis mylintis brolis.

LIETUVIAI SVETUR.

Tiflisas, Kaukazas.

Mielas Broli ir Broliene!

Visupirmu širdingai sveikinu Judu ir linkiu geros kloties tame tolimame žemės krašte. Čia turiu tarti ačiu už laikraštį „Vien. Lietuvn.", kurį aš reguliariškai gaunu ir turiu vilti, kad ir ateityje neperstosite jį man siuntinėti, nes man tas laikraštis suteikia daug naudingų žinių ir akyvų dalykų, kaip iš moksliško bei visuomeninio gyvenimo atžvilgių, taip ir apie politiką ir visokias kitas pasaulio naujienas. Galop laikraštyje daug rašoma apie brolius-lietuvius, išblaškytus po visą platų pasaulį. Mielas broli, aš, ačiu Dievui, esu sveikas, ko ir Jums visiems linkiu.

Mūsų gyvenimas eina paprastai; kokių-nors žymesnių naujienų negirdėti. Šalčio pas mus visiškai nėra — oras gražus, šiltas, malonus. Aš vis tebetarnauju ant tramvajų (gatvetraukių). Kaip jau buvau rašęs, mano tarnysta ne labai gera, bet ką daryti — reik vargti; nors darbas ir lengvas, bet ir alga visai maža, o pragyvenimas Tiflise labai brangus. Aš atvažiavęs Tiflisan, kaip žinote, visai neturėjau pinigų, o kad gauti vietą už konduktorių ant tramvajaus, reik turėti uždėti kauciją sumoje 70 rubl. Taigi aš turėjau prašyti savo generolo, pas kurį aš tarnavau už „denščiką", atlikdamas kareiviją, kad jis uždėtų tą kauciją; generolas sutiko ir uždėjo už mane 70 r. kaucijos. Tokiu tai būdu gavau pageidaujamą darbą. Dabar generolas iš mano algos kas mėnesį atsiima po 10 rub. ir taip ims laike 7 mėnesių, iki neatsiims savo 70 r. Algos aš gaunu 30 r. į mėnesį, o dabar man lieka tik 20 r., už kuriuos labai sunku pragyventi.

Turime šitame mieste ir pašelpinę draugiją, bet ji gan silpnai gyvuoja, nes mažai joje yra narių. Kol dar buvo lietuvių kunigas, tai dar šiek-tiek stipriau laikėsi, o dabar, kunigui išvažiavus, tai Dievas žino, kas su ja stosis, nes, rodos, ji vis eina silpnyn. O gal parvažiuos kitas lietuvis-kunigas, nes buvome prašę senajam išvažiuojant, kad jis parūpintų mums kitą lietuvį-kunigą į savo vietą, ir jis buvo pasižadėjęs išpildyti mūsų prašymą. Mūsų nauja draugija laiks nuo laiko surengia gan gražius lietuviškus vakarėlius, ant kurių Tifliso lietuviai turi progą puikiai praleisti liuosą nuo darbo laiką.

Gaunant įvairias žinias iš Amerikos, rodos ir man būtų malonu važiuoti į tą „laimingą" kraštą— Ameriką, bet nežinau, ar man būtų lemta ten tos laimės datirti, kaip tai pasitaiko nekuriems iš mūsų tautiečių, kurie, kaip garsinasi, yra pilnai Amerika užganėdinti, o gal visai priešingai — gal ten sutikčiau didesnį vargą ir neužganėdinimą savo gyvenimu, kas taipgi tankiai pasitaiko pastebėti iš laikraščių bei privatiškų laiškų.

Gan liūdnas yra lietuvių gyvenimas Kaukazo miestuose, nes kaukaziečiai žinomi yra kaipo labai žiauruys žmonės, kurie neapkenčia visų atėjūnų — lietuvių, lenkų rusų ir kitų tautų žmonių. Per tai nemielas ir nelinksmas darosi čionai lietuvių gyvenimas, bet, žinoma, išvažiavus iš Lietuvos, sunku kur surasti linksmą gyvenimą tarpe svetimųjų.

Tai tiek tik šiuom kartu teparašiau, mielas Broli ir Broliene, — toliau pasistengsiu parašyti plačiau. Sudiev!

Kondukt. **Antanas Orlauskis.**

Kunigaikštis ASITTA.

(Indų pasaka.)

I.

Himalajų kalnų pietuose, tarp Bramaputros ir Gangos upių, senobės laikuose buvo nedidelė karaliaus Ramaso viešpatija. Jo vyriausią sūnų ir sosto įpėdinį vadino kunigaikščiu Asitta. Pagal to laiko paprotį, sukakus septyniems metams, tėvas atidavė savo sūnų auklėti dievobaimingiems vienuoliams, taip vadinamiems bikšu. Šitie vienuoliai gyveno uruvuose ir buvo atsidavę pasninkams, dievomaldai ir jaunikaičių auklėjimui. Kunigaikštis pas juos būdamas išmoko skaityti ir rašyti ant palmų lapų, išmoko taipgi dar skaitliuoti ir matuoti. Bet daugiausia laiko jis padėjo tyrinėjimui budistų tikybos gudrybių ir paslapčių. Kuomet Asitta susipažino su garsiojo kunigaikščio Sakja-Muni, vadinamu Budda, gyvenimu, tatai jį labai sujudino ir tasai sujudimas pasiekęs pačią giliausią sielos gelmę. Per ištisas dienas jis mintijo apie šitą garsų jį vyrą, kuris apleido puikiąją pilį, paliko tėvą ir jaunąją pačią ir išėjo į pasaulį, kaipo bėdinas keleivis. Asitta mąstė: ar ir jam taip nepasielgti? ar neatsisakyti nuo sosto ir pasilikti vienuoliu, pasilikti tarp tų, kur jisai gyveno ir mokinosi? Bet kūdikio širdis nepavelyjo jam padaryti tokio žygio, kuris suteiktų nesmagumą bei širdperšą jo tėvui. Pamąsčius apie tėvo rūpesčius ir pyktį, jam rodės, kad jis neturi teisės pasielgti pagal savo norą bei troškimą. Betgi nelengva buvo mintyti apie atsiskyrimą su mokytojais, apie išėjimą gyvenimam, kur turės grumtiesi su blogu ir prasižengimais, beto jisai jokiuo būdu nenorėjo likti valdonu.

Kunigaikštis pragyveno pas vienuolius septynius metus ir galų-gale atėjo laikas grįžti namo. Tėvas išsiuntė jam pulką kareivių ir tarnus su arkliais bei vežimais. Reikėjo toli keliauti, o kelias vedė per tyrą. Pas vienuolius, sykiu su kunigaikščiu Asitta augo dar tūlas kitas jaunikaitis, vardu Redžebas. Jisai buvo metais vyresnis užu kunigaikštį ir tos pačios kilmės, nėsa jo tėvas buvo Ramaso šeimynos jauniausias brolis. Tad ir jisai laukė, jog su karalaičio pasiuntiniais atvyks ir jo tėvo pasiuntiniai. Tečiau jie natvyko. Ramaso pasiuntiniai atnešė jam liūdną žinią — jog jo tėvas pasimiręs.

Kuomet apie tai dažinojo kunigaikštis Asitta, jis visaip stengėsi Redžebą suraminti, kvietė jį keliauti kartu su juomi ir prižadėjo apie jį rūpinties, kaipir apie tikrą savo brolį.

Pirmąją ir antrąją naktį jie praleido miške, o trečiąją dieną, vakarop pamatė ant upės kranto sodžių. Kelionės vadas nuvyko pasiteirauti, ar galės kunigaikštis su savo palydovais ten apsibūti ir pernakvoti. Po tūlo laiko jis skubiai bėgo atgal ir jau ištolo ženklais bylojo, idant keleiviai skubintųsi iš tos vietos. Betgi tie nesuprato jo ir ėjo jį pasitikti. Pagaliaus jis pailsęs pribėgo prie kunigaikščio ir pasakojo, jog sodžiuje, kuriame jis buvo, siaučianti cholera: pusė to sodžiaus gyventojų jau išmirusi, likusieji nebestengią ligonių prižiūrėti. Jis matęs ant gatvės žmones konvulsijos tampomus ir nėsą nė vieno, kas pakavotų numirėlius. Tatai sujudino kunigaikščio širdį ir jis sušuko: „Eisime tenai". Visas palydovų pulkas pasipriešino prieš tokį jo įsakymą. Žmonės pyko ant jo ir sakė, kad jisai taip pasielgdamas stumia juos nelaimėn ir pražūtin, ir kad jų priedermė esanti neklausyti jo šį sykį, nesa karalius prisakęs parvesti sūnų, bet jei kunigaikštis nenorėtų eiti liuosa valia, tai jie vesią jį per prievartą. Kunigaikštis turėjo pasiduoti.

Jie apsibuvo, pora varstų žemiau, ant upės kranto. Ten jie sudarė šėtras, sukūrė ugnį, virė valgį, ir sėmė iš upės vandenį, bet nė vienas jų nepadūmojo, jog upė, iš kurios jie semia vandenį, bėga pro sodžių ir slepia savyje mirties diegus.

Naktį kunigaikštį kankino sąžinės graužimas, jis negalėjo užmigti. Besivartydamas nuo vieno šono ant kito, jisai išgirdo kaž-ką aimanuojant. Jis išėjo iš savo šėtros ir pamatė vieną savo tarną gulintį ant žemės ir beaimanuojantį. Kunigaikštis priėjo prie jo ir pradėjo trinti jo sąnarius, kurie buvo sutraukti. Staiga jis išgirdo kitan abazo galan skardų balsą. Jisai skubinai nuėjo į tą vietą ir atrado vieną savo kareivių konvulsijose besiraitantį. Ryto metu abudu sergančiu pasimirė.

Keliauninkai skubinai sudėjo savo šėtras ir rengėsi ing kelionę. Kuomet jau reikėjo pradėti kelionė ir vėl du susirgo. Kunigaikštis jokiuo būdu nenorėjo eiti ir palikti tuodu be pagalbos, bet nežiūrint jų trūso ir stengi-

mosi, vakarop baisiose kančiose abudu pasimirė. Dabar Asitta sutiko keliauti toliau, tečiaus baisioji epidemija sekė juos ir kasdien reikalavo naujų aukų. Pasimirė kelionės vadas, pasimirė kareivių pulko viršininkas, pasimirė karaliaus pasiuntinys, kurį jis išsiuntė sūnų parvesti. Gyvieji pamažėl ėjo ir neištikimai, yt neprieteliai, žiūrėjo vienas kitan. Kas rytas mažinosi abazo žmonių skaitlius: kaikurie naktį pasimirdavo, kiti bijodami pabėgdavo. Į dvi savaiti, iš pusantro šimto žmonių buvo pasilikę tiktai dešimts, o už dviejų dienų — tiktai šeši.

Pagalios susirgo ir patsai kunigaikštis Asitta. Pradėjo jį baisiai tampyti, o po to jis gulėjo, kai negyvas — nė nejudėjo. Du tarnu, kuriuodu buvo panašųs į negyvus žmones, sedėjo šale jo ir įtemptu žvilgiu žiūrėjo į jį. Keletą žingsnių toliau gulėjo kitas ligonis ir patyliai aimanavo. Dar toliau, ranka galvą parėmęs ir nuliūdęs, sėdėjo Redžebas, kunigaikščio brolėnas.

Kas-tai prie jo prislinko ir patyliai pratarė: —

— Klausyk, pone, aš tau turiu ką tai pasakyti...

Tai buvo jo tarnas Kunda.

Jo ištartuose žodžiuose buvo kas-tai tokio keisto, nuo kurio Redžebas net sudrebėjo. Jam rodėsi, kad Kunda pasakoja kaž-ką netinkamo.

— Ar tu bent žinai, tarė Kunda, — jog pasimirus kunigaikščiui, tu turi teisę paimti sostą?

— Netiesa, — atsakė Redžebas, — kunigaikštis turi jaunesnių brolių, gi beto dar mano tėvo karalius turi dar vieną brolį, kuris taipgi gali turėti vaikų.

— Tatai nesvarbu. — Kunda ramiai tarė. — Jie visi yra toli, o tu esi arti... Tu kentei sykiu su kunigaikščiui visus sunkumus, gi jie tuo tarpu nieka neveikė. Žinoma, niekas tau karaliaus sosto į rankas neįdės, bet tu patsai turi pasirūpinti, kad jį įgyti.

Redžebas tylėjo.

— Kunigaikštis tave labai mylėjo, — Kunda tęsė, — ir jei jisai turėtų sąmonę, tad aš galiu tikrinti, kad jis patsai paskirtų tau tą vietą. Juk tu nekaltas tame, jei jis numirs nė žodžio apie tai nepasakęs... Ir pats likimas tatai lemia, nesa tu ir jis esata labai panašųs vienas kitam.

— Nutilk! — sušuko Redžebas.

Jisai pakilo ir nuėjęs toliau nuo savo gundytojo tenai atsisėdo.

— Tai ką tu manai daryti? — valandėlę patylėjęs tęsė Kunda.— Ar tu nori, kad mes parvyktumime namo ir eitumime pas karalių be kunigaikščio ir užu tai savo galvomis užmokėtumime, jog nemokėjome jo apsaugoti?

Redžebas susitraukė: tokios mintįs pas jį dar nebuvo gimusios. Jisai ilgai tylėjo, bet Kunda sekė jo veido bruožus ir iš jų aiškiai išskaitė, kad jį pergalės ir įgys tai, ko taip labai geidžia.

— Tečiau mes negalėsime jo čionai palikti! — Redžebas, pagalios, prabylo rodydamas į kunigaikštį.

— Kodel negalima? Jisai juk jau be sąmonės ir mes niekuo negalime jam pagelbėti. Mes turime gelbėti patįs savo gyvastį.

— O kas daryti su sargais? — Redžebas nurodė į du sargu, kurie sergėjo kunigaikštį.

— Gali būti ramus, — Kunda paniekinančiai atsakė, — jiedu yra mano globon. Jiems gyvastis taip-pat miela, kaipir man.

Redžebas priėjo prie kunigaikščio, ranka palietė jo kaktą ir rankas, ir išrodė jam, kad jisai jau numiręs.

Dar jisai nebuvo išsireiškęs ar sutinka su Kundo nuomone, bet tasai prisiartino prie jo ir pamęs už rankos vedėsi su savim. Sargams paliepė sekti juodu ir tie nė nepasipriešino, nė žodžio nepratarė. Tečiasai sargas jau nebeaimanavo, jis jau buvo pertraukęs ryšius su šiuo pasauliu.

Kunda paliepė Redžebui sėsti ant arklio ir pats užšoko ant kito, bet ūmai sustojo, lyg ką-tai būtų pamiršęs bei palikęs.

— Palauk manęs, — jisai prabylo į Redžebą ir skubinai grįžo atgal. Priėjęs prie kunigaikščio, jisai norėjo nutraukti nuo jo raudonąjį šilkinį apsiautalą, į kurį tasai buvo įsisupęs. Šitą apsiautalą kunigaikščiui atsiuntė jo tėvas. Bet kunigaikštis su viena ranka kietai sugniaužęs laikė vieną apsiautalo kampą. Kunda mėgino paliuosuoti sugniaužtos rankos pirštus, bet neįstengė. Tąd išsitraukė jisai peilį, nupjovė tą apsiautalo kampą, kuris buvo kunigaikščio rankoje, užsimetė apsiautalą ant peties ir neilgtrukus pasivijo Redžebą.

— Ką tu padarei! Kodel tu tai paėmei? — Redžebas išmėtinėjančiai tarė jam.

— Taip reikėjo, — atsakė Kunda.

(T. b.)

NEW HAVEN'O, CONN. LIETUVIAI.

(Užbaiga.)

Žmonės, pamatę, kad jų gerb. klebonas pradeda su jais gan aštriai elgties, pradėjo jį baikotuoti ir reikalauti nuo vyskupo kito kunigo. Kas savaite šaukė susirinkimus ir siuntė pas vyskupą delegatus. Vyskupas nesileidžia jų nė artyn, liepdamas tarnams, kad pasakytų, kad jo nėra namie. Taip tęsėsi apie 4 mėnesius. Štai į tą laiką, kas žino iškur, atsibasto čion neprigulmingas kun. S. Dišа. Jaunas gražus kunigėlis pasisakė, kad jis nesenai dar iš Lietuvos pribuvęs, tik nenoris prigulėti prie Rymo bažnyčios. Štai užmano tverti neprigulmingą parapiją. Ir kas gi — gavo dvi parapiji, o bažnyčios nei viena nei antra neturi. Kun. Šatkui lenkai davė pusdykiai svetainę, o S. Dišai turėjo pasamdyti svetainę kitoj vietoj. Greitu laiku nunutarta supirkti drabužius kun. Dišai. Nutarta nueiti į banką ir išimti pinigus, kurie dar nuo pirmiaus buvo ten padėti ant parapijos vardo. Mat, visas komitetas likosi prie Dišos. Tokiu būdu galėjo išimti iš banko pinigus. Nueina į banką kasierius pinigų ir randa, jogei pinigai užreštavoti per kun. Šatkų. Na, priėjo prie paskutinio klausimo — ką dabar daryti? Pinigų nėra, o parapijonįs jau laukia, kad ateinančioj nedėlioj giedos kun. Diša. Kito išėjimo nesurado — reikia skolinti kiek pinigų nupirkimui drabužių; bet niekas neskolina, nes bijo, manydami, kad ne Romos kunigui yra nuodėmė duoti pinigus. Štai reikia glausties prie liuosai manančių žmonių. Pastorieji, matydami, kad žmonės stropiai darbuojasi nusikratymui Romiškos disciplinos, sudėjo po kelias dešimtis dolerių, liepdami viską nupirkti ir surengti pagal žmonių noro ir kad viskas liktų pačių savastis.

Supirko bažnytinius rūbus, pasamdė svetainę ir padirbo altorių; viską atliko greitai; paskui pajieškojo kun. Dišai kambarį — viskas užbaigta. Kun. Diša griaudžiai gieda pamaldas — žmonių du kart daugiau, negu pas kun. Šatkų. Kun. Diša talentuotas žmogus — tik kunigu ir būti. Pamokslą rėžia gerai, nekeikdamas žmonių, silpnos bobutės net apsiverkia. Darbininkus užstoja ir papeikia kapitalistus, turčius ir tt. Jo žodžiai, žmogau, katalike — ant tavo sprando sudėtas visas pasaulio skurdas! Tu peni poną ir kunigą; tu peni ir užlaikai baisias gaujas Romos kunigų; tu peni kareivių armijas — kentėk, žmogau, o apturėsi amžinas linksmybes po mirties danguje ir sykiu linksmįsies su šventaisiais — Amen.

Geras kunigas: už krikštą neturėjo prekės, šliūbą, sakydavo, galima duoti pigiaus, negu krikštyti, nes mažiau darbo. Kunigas Šatkus, įniršęs ant parapijonų, o sykiu ir ant Dišos, kam jam gadina „biznį", visaip pradėjo plūsti ant žmonių. Kun. Diša, neturėdamas kantrybės, patraukė Šatkų į teismą; pastarasis turi užsistatyti kauciją iki $5,000 per kelis kartus. Reikia atminti, kad laike 2 mėnesių net 8 bylos suėjo tarpe kunigų ir parapijonų į augščiausį teismą.

Na, gal kun. Diša būtų išlošęs, bet jis dikčiai mėgdavo išgerti. Mat, pasirodo, kad jis Lietuvoje už girtuoklystę buvo atstatytas nuo vietos.

Gerti tegul geria, bet laiks nuo laiko dar papuola į šaltąją, kas, žinoma, atrodo ne kunigiškai. Taip ir čia — greit nustojo įtekmę tarp parapijonų ir miesto valdžios ir tokiu būdu negalėjo jis nei stoti į parengtas bylas. Galop parapijonis atsisakė algą mokėti ir užrakino altorių. Atsitiko nabagui net taip, kad reikėjo pasninkauti kelias dienas be pastogės; ant galo, pasiskolinęs nuo vienos moteriškės $6.00, apleido New Haven'ą ir nežinia kur išvažiavo.

Dabar vėl liko ponauti vienas Šatkus, bet žmonės vis dar neužganėdinti. Mat, jie manė, kad su neprigulminguoju prašalins ir Šatkų, o vyskupas dar jį tebelaiko. Bet galop kokis-tai gudruolis dasiekė vyskupą, ir tas jau pašaukė Šatkų pas save. Kun. Š., nemanydamas nieko blogo, nuvažiuoja pas vyskupą. Čia gauna žinią, kad į tris dienas išsikraustytų net iš šitos valstijos. Išsimeldęs paliūdijimo, atsidurė net Chicagoje, Ill. Antrą sekmadienį jau gieda kitas jaunas kunigas Grikis. Žmonės visi su didžiausia linksmybe puola prie naujo prabaščiaus: prašosi į svečius ant pietų, bet šitas atsisako. Girdėtis, kad tai, sulyginant su kitais, yra geras kunigas.

Jis visai kitaip elgiasi ir išsižiūri, kaip amerikoniškas sportas. Bet pinigus dar labiau myli, negu pirmutinis: pereitus metus buvo ausinės prekė tik $2.00 vyrams, o moterims $1.00; šiemet užsakė, kad velykinė kortelė kainuos kiekvienam po $6.00. Girdėtis šnabždėjimas užkampiais. Geras biznierius — moka biznį varyti. Štai moteriškė paaukavo senus vargonus. Ką daryti? — reikia paimti pinigus už tai. Sumanė leisti ant lioterijos — po $25.00 laimikis; priegtam pasimokino giedoriai sulošti komediją po vardu „Vienas iš mūsų turi apsivesti". Viskas parapijos naudai. Salė didelė, žmonių kimšte prisikimšo. Girdėjau, kad grynо pelno pasidarė netol $300.00; bet vis nesusitaiko su atskaitomis.

Karštieji katalikai dabar tik ir kalba apie naująją bažnyčią; bet ar ji čia reikalinga?...

Jei parengia kokį susirinkimėlį ant tautos labo, tai vos keli prasilavinę ateina.

Lietuviams reikėtų pasirūpinti pastatyti taipgi tautišką svetainę. Prisižiūrėkime, kiek New Haven'o lieuviai per metus išmoka pinigų svetimtaučiams, samdydami svetaines visokiems pasilinksminimams.

Kaslink bažnyčios, tai reikia rimtai apie tai apsvarstyti, idant paskui nereiktų gailėties.

M. J. Vokėtaitis.

Pranešimas.

APIE RŪBSIUVIŲ STREIKO UŽBAIGIMĄ.

Pereituose lietuviškųjų laikraščių numeriuose buvo pranešta apie New Yorko —Brooklyno rūbsiuvių streiko laimėjimą, bet tenai buvo daugiausiai kalbama apie streiko laimėjimą tik New Yorke, o apie užbaigimą streiko Brooklyne beveik nieko nebuvo minėta, nes iki paskutiniam laikui mažai dar buvo galutinai susitaikiusių darbininkų su darbdaviais. Dabar gi galima aiškiai pasakyti, kad New Yorke ir Brooklyne streikas laimėtas ir užbaigtas.

Dabar mes visi esame linksmi iš šito streiko laimėjimo; dabar mes aiškiai pamatėme, kad mūsų priešai kapitalistai liko apgalėti: po tiek nemiegotų naktų, tiek iškentėję šalčio ir alkio laike trijų mėnesių karštos kovos už pagerininą savo būvio galop mes vėl nuėjome į dirbtuves; bet nuėjome kaipo pergalėtojai — linksmi ir su viltimi, kad mūsų gyvenimas ateityje liks geresnis, malonesnis.

Taip, mes iškovojome tą, ko reikalavome: New Yorko warehousėse, kaip jau pirmiaus buvome minėję, 53 val. darbo į savaitę ir mokesties pakėlimą; mes Brooklyno lietuviai laikėmis ilgai ir nepasidavėm darbdaviams-kontraktoriams kol jie nepripažino unija ir 50 val. savaitės darbo ir 2 dol. pakėlimo mokesties (algos) į savaitę.

Nors mes tiek kentėjome nuo šalčio, bado ir žiaurios policijos, kuri, nesigailėjo savo buožių, stengėsi visaip mus persekioti ir trukdyti mūsų darbui, vienok mes parodėm savo tvirtumą, nes, nežiūrint ant tų visų trukdymų bei kankinimų, laikėmės tvirtai vienybėje iki tol, kol nepasiekėme to, ko mes visi troškome iššaukę šitą streiką.

Draugai-darbininkai, kurie dar stovite tose pačiose eilėse, ant to paties kovos lauko streike kituose misetuose, mes New Yorko ir Brooklyno rūbsiuviai linkime jums greito streiko išlaimėjimo, o kol kas energijos tęsti tą kovą ir laikyties vienybėje ateityje. Jei nenusileisite ir laikysitės toliau, tai be abejonės, ir jųsų kova bus laimėta, o mes laimėję dabar streiką jųsų neužmiršime ir paduosime jums paramą.

Dabar mes, brooklyniečiai, atsižvelgiame į jus, draugai-darbininkai, kurie mus šelpėte ir tvirtinote mūsų dvasią bei energiją, aukaudami pagal savo išgalės, kurie prisidėjot prie mūsų kovos išprisidėjote prie mūsų kovos išlaimėjimo ne tik medžiagiškai, bet ir dvasiškai, morališkai; mūsų išlaimėjimas daug priguli nuo jūsų, užtai gi mes pasistengsime, reikalui esant, jums atsilyginti. Be jūsų bei visuomenės pagalbos mes jokiu būdu nebūtume ištesėję išlaimėti šitą aštrią kovą — tik su paaukautais centais, kurių per daugumą susidėjo geroka krūva, mes galėjome pasekmingai vesti taip ilgą kovą. Taigi, vardan visos streikavusios minios, tariame visiems aukautojams bei šelpėjams širdingą ačiu.

Toliau turim išreikšti tapgi didžią padėką visoms lietuviškų laikraščių redakcijoms bei administracijoms, kurios aukavo savo laikraštį kovojantiems streikieriams ir tuomi tvirtino jų energiją, suteikė jiems žinias, stengėsi apšviesti jų protą; vienu žodžiu, laikraščiai, panašiai gerai motinai, kuri rūpinos apie savo vaikelius, rūpinos apie mus, streikierius-rūbsiuvius, ir stengėsi suteikti tą, kas būtinai reikalinga susipratusiam darbininkui laike streiko.

Buvo aukaujami kas savaitę šitie laikraščiai: „Vienybė Lietuvninkų" — 345 egz.; „Keleivis" — 450 egz.; LSS 19 kuopa aukavo „Kovos" 200 egz.; „Laisvė" — 200 egz.; „Lietuva" — 200 egz.; „Katalikas" — 200 egz.; „Draugas" — 160 egz.; Tai buvo gausi auka, už kurią visi streikavusieji **išreiškiame laikraščių savininkams bei leidėjams kuo-širdingiausį ačiu.**

(Kaslink lietuviškų laikraščių aukavimo, tai streikierių Presos Komitetas vasario 12 d „V. L." Redakcijon buvo pridavęs šitokias žinias: „Vien. Liet." — 345 egz.; „Kova" — 200 egz.; „Keleivis" — 300 egz.; „Laisvė" — 100 egz.; „Katalikas" — 200 egz.; „Lietuva" — 200 egz. Galop vienas Presos Komiteto narių dabar pranešė, kad „Keleivio" po 450 num. prisiųsta tik 3—4 kartai, o „Draugo" išpirmo visai nesiųsta, paskui, paprašius siuntinėti, priduota tik kelios dešimtįs egz. ir tik 2—3 kartus — daugiau. Kaip matyt, augščiau patalpintos žinios del nekurių laikraščių neatsineša prie viso streiko laiko, o tik prie jo pabaigos... — „V. L." Red.)

Taipgi visiems socialistams, kurie aukomis ir pasidarbavimu šelpė mus laike streiko, ir kalbėtojams, kurie, nesigailėdami savo jėgų, skelbė tiesos žodžius, aiškino streiko reikalus, drūtino kovotojų dvasią bei enerigją ir ramino visuomenės širdis, tariame širdingą ačiu.

Turime neužmiršti padėkavoti **mūsų labdaringiems** bei mielaširdingiems lietuviams, kurie, atjausdami mūsų vargus ir matydami, kad mes nekaltai buvome areštuojami ir kankinami, stengėsi išimti mus iš kalėjimo, vargo delei mūsų, važinėdami po kortus ir stengdamiesi palengvinti sunkų mūsų padėjimą, — taigi visiems jiems tariame širdingą ačiu.

Taipgi tariame širdingą ačiu mūsų labdaringiems ir veikliems vietinio streiko vedimo Komiteto nariams, kurie, be abejo, darbavosi labai daug ir vedė tvarką kuopuikiausioj formoj, idant nepakryptų ta mūsų kova į blogąją pusę, bet liktų užbaigta su didžiausia mums nauda.

Galop turime atminti, kad mūsų lietuvių organizatorius arba mūsų unijos 54 ir 58 skyrių delegatas Juozas Augūnas rūpinos ir darbavosi bėgyje viso streiko, kiek tik galėjo, pašvęsdamas tam dienas ir naktis. Jis ramino streikuojančią minią, palaikė visur tvarką, suteikė įvairias žinias bei informacijas, davė kiekvienam patarimus ir nurodymus, ir rodė streikieriams kelią, kuriuom eidami galėtų išlaimėti streiką. J. Augūnas yra žmogus nepaperkunas — jį negalima suvilioti bei primasinti pinigais: jis visad veikia ne del savo asmens labo, bet del labo visuomenės, del labo darbininkų klasės; jis neparsiduoda taip, kaip mūs centrališkos valdybos pirmininkas T. Richert, kuris už pinigus susidraugavo su kapitalistais, nuskriausdamas visus darbininkus.

Ir abelnai mūsų delegatas J. A. kiek galėdamas rūpinosi unijos reikalais ir visomis pajėgomis stengėsi palaikyti visame kame tvarką, kaipo geras ūktveris savo ūkėje. Jis, stačiai kalbant, yra pilnai pasišventęs del unijos ir mūsų labo; kur ką girdėjo, — gerą ar blogą, nieko neslėpė, bet viską išaiškino ant susirinkimo streikieriams. Net kontraktoriui sakė darbininkams, kad atleistų delegatą J. Augūną iš unijos ir delegatystės, o jie visi pasirašysią ant sutarimo (agreement). Darbininkai-streikieriai per susirinkimą vienbalsiai nutarė, kad J. A. tur likti unijoje, kad jokiu būdu jo negali atleisti, kaipo gero organizatoriaus ir darbininkų tikro draugo. Kad jo mes ir neatleidome, vienok kontraktoriai pasirašė. Streikas visgi liko pabaigtas ir laimėtas. Taigi, **delegatui Juozui Augūnui** už jo nenuilstantį darbavimosi darbininkų labui **tariame širdingą ačiu.**

Presos Komitetas —
Jos. Lapinskas,
Juozas Čižius,
V. Šibunauskas.
101—103 Grand st., B'klyn, N. Y.

Kas yra užterštas kraujas?...

Yra tai kraujas pilnas nuodingų ir užterštų dalykų, kurie turėjo buti prašalinti paprastu budu.

Pučkai,	**Votaitės,**
Inkštirai,	**Pabrinkinimai,**
Išbėrimai,	**Puliavimas,**
Odos ligos,	**Apskritas nykulys**

Tai paprasti apsireiškimai nuo kraujo nevalumo.

Severos Kraujo Valytojas
(SEVERA'S BLOOD PURIFIER).

yra užsitikėjimo vertu ir pagelbingu vaistu, suteikiančiu išganingas išdavas tokiuose atsitikimuose. Kaina vienas doleris Bonkai.

Pardavinėjamas visose aptiekose. Neimk kitokių. Reikalauk Severos. Jei tavo aptiekininkas negali jų parupinti, rašyk pas mus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAP... IOWA

Vietinės Žinios.

— **S. L. A. 213 kuopa** rengia gražų ir linksmą vakarą balandžio 19 d., subatoje. Bus tai Tautiško Name svetainėje, 101-103 Grand St., Vaidins juokingą komediją „Velnias spąstuose'', be to bus deklamacijos, monologai, dainos, šokiai ir lakiojanti krasa. Minėta komedija pirmą kartą bus vaidinama Brooklyne ir vaidins gabiausi mūsų aktoriai, todel velytina visiems į tą vakarą atvykti.

— **Liaudies Mokyklos** sekantis visuotinas susirinkimas atsibus šitame ketverge (Balandžio 3 d.) vakare nuo 8-nių, p. P. Draugelio svetainėje, 73 Grand str., Brooklyn, N. Y. Kviečiami yra visi draugai susirinkti, nes yra svarbus reikalai svarstyti, taipgi apie surengimą didelio Liaudies Mokyklos vakaro, pastatant labai indomų veikalą, Dantes „Inferno'' (Pekla), susirinkiman. Taipgi kviečiami susirinkiman visi lietuviai, kurie myli pasidarbauti liaudies ir švietimui, paskaitomis, prelekcijomis, ir tam panašiais vakarėliais.

Nepamirškit šito ketvergo!

Komitetas.

— **Mirtis saliūne.** Kovo 26 d. vėlai naktyje, du žmogu prie baro gėrė alutį saliūne po num. 189 Flatbush ave. Kada gi bartenderis išėjo į užpakalinį kambarį, kur buvo saliūno savininkas su savo draugais, pasigirdo šūvis. Pasiskubinęs ant šūvio bartenderis pamatė, kad vienas iš dviejų gėrikų guli peršautas per širdį, o antras su revolveriu rankose skubinasi išsprukti laukan.

Tame pat laike policmanas Cavanaugh išgirdo šūvį ir greitu žingsniu ėjo šaliūnan. Tarpduryje susidūrė jis su šoviku, kurį tuoj policmonas ir suareštavo. Šovikas pasivadino mašinistu J. B. Elbetts nuo 296 E. 38 gt. iš Brooklyno. Jis pranešė, kad nušautojo žmogaus jis visai nepažinęs ir saliūne jam rodęs tik savo revolverį; šūvis pasileidęs visai negeistinai ir netikėtai. Vienok daktaras pranešė, kad iš visų šūvio ženklų negalima dakeisti, jog tai buvo negeistinas šovimas ir kad užmušėjo pasiteisinimai yra visai melagingi. Užmušėjas liko dastatytas policijos stotin ant Bergan gt.

— **Mikas Petrauskas** tariasi su Scenos Mylėtojais apie pastatymą operos „Faustas''. Nuspręsta pastatyti gegužės mėnesyje. Faustu būsiąs p. P. Rimkus, Mefistofeliu — civil. inžinierius p. Daukantas.

New Yorko žinios.

¶ **Dr. Friedrich Fr. Friedman,** sugrįžęs iš Kanados, varo tolyn savo darbą, t. y. kasdien skiepija būrius džiovininkų, kuriuos išrenka tam tikra gydytojų komisija. Džiovininkai išrenkami visokio amžiaus, pradedant nuo dviejų metų vaiko ir baigiant seneliais, įvairių stadijų ligos bėgio ir visokių typų jos apsireiškimo. Amerikos gydytojai pradeda perstikrinti, kad Friedmann'o išradimas gali būti radikališku vaistu nuo džiovos, kad jo kompententiškumas toje srityje yra labai augštas, jo pasišventimas žmonijos labui rimtas ir daromas iš širdies.

Įskiepytieji džiovininkai žymiai eina geryn; tik vienas jųjų pasimirė, bet jau prieš skiepijimą jis buvo be vilties del išgijimo.

Greitu laiku d-ras Fr. F. Friedmann mano apleisti Ameriką, par grįžti į Berliną del apžiūrėjimo tenykščių džiovininkų, del padavimo informacijų bei nurodymų savo asistentams, kurie gydo išrastu jo būdu ligonius; padaręs ten visame kame reikalingą tvarką, jis mano vėl sugrįžti Amerikon ir pasilikti joje ilgesnį laiką.

¶ **Baisus bombos sprogimas.** Kovo 23 d. prieš pietus pasigirdo neapsakomas tranksmas nuo trūkstančios bombos. Kelios dešimtįs žmonių, ėjusių tame laike gatve, liko sunkiai sužeista, o penkių gyvenimų namas, po kuriuom buvo padėta bomba, liko visai suardytas. Tai bus smarkiausias bombos trūkimas laike paskutiniųjų keliolikos metų.

Šitas bombos sprogimas bus iš eilės 50-tas po naujų metų New Yorke. Policija smarkiai darbuojasi, kad suradus bombistų gaują; kelios dienos atgal ji sureštavo 10 bombistų.

¶ **Policija** surado urvą, vedantį prie gan didelės strausų plunksnų krautuvės — 813 Broadway. Laike dviejų mėnesių detektivai sergėjo toje vietoje vaikščiojančius įstabesnius žmones. Piktadariai buvo sučiupti tame momente, kada jie galutinai prisirengė prie atlikimo užmanytos vagystos. Suareštouta 4 vagiliai.

¶ **„Atsargos Komisija''**, suorganizuota dar 1911 m., apžiūrėjusi 2,365 New Yorko dirbtuves, surado, kad būtinai reikia pertaisyti 433 budinkus, nes, priešingai, kilus gaisrui, gręsia darbininkams pavojus.

MOTINOS PATYRIMAS.

Visi šeimynos nariai tikisi ligoj ar bėdoj gauti pagelbą nuo motinos, žinodami, kad kiekviena motina turi didelį patyrimą ir kad ji visados pasiruošus užmiršti savo locnus skausmus ir pagelbėti kentančiam. Mrs. Elzbieta Bederka iš Grand Wood, N. J., turėjo tokį išmėginimą: „Aš galiu pasakyt, kad Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra geriausis vaistas pilvui. Aš neišdavinėju pinigų dautą vaistą savo šeimynoj visada, kada tik liga pasitaiko, ypatingai giaus daktarams, bet vartoju šiliga nuo pilvo paeinanti. Patyrimas išmoklno Mrs. Bederką, kaip ir kada vartoti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Tokį patį patyrimą turi ir daugelis kitų motinų, kas ir paaiškina greitą pardavinėjimą šito preparato. Jis yra patartinas ligose pilvo ir žarnų. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—39 S. Ashland av., Chicago, Ill. Nuo sutinimo ir niksterėjimo pamėginkit Trinerio Linimentą.

KRASOS DĖŽUTĖ.

P. Kanakas, Phila., Pa. Tamstos korespondencijos nesupratome. Ką sveikas norėjai pasakyti sakinyje: „Liet. Laisvės Klubas'' sumanė padalinti klubo turtą ant akcijų''? Nedėsime nei straipsnelio „Draugiškos aplinkybės''.

K. Orlovski, Rochester, N. Y. Nekurius iš Tamstos raštų talpiname, o kiti gi „raštai'' nuėjo į tokią vietą, iš kurios nei burbulai, anot sveiko išsireiškimo, nebepasirodys.

Pakapies Kipšui. Aprašydami koką-nors atsitikimą, nepamirškite pažymėti, kuomet tai atsitiko. Nedėsimė.

A. S—ta, Washington, D. C. Tamsta aprašinėji tokiuos atsitikimus, apie kuriuos mes randame anglų kalba leidžiamuose dienraščiuose ir daug plačiau ir pilniau aprašyta. Svarbiausias žinias iš Amerikos visuomenės gyvenimo mes imame stačiog iš Amerikos dienraščių. Tatai prisiųstoji korespondencija netilps.

AUKOS STREIKIERIAMS.

Brooklyn, N. Y. Surinkta per Juozą Ginkų iš Local Union No. 116. narių Glass Cotting $15.40. Atskiros ypatos aukavo: Šimonis 50 c., K. Čuberkis 50 c. Širvydas 25 c. Viso $16.65. **Juozas Ginkus.**

So Boston, Mass. L. U. Klubo sukolektuota per susirinkimą. Aukavo:

D. F. Matulaitis, K. Jurgeliūnas J. Komičius, A. Ališauskas, A. Javaškevičius, A. Raulukaitis, J. P. Tuinila, J. Šilauskas —visi po $1.00.

F. Visgirda $2.00

S. Stepanavičia, A. Zerdeckas, K. Žukauskas, P. Čiakanauskas, P. Čižiūnas, L. Grikštas, W. Čižius visi po 50c.

A.Komičius, J. Nevackas, K. Vileišis, K. Kiškis, R. Tauteris, W Harward J. Bagdonas, A. Grubis, J. Kiškis B. Mačis, B. Navickas, A. Čebatarius, P. Jakutis, A. Valeika, T. Kibildis, J. Marionis, P. Gabriunas, J. Galinis, J. Liutka ir J. M. Neveckas po 25 c.

Smulkesnių aukų surinkta $1.55, viso labo $20.05.

So. Boston. Surinkta aukų per prakalbas 16 d. kovo, D. L. K. Vytauto Draugystės. Aukavo šie:

J. Palionis $1.00 J. Soviekas, S. Žilinskas ir P. Vedluga — visi po 50 c. J. Vabickas, J. Gricius, A. Matuliauskas, J. Starkevičia ir J. Marionis — visi po 25 c.

Smulkesnių aukų $1.12. Viso labo $4.87.

Vengki Peilio arba Pavojingos Operacijos

IŠSIGYDYK NUO

Rupturos

Nesuprantama man kodėl ruptura serganti žmonės kankinasi nešiodami diržus. Diržai negali rupturos išgydyti—jie ją da palaiko. Kada aš sakau, kad galiu jus nuo rupturos išgydyti, tai sakau tą ką manau. Aš tikrai išgydžiau tukstančius. Dėlko neišgydyt tave? Aš parodysiu mano išgydytų pacientų paliudijimus ir pavardes, tai tada pats pamatysi (su jų daleidimu). Jie pasako apie mano stebuklingą

CHEMIŠKAI-ELEKTRIŠKĄ-BUDA

gydyme hernia arba rupturos. Dabar iš šimto deviniasdešimts devynis galima PILNAI IŠGYDYTI. Be peilio, be varginimo, be operacijos, be sutrukdymo nuo reikalų ir be diržo darančio po tam jums nesmagumus.

Prakilnus Avoca pilietis išgydytas

Budavotojas Pennsylvania Coal Co. laužyklų, po daugelio metų kentėjimui išgydytas nuo rupturos.

Brangus Daktare:—

Esu dėkingas jums už išgydymą manęs nuo įkirios abipusinės rupturos. Aš patariau savo sergantiems draugams del išgydymo kreiptiesi pas jus, ir jie tuomi yra labai užsiganėdinę. Aš visados su smagumu jus rekomenduosiu by vienam sergančiam, kadangi tikiu kad jusų gydyme rupturos budas yra geriausias

Su pagarba,
J. L. HARRIS,
(Lincoln Hill), Avoca, Pa.

Skaityk ką dėkingas pacientas turi pasakyti.

Dr. O'Malley išgydė mane nuo Piles po dvylika metu kentėjimui. Kartais skaudėjimas budavo toks didelis kad negalėjau dirbti savo, kaipo mainierio, darbą. Dabar esu sveikas ir linksmas ir rekomenduoju Dr. O'Malley visiems kenčiantiems nuo Piles arba tam panašių keblumų.

JOHN R. ROBERTS,
173 W. Green Street,
Nanticoke, Pa.

Dėkojimo paliudijimų nuo dėkingų išgydytų žmonių yra pluokštai raštinėje. Pacientai yra nuo kudikių iki senių (abiejų lyčių). Rašyk del mano su paliudijimais ir aprašymais išgydytų ligų knygutės—bus prisiųsta dovanai. Atsiųsk 2c krasos ženklelį del uusiuntimo.

Dr. Alex. O'Malley
Rupturos Specialistas
158 So. Washington St.
WILKES-BARRE, PA.

Čia kalbama ir rašoma lenkiškai ir lietuviškai.

— Ei, klausykite, klausykite!

— O ką tokio?

— O gi ir vėl puikus **BALIUS** ir **TEATRAS**! Atsibus iš trijų aktų:

1) Muzikališkas aktas, 2) Kazirninkų ir Girtuoklių pelnas, 3) Magiškos štukos. Teipgi Deklemacijos ir Monologai. Pirmu sykiu bus lošimas parengtas per „Aido Teatrališką Kuopą''. Atsibus Nedėlioj, 6 d. Balandžio (April), 1913 m. Tautiško Namo Svetainėje, 101—103 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Tikietas su padėjimu drapanų kiekvienai ypatai 25 cent. Durįs bus atidarytos nuo 1 v. po piet. Teatro pradžia 2:30. Po teatrui šokiai. Kviečia Komitetas.

Didelis pasilinksminimas — BALIUS!

Simano Daukanto Dramatiškos Draugystės, atsibus Sub. Vak. Balandžio (April) 5, 1913. Svetainėje Palace Hall, 89—93 Grand St., Brooklynn, N. Y. Prasidės 7:30 val. vakare. Įžanga ypatai su padėjimu drabužių 25 centai. Nuoširdžiai užprašo

Komitetas.

ANT PARDAVIMO.

Bučernė ant pardavimo su visu inrengimu. Geroj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — kitas biznis. Apie sąlygas sužinokite šiuo adr.:

Mikolas Godvaišis,
190 John str., Brooklyn, N. Y.
(14)

Parsiduoda Cigarštoris po No. 119 Grand str. ir Saliūnas po No. 349 Kent ave.; abudu geroj vietoj. Kaip pirmam, taip ir antram biznis eina gerai, bet savininku perdaug darbo, tai iš tos priežasties parduoda kas ką nori.

Kreipkitės šiuo adresu:
Motiejus Bieliauskas,
119 Grand str., Brooklyn, N. Y.
(15)

Parsiduoda pigiai karčiama, labai geroj, prie fabrikų, lietuviais ir lenkais apgyventoj vietoj. Biznis eina gerai, nes jau apie 20 metų kaip šioje vietoje laikoma karčiama. Daisniai pigus, tik $500.oo ant metų. Todel norinčiam pirkti yra labai puiki proga. Priežastis pardavimo — savininkas važiuoja Lietuvon delei savo šeimynos nesveikatos. Norinti pirkti, kreipkitės šiuomi antrašu:

J. V. Lutkauskas,
227 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
(16)

Parsiduoda namas, su visais prietaisais; del vežimų pirmos lubos, antros lubos — automobiliams taisyti ir malevojimui, trečios lubos, 9 kambariai su visais rakandais — del gyvenimo. Namas tinkamas del visokio biznio, hotelio ar kitko. Pardavimo priežastis —noriu pagyventi be jokio užsiėmimo. Čia yra gera proga del lietuvio. Tegul pamąsto lietuvis norintis pirkti. Atvažiuoti galima už 10 centų iš Hobokeno ar Jersey City; karai eina pro mano namus.

Adresas:
Jos. Kolita,
354 Paterson ave., E. Rutherford, N. J.
(15)

Parsiduoda labai pigiai fornišius, t. y. visi rekandai, kas tik yra reikalinga del gyvenimo; viskas nauja, dar mažai vartota. Priežastis pardavimo — savininkas išvažiuoja į tėvynę. Dasižinokit pas savininką sekančiu adresu:

Jonas Balsys,
1982 Main Str., Bridgeport, Conn.
(17)

REIKALAVIMAI
Reikalaujama.

12 mašinų švarkų siuvimui (Coat machines), ir elektrinio motoro. Šapa turi būti tuojaus įrengta; Williamsburgo dalyj. Paduokite visas smulkmenas, taipgi ir kainą.

Morris Kramer,
752 Broadway, New York.

Reikalaujame merginų marškiniams siūti. Praktikos nereikalaujame. Mokama ir už mokinimosi laiką.

Salant & Salant
Union ave., & So. 2-nd st.,
Brooklyn, N. Y.

Reikalinga senyva moteris arba našlė, kuri gali atlikti visą darbą apie namus ir prižiūrėti vaikus. $16.00 ant mėnesio. Atsišaukite šiuo adresu:

John Saukaitis,
272 Berry str., Brooklyn, N. Y.

Reikalaujame 200 merginų, kaipo „operatorių'' prie marškinių siuvimo. Mokama ir už mokinimosi laiką

Brooklyn Work Shirt Factory.

Pajieškau savo brolio Juozo Juškevičiaus; paeina iš kaimo Rodašilės, valsčiaus Krekinavos, gub Kauno. Pirmiaus gyveno Pittsburgh, Pa.; jau 3 metai, kaip neturiu jokios žinios apie jį. Taigi, jis pats ar žinantis apie jį atsišaukit, nes turiu svarbų reikalą.

Feleksas Juškevičius,
74 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo vyro, Prano Miklušio. Paeina iš kaimo Varnagirių, parapijos Krokalaukio, pavieto Kalvarijos, Suvalkų gub. Jau 13 metų kaip nežinau kur jis gyvena. Kas apie jį žinote, malonėkite pranešti šiuo adresu

Katrė Miklušis,
19 School str., Brooklyn, N. Y.
(19)

NAUJAUSIS ISRADIMAS.

$50.000 už darodymą, jeigu Prof. vaistai neyra legališki ir niekas negali dastoti pasigelbėjimo.

Brundzos vaistai užtvirtinta Bjure Kemijos Washingtone. Aprič vaistų; tai mes turime naujausių reikalingiausių daiktų. Reprezentantai ir Agentai uždirba po $10 ir $25. Daugybė naujų išradimų, vertė pusė milijono dolerių. Visoki išaiškinimai siunčiasi Dykai. Parašykite pas The Brundza Co. Sta. W. Bway and So. 8 st. Brooklyn, N. Y.
(14)

VIEN TIK

BEGYJE ŠIO MENESIO.

Atsiradus lietuviškų rekordų, mes parduodam gramafoną su 40 dainelių arba šokių už 28 dolerius, kuris pirmiau prekevo (kaštavo) 55 doleriai.

Ant išmokesčio 2 dol. ant mėnesio arba 50 centų ant savaites.

Šiomis dienomis apturėta daug naujų rekordų, pridainuotų Valkininkų Bažnytinio choro, Rygos lietuvių choro ir pavienių ypatų iš Lietuvos sekančias daineles: Vestuvių daina, Ant krašto marių, Nėris upė ir Šešupė, Pro daržėlį jojau, Silkių bačka, Velnio pritikimas, ir daugel kitokių.

Musų gramafonai gvarntuoti ant 10 metų. Reikalaukite katalogą. Adresas:

Greater New York Phonograph Company
308-310 Grand Street. Teleph. 3425. New York City.

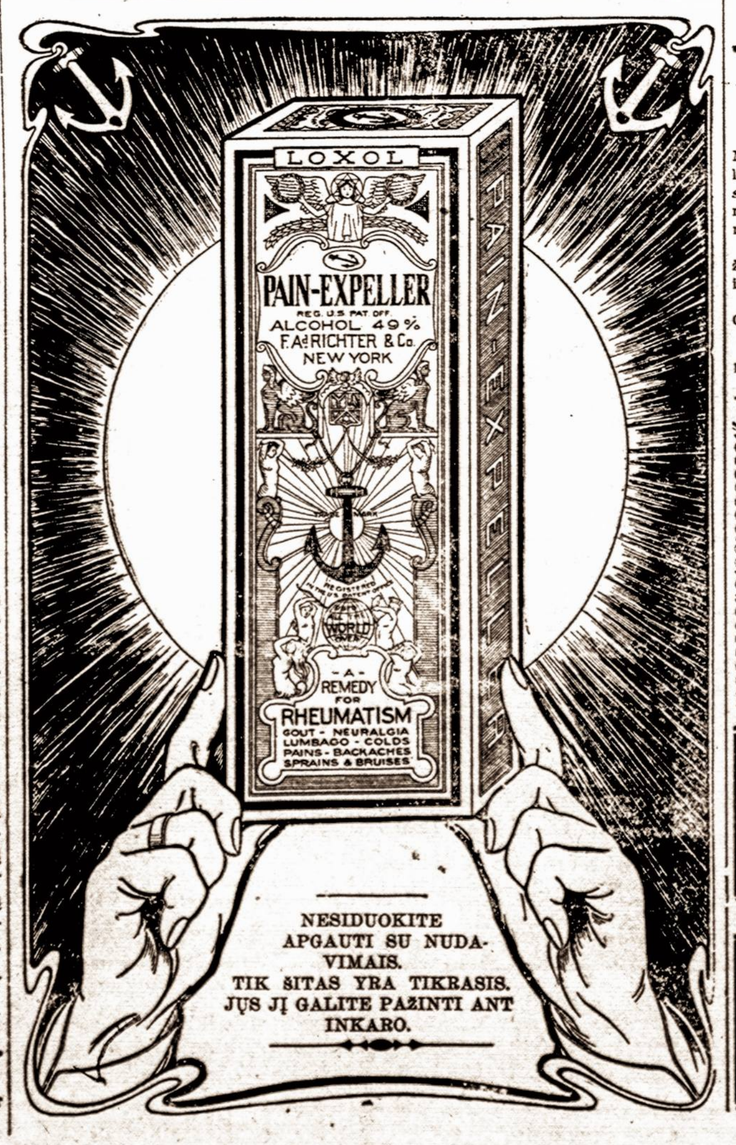

NESIDUOKITE APGAUTI SU NUDAVIMAIS.
TIK ŠITAS YRA TIKRASIS. JUS JĮ GALITE PAŽINTI ANT INKARO.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moteris, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Callege of Midwifery''.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, valkų, moterų lanko prie palsagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

5000 DOVANAI

Kataliogą, nuo Drukuojamų Mašinų, (Typewriters). Čia yra proga kožnam ir nepraleiskite ją. Kam yra reikalinga Typewriters, tai rašykite pas mane šiandien, o gausite dykai mano Kataliogą, iš kurio galėsite pasiskyrt sau vieną ir užsisakyt, kuri jums geriaus patiks. Rašykite ant šito adreso:

A. Maliauskas,
687 Thrid Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L." skaitytojai, kurių prenumerata išsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsi te daugelio nesusipratimų.

„Vien. Liet." Adm.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00**.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos. kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštuoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknin gių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knin ga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

NEBO Korkiniais galais **CIGARETAI**

Visi ruko **NEBO** Cigaretus

10 už 5c

Kiekvienas perkupčius parduoda NEBO Cigaretų daugiau kas diena

Garsiausi Amerikoje Delto kad jie geri

P. LORILLARD CO. 1760 ESTABLISHED

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užeiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

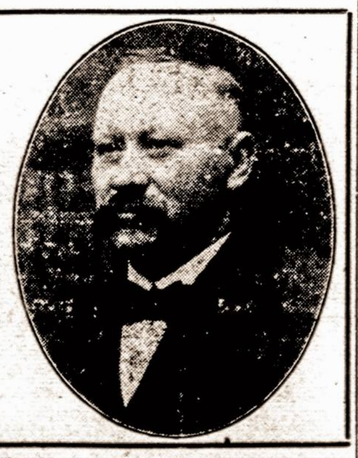

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Kiubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA M. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DOVANA!! DOVANA!!
sveikata ir drutumas bei naujausio mokslo kninga apie sveikatą ir t. t.

„Daktaras"

TA KNYGA yra aprašyta su naujausio mokslo išradimu ir geriausio budu gydymo ir įvairių paslaptybių teip žingeidžių, kurios kiekvienam Žmogui reikalingos; ko kitose knygose negalite rasti, kas yra patilpę rankvedyj **"DAKTARAS"**.

ŠITA KNYGA labai plačiai apkalba apie vyrų paslaptybes ir jų ligas. Apie moteris teipat nemažai kalba.

TA KNYGA "DAKTARAS" išaiškina vardus visokių ligų, kaip jos prasideda, kaip išrodo, kaip išsigydyti ir kaip ant toliau apsisergėti. **LABAI AKYVA!**

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" aprašo daug paslaptybių, apie geriausius smagumus ženybinio gyvenimo ir kada geriausiai apsivesti ir **VYRAMS** ir **MOTERIMS. TIK VISKĄ DAŽINOSI** kaip šitą knygą perskaitysi, kas neatbutinai naudinga, **kaip seniems teip ir jauniems-** ženotiems ir nevedusiems **vyrams ir merginoms.**

KIEKVIENAS SKYRIUS šitos knygos yra **labai žingeidus, o nemokantiems** skaityti tai mokantis kuris dar neturi šios knygos su **didele akvata perskaitys tiems garsiai kad** galės daug visko prisiklausyti. Ta kuyga kiekvienam **yra labai naudinga ir reikalinga** turėti, kuris tik nori buti sveikas ir laimingai gyventi.

KNYGA **"DAKTARAS" yra paveikslais iliustruota, parodo ir gilianias kuno dalis,** atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems **teip ir sergantiems. Tik perskaičius** tą knygą atrasite viską, ko čion negalima parašyti ir dažinosi **visą teisybę.**

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodijama skaityti apie **nervų, kraujo,** inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpnėjimo, bronchitis ir limpančias **ligas; teip-pat** apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas kaip išsigydit ir t.t., teipat sėklos nubėgimus nuo saužagystės ir t.t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai **vartoti kokias nors liekarstas ar** kreiptis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti **"DAKTARAS".**

ŠITOJ KNYGOJE "DAKTARAS" netik **pamokina kur ir kaip išsigydyti, kaip** buti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphios M. Klinikas, delei labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tik prisius kelias stampas už prisiuntimo kaštus. Apturėsi tuojaus, tik visada reikia rašyti adresas teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa.

Philadelphios Med. Clinikas, vyrų ir moterų, **visokias ligas greit ir nuodugniai** išgydo be peilio, be humbugo operacijų, bet su tikroms geroms liekarstoms. Atsilankyk arba lietuviškai parašyk apie **savo nesveikumus.**

Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. vak. nuo 6 iki 8 val.

Rusų tautiškas savaitraštis

"RUSKIJ EMIGRANT"

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.
Į Kanadą ir Rosiją . . . . . 2 „ —

Adresuokit:

166 AVE., A., „RUSSIAN IMMIGRANT„ NEW YORK, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... **15c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... **10c**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... **35c**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Dr. J. S. Message (Misevičia
272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Lietuviški Disc Rekordai

Rekordai ant abiejų pusių grainami, indainnoti ir ingrainti per garsingus Europos ir Amerikos lietuviškus artistus, tinka ant Victor, Columbia ir kitokių gramophonų. Prisiųsk už 2 c. stampą, tai gausi rekordų ir kitokių instrumentų katalogą. Adresuok:

K. J. Krauchelun Co.,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyné-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos t i k r a i geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę speciališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į **LIETUVIŠKA APTIEKA**

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas tris kartus per savaitę redagnojamas J.K.Okuncovo

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo
108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Pardnodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

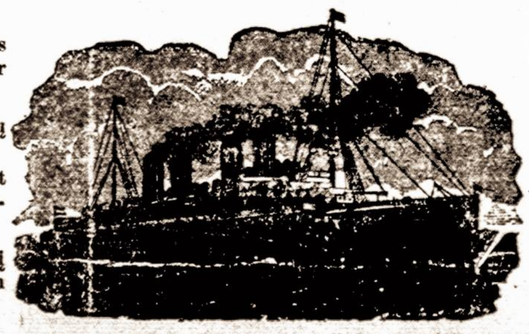

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsilaikome provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekinoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekinoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukszlis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, neužmirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

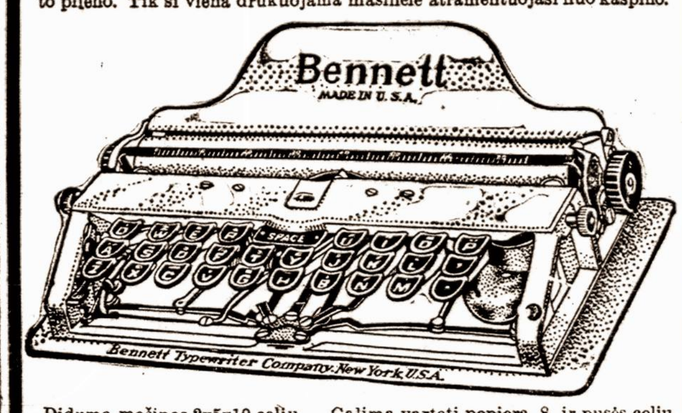

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ŽMIJECZNIK

Tėmykit! Tiktai Groblewskio Žmijecznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto $2.50, Ant pusės meto $1.25, Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50, Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh., Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☜ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
120-122 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

ATIDARYTA
Didžiausis pasaulėje teatras.
Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags" (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir statčius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su paaiškinimu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations" (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Naujas išradimas!

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis: tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego: gali pribudinti. Labai naudingas del darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir retežėlis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir retežėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir retežėlį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„SVYTURYS"
1913 metų.
Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.
Gaunamas pas **J. J. PAUKSTĮ & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvepią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1102 W'msburgh

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.
Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS
Attorney-at-Law Box 296, Ketchikan, Al.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa	$33	III klasa	$35	Birma March 29th	Russia April 5th
II ,,	45	II ,,	50		
I ,,	60	I ,,	70		

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

---

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES
ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS
į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS,
Skaniausi ir šveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. ČHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Pardavinėjam ir randavojam labai pigiai su visoliais. Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suviršium 1000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių vietos, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Dekesazų ir Praleckijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šitokiu biznių, reikalaujanti pagelbos kreipkitės prie:
American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
439 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 2536 W. Bedford.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
,,	Bell 47
Residence	Peoples 1100

ATYDAI KRIAUCIU!!!
Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų, 50 pusl. Prekė $2.50. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė $2.50.
Užsakant abi sykiu, prekė $5.00.
Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriaučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir pasekmės pramonystėje.
Duodu Lekcijas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order". Reikalaujant atsakymo visados prigiausti už 2c. Stamp
J. TOPILIS'
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.